

1890. évi I. törvénycikk kivonata.

A közutakról és vámokról.

A közutak osztályozása.

1. §. A jelen törvényben tárgyalt közutak következőleg osztályoztatnak:

1. államutak, melyek országos fontossággal bírnak és az állam költségén építtetnek, kezeltetnek és tartatnak fenn;

2. a törvényhatósági utak, melyek a törvényhatóság által építtetnek és annak költségén kezeltetnek és tartatnak fenn;

3. a vasúti állomásokhoz vezető utak, melyek a vasúti állomásokat a legközelebbi állami, törvényhatósági vagy községi utakkal vagy községekkel összekötik és amelyek létesítésének, kezelésének és fenntartásának költségei a törvényhatóság, az érdekelt község vagy községek, az érdekelt kereskedelmi és iparvállalatok, végül az illető vasút által aránylagosan viselendők és rendszerint a törvényhatóságok által kezelendők;

4. a községi közlekedési (vicinális) utak, melyek több község közlekedésének közvetítésére szükségesek, és amelyeknek létesítése, kezelése és fenntartása az e célra csoportosított érdekelt községeket illeti;

5. a tisztán községi (közdülő) utak, melyek csak egy község közlekedési érdekeinek szolgálnak és az illető község által létesítendők, kezelendők és fenntartandók;

6. egyesek, társaságok vagy szövetkezetek által, közforgalom céljára létesített közutak, melyeknek kezelése és fenntartása a létesítőket vagy azoknak meghatalmazottjait illeti.

Ha az ország határán átvezető, vagy az egyes vidékeken a közutakat pótló, tehát közforgalomnak szolgáló, és különösen vadászati vagy közgazdasági szempontokból is fontossággal bíró gyalogutak és ösvények az építés, fenntartás és kezelés szempontjából a közutaknak, mely osztályába sorozandók, azt felmerülő eset alkalmából, az illető törvényhatóság meghallgatásával, a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

16. §. A kompokon (réveken) vagy hajóhidakon történő szállítást illetően a következő rendőri intézkedések tartandók szem előtt:

a) a kompok (révek), illetve hajóhidak csak a forgalombahelyezési engedély kiadása után és annak határozatai értelmében használandók;

b) ha a rendesnél jelentékenyen nagyobb járművek, súlyos gépek, nevezetesen vasúti mozdonyok, gőzekék mozdonyainak szállítása céloztatik, azok szállításánál a hidakra nézve a 115. §-ban megállapított határozatok követendők;

c) a révészek és vízen átjáró hajók vezetői oklevéllel birni nem kötelesek ugyan, azonban a közbiztonság érdekében szükséges, hogy józan, jómagaviseletű egyének legyenek. Evégből az illető hatóság részéről kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal kell bírniok.

Főrévészai szolgálatot csak olyan egyén teljesíthet, ki legalább is két éven át révész volt, s a komp- és ladikvezetésben kellő jártasságot tanúsított s erről kis- és nagyközségekben a főszolgabíró, megyei városokban a polgármester, törvényhatósági jogú városokban a polgármester által megbízott tisztviselő által kiállított bizonyítványt tud felmutatni;

d) a törvényhatóság első tisztviselője által hivatalosan aláírt hirdetményben, mely a kompon, illetve hajóhídon, valamint mindkét parton a műtárgyhoz vezető út vagy hidlás közelében a közlekedő közönség és a kezelőszemélyzet tájékoztatása és alkalmazkodása végett könnyen látható helyen kifüggesztendő, felsorolandók:

1. az átkelésre nézve hatóságilag megállapított díjak;

2. a komp vagy hajó megengedhető merülése és maximális hordképessége súly szerint, továbbá az is, hogy a kompon hány személy, lábas jószág és szekér nyerhet helyet, amint ez a forgalombahelyezési engedélyben megállapított.

A komponak megengedhető legmélyebb merülése a komp mindkét oldalán világos színre festett táblával, illetve vonallal jelölendő meg;

e) hajózható és tutajozható folyókon a kompok éjjel — akár közlekednek, akár állanak — fehérfényű világgal látandók el. Előbbi esetben a komp farán, utóbbi esetben a komponak a folyam felő eső részén;

f) azon réveknél, melyeknél hossz- vagy keresztkötel van alkalmazva, ha a víz hosszában akár gőzös, akár egyéb jármű közlekedik, a hosszkötelet használó komp tartozik azonnal azon oldalra menni, melyen a többi járművek közlekedését nem gátolja, a keresztkötelet használó komp pedig köteles a kötelet leereszteni. A kötel leeresztésért semmi díj sem szedhető.

A hosszkötélen járó éjjel csakis azon oldalon állhat, melyen állva a többi hajó közlekedését nem zavarja.

A keresztköteleknél használt úgynevezett «galambok» és a hossz-

köteleknél a legfelső és legszélső uszányok éjjel szintén fehér fényvel világítandók meg ;

g) a kompok közlekedése a folyam hosszában haladó járművek közlekedését nem gátolhatván, a révészek kötelesek az átjáró vonalhoz közeledő egyéb járművek elhaladását megvárni.

123. §. Hófúvás, hegyomlás és árvíz alkalmával kötelesek azon községek lakosai, melyek határain valamely állami vagy törvényhatósági út átvonul, továbbá amelyek az érintett utak közlekedésének biztosításánál közvetlenül érdekelve vannak, az útvonalon szükséges közlekedés biztosítása érdekében az államutakra nézve a kereskedelemügyi miniszter, törvényhatósági utakra nézve az illető törvényhatóság által törvényszerűen megállapított szabályrendelet szerint díjtalanul, minden betudás nélkül közreműködni.

Hófúvások alkalmával ezen kötelezettség a hónap csak egy jármű elhaladására szükséges nyomszélességben és kitérőkkel leendő eltávolítására terjeszthető ki.

Aki hófúvás és vízáradás esetén nem engedelmeskedik a hatóság-
nak — a fentérintett szabályrendelet határozataihoz képest kiadott —
azon meghagyásának, hogy a közlekedés veszélyeinek és akadályainak
elhárítására, illetőleg megszüntetésére személyesen, vagy háznépének,
cselédeinek munkájával, szekereinek, vízi járműveinek, avagy az
oltalom szempontjából szükséges egyéb eszközeinek, nemkülönben
hámos lovainak vagy vonó marháinak ideiglenesen a hatóság rendelkezése alá bocsátása által közreműködjék, amennyiben abban alapos okok által nem akadályoztatott: száz pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Aki pedig ezen esetekben a segítestől másokat visszatart vagy lebeszél: nyolc napig terjedhető elzárással és kétszáz pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Önként érthető, hogy az, aki a községi közmunka alól a jelen törvény szerint föl van mentve, nem rendelendő ki, s e részben a jelen szakasz határozatai nem alkalmazhatók.

A közutaknak és a műtárgyaknak és berendezéseknek fenntartására hátrányos kihágások.

129. §. Az útpályának s tartozékainak fenntartása érdekében tiltva van :

a) fedanyag-halmoknak szándékos elgázolása, útarokokban le-
szórása vagy magáncélokra felhasználása ;

b) az útpályára és padkákra kőnek, sárnak, hónak, szemétnek, trágyának stb. a szomszéd telkekről, földekről vagy máshonnan való kihordása, áthányása ;

c) udvarokon összegyűlő vagy ereszekekről lefolyó víznek nem az útarokba, hanem a pályára vezetése bárminő folyadéknak arra kiöntése ;

d) szálfáknak, fatörzseknek, vasalkatrészeknek, ekéknek és boronáknak, vagy más tárgyaknak akár előtaligával, akár anélkül az útpályán végig, vagy az oldalárkokon átcsúsztatása és vonszolása, lejtőkön a kerekeknek súrló vagy alabor nélküli megkötése ;

e) jégphasító láncoknak máshol, mint síkjégen való alkalmazása. Ugyancsak a fentebbi érdek szempontjából :

a) a járműveknél a keréktalp vasa lehetőleg lapos és kiálló szegkek vagy csavarfejek nélkül készült legyen ;

b) oly útszakaszok, melyek szalma, széna, vagy egyéb termények nagyobb mennyiségben való szállítása következtében a szállított termények hulladékai által nagyobb mérvben ellepetnek, a fuvarosok illetőleg a szállított termény tulajdonosai által tisztítandók.

130. §. Tilos az út testének és az ahhoz tartozó bármely tartozék-
nak és területnek magáncélokra még ideiglenes elfoglalása is, nevezetesen tilos azokra követ, fát, téglát vagy más anyagokat, gazdasági terményeket, gyártmányokat, árucikkeket lerakni. Kötelesek ezeknél fogva a gyárak, raktárak, termelőhelyek, gazdasági telepek, kocsmák és vendéglők tulajdonosai, illetve bérlői fel- és lerakó helyekről, továbbá a fuvarok elhelyezésére és az etetésre szükséges területekről, végül az azokhoz a közúti forgalom akadályozása nélkül vezető ki- és bejáró utakról saját költségükön gondoskodni. A községi előljáróságok pedig a bér- vagy teherkocsik számára állóhelyekül csak szélesebb útrészeket jelölhetnek ki, vagy e célra az út mellett alkalmas helyekről gondoskodni tartoznak.

Ezeket felül városban és községben az 1879. évi XL. t.-c. 119. §-a szem előtt tartandó.

136. §. Járművekkel való átjárás céljából az utak árkait betönni, elgátolni, az utak padkáit leásni stb. tilos.

Kiágazó utcára és utakra, valamint telkekre és mezei birtokokra csak az útarok felett épített, a vízfolyás céljaira kellő nyílással bíró hidakon szabad járnai, — ily hidak külső területeknél, szántó- és rét-földeknél hordozhatók is lehetnek, ellenben állandó telepek és tanyáknál, oldalutaknál és utcáknál szilárd szerkezettel építendőek.

Valamennyi ilyenmű híd építése és fenntartása az illető tulajdonosokat, ház- és föld- stb. birtokosokat, illetőleg az érdekeltségeket

vagy községeket terheli. Oldalutcáknál és oly kiágazó utaknál, hol az útarok folytonossága a vízlevezetés céljából nem multhatatlanul szükséges, a hidak elmaradhatnak, továbbá elhagyhatók községek belsejében a házakhoz való bejárásoknál, ha útarok helyett kőburkolatú folyókák építettek.

Új útvonalak építésénél vagy régiak áthelyezésénél a hozzájáró utak és oldalutcák betorkolási helyein építendő hidak és átereszek első építéseinek költségeit az útépítési alap viseli, a fenntartás és a későbbi újbólépítés azonban a mellékút tulajdonosait, illetőleg a községet vagy érdekeltséget terheli.

137. §. Aki az utak árkait, padkáit, a töltések és bevágások rézsüit állatokkal legelteti, feltúrni engedi, vagy az úton etet, 100 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ezen tilalom a baromfilegelítésre nem terjed ki.

Hatóságok és közegek, továbbá a fenti kihágásokban bíraskodó közigazgatási hatóságok és azok eljárása.

147. §. Útrendőrségi közegek az állandóan alkalmazott rendes fizetéssel ellátott s felesketett állami és törvényhatósági útmesterek (útbiztosok), továbbá állami és törvényhatósági útkaparók — nevezettek kötelessége, ha kihágást tapasztalnak, azt lehetőleg megakadályozni és arról, a körülmények részletes előadásával, az illetékes közigazgatási hatóságnak a lehető legrövidebb idő alatt jelentést tenni.

A közúti közlekedési rend és közrend egységes szabályzata.

Közlekedési kódex (Kresz.)

250.000/1929. sz. B. M. rendelet.

(Kiegészítve és helyesbítve a 261.340/1929., 127.000/1932. és a 180.600/1936. számú B. M. rendeletekkel.)

I. RÉSZ.

Általános rendelkezések.

I. FEJEZET.

A rendelet hatálya.

1. §. (1) E rendelet hatálya általában kiterjed a közforgalom céljára szolgáló utakon közlekedő valamennyi járműre, tehát a gépjárművekre, állati vagy emberi erővel vont kocsikra, a kerékpárokra, továbbá a gyalogosokra és végül a közutakon szabadon hajtott, vezetett, háts és máhás állatokra.

II. FEJEZET.

A közúti közlekedés rendjének általános érvényű szabályai.

A) A közlekedési eszközökre vonatkozó rendelkezések.

Az utak használata.

2. §. (1) A közforgalom céljára szolgáló utakat rendeltetésüknek megfelelően — az utak és azok tartozékainak védelmére vonatkozó szabályok megtartása mellett — mindenki szabadon használhatja.

(2) Az (1) bekezdésben említett utakon csak a közlekedés síma lebonyolítását nem veszélyeztető, használható állapotban lévő járművek közlekedhetnek.

(3) A közutakon elhelyezett vasutak vágányait huzamosabb ideig indokolatlanul elfoglalni nem szabad.

(4) A közutak védelme érdekében szükséges, hogy a földutakról a kő- vagy egyéb burkolattal ellátott közutakra jövő járóművek az úttest felületét rongáló nagyobb sártömegektől mentesen használják a közutat.

(7) Az a járóművezető, illetőleg a járóműnek üzembentartója (tulajdonosa), aki a közutakat vagy azok fenntartására szolgáló bármely létesítményt szándékosan vagy vétkes mulasztásból, avagy gondatlanságból megrongál, az okozott kárért az 1890 : I. t.-c. értelmében anyagiilag felelős.

A haladás iránya.

3. §. (1) Az úttesten annak menetirány szerinti bal oldalán kell haladni.

(2) E rendelkezés alól kivételnek csak annyiban van helye, a mennyiben a különleges viszonyok eltérő hatósági rendelkezést tettek vagy tesznek szükségessé.

A közlekedési eszközök vezetői.

4. §. (1) Közlekedési eszközt csak józan és az e rendeletben (72., 77., 102., 109. §) vagy egyéb jogszabályban megszabott egyéb feltételeknek is megfelelő egyén vezethet, illetőleg hajthat.

A sebesség.

5. §. (1) A járóművet mindenkor a legnagyobb figyelemmel és körültekintéssel kell vezetni s csak olyan sebességgel szabad haladni, mely gondos vezetés mellett a személy- és vagyónbiztonságot, továbbá a közlekedés rendjét nem veszélyezteti és amely lehetővé teszi, hogy a vezető mindenkor ura legyen a járóműnek és azt kellő időben megállíthassa.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt szempontokra különösen figyelemmel kell lenni az alábbi esetekben :

- a) házakból kihajtásnál, azokba behajtásnál ;
- b) keskeny és nagyforgalmú utcákban és utakon ;
- c) javítás alatt álló utakon és hidakon ;
- d) olyan utcákon, ahol az úttestet gyalogközlekedésre is használják, különösen a tömegesen látogatott kirándulóhelyeken, valamint községeken és tanyákon átvonuló utakon ;
- e) rendkívüli forgalom (körmenet, temetés, katonai és egyéb felvonulások stb.) esetén ;

f) útkeresztezéseknél és úttorkolatoknál ;
g) éles útkanyarulatoknál és erősen lejtős utakon lefelé haladás esetén ;

h) vasúti vágányok keresztezésénél ;

i) más útvonalra való befordulás esetén ;

j) síkos, sáros utakon ;

k) hídfőknél ;

l) lófogatokkal, lovasokkal, kézen vezetett vagy szabadon hajtott állatcsoportokkal (nyáj, csorda, falka stb.) találkozás esetén ;

m) elromlott járómű vontatása esetén ;

n) robbanó, tűzveszélyes anyagokat előállító üzemek előtt ;

o) vásárok tartama alatt azok területén ;

p) iskolák, kórházak, istentisztelet alatt templomok előtt vagy mellett való elhaladás esetén ; végül

q) ahol a vezető a szabad kilátásban akadályozva van.

A kitérés.

6. §. (1) Szembe jövő járóműnek balra kell kitérni.

(2) Minden körülmények között szabad utat kell biztosítani az államfő, valamint a tűzoltók és a mentők szolgálatban lévő járóműveinek.

(Kormányzó Úr Ő főméltósága autójának ismertető jelzése.)

Őfőméltóságának mindkét jelenlegi autója — úgy a csukott, mint a nyitott koesi — sötétkék színű.

A nyitott koesi motorháza nikkelezett.

A fényszórók alatt elhelyezett 2 kis lámpa közül a jobboldali zöld üveggel van ellátva, ami az autónak sötétben való felismerésére szolgál.

A gépkocsi elején lévő szélvédő üveg bal alsó sarkában 20 cm magas és 20 cm széles festett fehér alap, közepén cser- és babérágakkal szegélyezett Magyarország kis címere, a fehér alap szélén váltakozva 52 db piros-fehér-zöld háromszögből alkotott 2 cm széles szegéllyel van elhelyezve.

E jelvényen kívül még a gépkocsi hűtője előtt (a fényszórók között) és a gépkocsi hátsó részén (a benzintartályon) fehér táblán Magyarország kis címere, továbbá a hűtő elején 2 darab, egymáshoz szög alatt hajló nemzeti színű zászlócska és végül a gépkocsi 2 ajtaján kisebb alakban Magyarország kis címere látható.

A gépkocsivezető mellett ülő palotásvadász is támpontul szolgálhat Őfőméltósága autójának felismerésére.)

(3) Lehetőség szerint ki kell térni a kir. hercegek, a kormányfőhatóságok, a közbiztonsági szervek, a posta járóműveinek, megkülönböztető jellel ellátott autóbuszoknak, továbbá a zárt sorokban menetelő katonai vagy egyéb alakulatoknak.

(A 6. §. (3) bekezdésében említett autóbuszok megkülönböztető jele 25 cm átmérőjű, kerek, átlósan piros-fehér mezőben osztott tárcsa, amelyet a kocsi felső keretén felfelé túlterjedően a menetirány szerinti jobboldalon a kocsiszekrényen kell alkalmazni.

E megkülönböztető tárcsákat — az előállítási költségek megfelelő díjért — a gépjármű kerület szerint illetékes elsőfokú rendőrhatóságok bocsátják az igénylők rendelkezésére. Csakis a rendőrhatóság által kiszolgáltatott ily tárcsákat szabad megkülönböztető jelzésül alkalmazni.

E tárcsákat csak azok a személyszállító vállalatok igényelhetik (az előbb említett illetékes rendőrhatóságoknál), amelyeknek előre meghatározott útvonalon rendszeres járatú személyszállító közhasználatú gépjármű vállalat fenntartására szabályszerű engedélyük van.

Az ily megkülönböztető jelzéssel ellátott személyszállító autóbusz azonban a sötétség beálltával csak abban az esetben tarthat igényt a közúti forgalomban kivételes elbánásra, ha a tárcsája is megfelelően meg van világítva.)

(4) Olyan utakon, amelyeken akár az úttest keskenysége miatt, akár egyéb okból csak egy jártnyom van, az (1) bekezdésben foglalt általános elv mellett lófogatú üres járómű a személyszállítónak vagy terheltnek; személyszállító a terheltnek; egyenlő járóművek közül a lejtőn lefelé haladó a felfelé haladónak tér ki. Ha gépjármű akár gépjárművel, akár más közlekedési eszközzel találkozik, mindig a lejtőn fölfelé haladó gépjármű tér ki a lefelé jövő járóműnek. Sík pályán az egyenlő minőségű járóművek egymásnak félnyom-szélességre kötelesek kitérni.

Az előzés.

7. §. (1) Járóművet általában csak jobbra szabad előzni. A hidakon, valamint egyéb erre alkalmas utakon a rendőrhatóság szükség esetén a balra előzést rendelheti el.

(2) Előzni csak akkor szabad, ha a vezető (kocsis) az előzéssel a szembejövő járóművek és állatok közlekedését nem akadályozza s a személy- és vagyonbiztonságot nem veszélyezteti.

(3) A vezető köteles az előzésre az előtte haladó járómű vezetőjének figyelmét megfelelően (9. §) felhívni. Az előzendő járómű vezetőjének

az előzést sebesség fokozásával vagy egyéb módon akadályoznia nem szabad. Az előzés megtörténte után az előző járóművel — más járóművek és az állatok megzavarása nélkül — haladéktalanul ismét az úttest baloldalára kell visszatérni.

(4) Tilos előzni:

a) ha a vezető a szabad kilátásban akadályozva van;

b) hidfőknél;

c) alagutak ki- és bejáratánál;

d) hidakon és alagutakban teherszállító járóműveknek egyáltalán, továbbá személyszállító járóműveknek hasonló járóművet;

e) útkanyarulatoknál és útkereszteződéseknél;

f) előzésben levő járóműveket.

Útkeresztezés és útelágazás.

8. §. (1) Útkeresztezéseknél és úttorkolatoknál a vezetőknek az irányjelzésre (10. §.) fokozott gondot kell fordítaniok.

(2) Irányváltoztatás esetén jobbra a külső nagy ívben, balra a belső kis ívben kell bekanyarodni.

(3) Ha a járóművek olyan útkeresztezésnél vagy útkanyarulatnál találkoznak, ahol a közlekedést hatósági közeg (rendőr, csendőr) nem irányítja, a bal felől jövő járóműnek, fő- és mellékútvonal keresztezésénél pedig a főútvonalon haladó járóműnek a többi járóművel szemben elsőbbsége van.

(4) Útirányváltozás esetén a közlekedési négyszögbe került járóműnek a négyszöget előre haladva azonnal el kell hagynia.

(5) Járóművel mellékútvonalról főútvonalra behajtani vagy azon keresztülhaladni csak akkor szabad, ha a vezető meggyőződött arról, hogy ez nemcsak a személy- és vagyonbiztonság veszélyeztetése nélkül lehetséges, hanem azt a főútvonal forgalma is megengedi.

(6) Útkeresztezéseknél és útelágazásoknál ott, ahol nem közbiztonsági közeg vagy jelzőkészülék irányítja a forgalmat, a közúton elhelyezett, mozgásban lévő, áthaladó géperejű vasútnak elsőbbséget kell biztosítani.

Hangjelzések és hangjelzőkészülékek.

9. §. (1) Hangjelzést kell használni akkor, amikor azt a forgalom lebonyolítása s a személy- és vagyonbiztonság megóvása megköveteli.

(2) A hangjelzőkészüléket (58. § (1) bekezdés g) pontja, 100. §

c) pontja) csak az (1) bekezdésben megállapított esetekben szabad használni.

Lakott területen éjjel 10 órától reggel 7 óráig kürtjelzést egyáltalán tilos használni.

(3) A hangjelzést mindig jól hallhatóan és kellő távolságból kell adni.

(4) Az állati erővel vont járóművek és a kézikocsik vezetői, továbbá a lovasok, hajcsárok hangos szóval, egyéb járóművek vezetői pedig külön készülékekkel kötelesek figyelmeztetni az úttesten haladókat.

A vezetők jelzései.

10. §. (1) Minden közlekedési eszköz vezetője köteles a lassítást, a haladás irányának megváltoztatását és a megállást karjával vagy készülékkel megfelelő módon és kellő időben jelezni.

(2) Járóműveknél a karjelzések a következők:

a) lassítás és megállás esetén a jobbkarnak felfelé való kinyújtása ;
 b) a haladás irányának megváltoztatása esetén jobbra a jobbkarnak vállmagasságban való vízszintes kinyújtása ; balra a jobbkarnak derékszögben való hajlítása úgy, hogy az alsókar és nyitott tenyér az áll alatt maradjon.

(3) Amennyiben a (2) bekezdés a) pontjában megállapított jelzés egyes gépjáróműveknél szerkezeti okból nem használható, lassítás és megállás jelzéseire is a b) pont alatt megállapított jelzést kell használni.

A hatósági közegek jelzései.

11. §. (1) A forgalmat ott, ahol azt a közlekedés rendje megköveteli, rendőrhatósági közegeknek kell irányítani.

(2) A forgalom irányítása fény- vagy karjelzéssel történik.

(3) Fényjelzés esetén zöld fény a szabad utat, sárga fény a keresztezés gyors kiürítését és az irányváltozás következtét, a piros fény pedig a tilos útvonalat jelzi.

(4) Azokon a forgalmasabb közlekedési gócpontokon, ahol a közlekedés irányítása nem fényjelzéssel történik, a rendőrhatósági közeg a következő karjelzéseket használja:

a) a forgalmat jobbkarnak függőleges feltáráásával állítja meg ;

b) a haladás irányát útkeresztezéseknél mindkét karjának vállmagasságban való vízszintes kinyújtásával, egyéb helyeken pedig jobb- vagy balkarnak hasonló kinyújtásával, míg

c) az ívben-fordulást egyik karjának vállmagasságban való vízszintes kinyújtásával, másik karjának pedig vállmagasságban vízszintes előrenyújtásával jelzi.

(5) A felsoroltakon felül a rendőrhatósági közeg a forgalom gyorsabb lebonyolítására az adott helyzet által indokolt más kiegészítő jelzéseket is használhat.

Fékek.

12. §. A közlekedési eszközöknek — a kézikocsik kivételével — könnyen és gyorsan kezelhető, állandóan használható állapotban tartott megfelelő fékszerkezettel vagy fékezésre alkalmas eszközzel kell ellátva lenniök ; síkságon közlekedő állati erővel vont gazdasági járóművek e rendelkezés alól mentesíthetők.

A megállás.

13. §. (1) Járóművel, vezetett vagy szabadon hajtott állatokkal csak az úttest szélén (a gyalogjáró mellett), illetőleg csak olyan helyen szabad várakozni, ahol a járómű más járóművek és a gyalogosok közlekedését különösebben nem zavarja, vagy nem akadályozza és házak, üzletek, utak és hidak bejáratát el nem foglalja.

(2) Megállni általában csak a haladás irányának megfelelően szabad. A haladás irányával ellenkező oldalra csak oly irányban és módon lehet áthaladni, mely az ellenkező oldalról jövő járóműveket legkevésbé zavarja. Ezt a járómű vezetőjének megfelelően jeleznie (10. §. a) pont) is kell.

(3) A járóművel meg kell állni:

a) közbiztonsági közeg (rendőr, csendőr) felszólítására, vagy jelzésére, avagy törvényes rendelkezésekben megjelölt egyéb hatósági közegek (pl. szolgálatban levő javadalmi őr, stb.) intésére ;

b) ha az úttesten gyermekek csoportosan, avagy szemmeláthatólag súlyos testi fogyatkozásban szenvedő egyének haladnak át, amíg azok az úttestet elhagyják ; ugyanezen elbírálás alá esnek azok a siketnémák is, akiknek testi fogyatkozását a szokásos jelvényvel ellátott karszalag (sárga alapon három fekete pont) jelzi ;

c) olyan közúti vasúti megállóhelyek fel- és leszállási oldalán, ahol a fel- és leszállás az úttesten történik, fel- és leszálló közönség a járdára ér ;

d) körmenettel, felvonulással, zárt sorokban menetelő katonai, vagy egyéb alakulattal, temetéssel találkozás esetén ;

e) általában mindenkor, amikor azt a személy- és vagyonbiztonság megóvása vagy a közlekedés rendje megköveteli.

(4) A megállást a vezető megfelelően jelezni (10. §) köteles.

(5) Személyszállító járóműnek legalább négy méter, teherszállító járóműnek pedig legalább hat méter távolságban kell követnie az előtte haladó járművet.

(6) Az utak szélén várakozó kocsiknak úgy kell megállniuk, hogy az egymással szemben, egy vonalban való megállással a forgalmat ne zavarják.

(7) A közhasználatú járóművek (villamos, taxi, autóbusz stb.) megállóhelyein és azoknak hatóságilag megállapított várakozási helyein más járóműveknek, hídon, alagútban, gyalogjárókon pedig megállani, várakozni minden járóműnek tilos.

(8) Színházi feljárókon, szállodák, éttermek stb. bejáratánál a fel- és leszálláshoz, illetőleg a teher fel- és lerakásához szükséges időn túl várakozni tilos.

A járóművek elhagyása.

14. §. A vezető járóművét vagy az általa hajtott, vezetett állatot — a 86. §-ban foglalt eset kivételével — csak az úttest szélén és csak abban az esetben hagyhatja el, ha annak megfelelő őrizetéről gondoskodik és a járómű forgalmi akadályt nem okoz.

A világítás.

15. §. (1) A közforgalom céljára szolgáló úton közlekedő minden járóművet (a kézikocsit is beleértve) szürkülettől napkeltéig, továbbá sűrű ködben, hosszabb alagútban, általában ha a járóművet a kellő világosság hiánya miatt észrevenni nem lehet, megfelelően (82. §. 100. § d) pontja, 112. §) ki kell világítani.

(A 15. §. (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy nappal az alagútban a járóműveket csak akkor kell kivilágítani, ha az alagút nincs kellően megvilágítva.)

(2) Az álló járóműveket nem kell megvilágítani olyan utakon, amelyeken a szabad tájékozódást kellő közvilágítás biztosítja.

(3) Erősfényű (reflektoros) lámpát csak abban az esetben szabad használni, ha az a fényt az úttestre lefelé vetítő vagy fénytompító készülékkel, esetleg tompított fényű, külön világító testtel van ellátva. Nem lakott területen más járóművel, vezetett vagy szabadon hajtott

állattal találkozás esetén a reflektor fényét lefelé kell vetíteni vagy tompítani kell, illetőleg a belső reflektoros lámpát el kell oltani.

(4) Kellően nem világított lakott helyeken csakis lefelé vetített vagy tompított fényű reflektoros lámpával szabad haladni, míg kellően világított lakott helyeken reflektor egyáltalán nem használható.

A járóművek és azok terhelésének terjedelme.

16. §. (1) A közforgalom céljára szolgáló utakon közlekedő járóművek és kézikocsik üléseikkel, kiugrásaikkal, rakományukkal és esetleg kilengő egyéb alkotórészeikkel együtt legfeljebb 2.5 m szélesek és az út színétől számítva legfeljebb 4 méter magasak lehetnek. Ezeket a méreteket még akkor sem szabad túllépni, ha azt egyébként az út szélessége megengedi. Keskenyebb utakon pedig csak olyan szélesen szabad megrakni a járóművet, amely szélesség és magasság mellett az sem más járóművek, sem a gyalogosok közlekedését nem akadályozza.

(2) A rakomány szélességére és magasságára nézve az (1) bekezdésben megállapított rendelkezés a kizárólag szálas terményeket szállító állati erővel vont járóművekre nem vonatkozik.

(3) Láncokat és egyéb tartozékokat úgy kell a járóműhöz erősíteni, hogy azok az úttestet egyáltalán ne érintsék és a járómű megengedett legnagyobb szélességét ((1) bekezdés) lengésük közben se haladják túl.

(4) A járóművek terhelésénél különös gondot kell fordítani arra, hogy a rakomány az útvonal fölött és oldalt levő létesítményeket ne rongálja és a gyalogosok közlekedését, valamint testi épségét ne veszélyeztesse. A terhelésnél a járómű teherbírására, továbbá az út minőségére is figyelemmel kell lenni.

(Járóművön (kézikocsin) a szállított tárgyakat (pl. rakományt, a járómű tartozékát) általában úgy kell elhelyezni, hogy azok a járómű oldalfalai által határolt síkból ki ne nyúljanak. Ha azonban a rakomány vagy a szállított tárgy ekként bármily okból nem helyezhető el, akkor az akár oldalt, akár hátrafelé kinyúló tárgy (pl. rúd, karó) végét nappal feltűnő módon (pl. színes vászondarab, szalmaköteg) meg kell jelölni, szürkülettől napkeltéig sűrű ködben és kellően nem világított alagútban pedig szintelen üvegű lámpával meg kell világítani.

A rakomány, illetőleg a kinyúló tárgy szélességére nézve ilyen esetben is a Kresz. 16. §-ának (1)—(2) bekezdésében foglalt rendelkezések az irányadók. (I. ! 180.600/1936. B. M. rend.).

(5) A rakományt a járóművön úgy kell elhelyezni, hogy az a rázkódás vagy zökkenés következtében le ne essék.

(6) Nagyobb térfogatú oszthatatlan tárgyakat szállító, továbbá reklám céljaira szolgáló járóművek csak illetékes elsőfokú rendőrhatalóság által megjelölt útvonalon és időben haladhatnak. Olyan járóművek pedig, amelyeknek szélessége a rakománnyal együtt az (1) bekezdésben megállapított legnagyobb méretet meghaladja, közforgalom céljára szolgáló utakon — a (2) bekezdésben említett járóművek kivételével — csak az illetékes elsőfokú rendőrhatalóságnak az állampépítészeti hivatal meghallgatásával kiadott engedélye alapján közlekedhetnek.

(7) Az úttest rongálására alkalmas tárgyakat (szálfák, fatönkök, ekék, boronák stb.) az úttesten csúsztatni tilos, vontatni pedig csak úgy szabad, hogy azok az úttestre le ne érjenek.

A járóművek akadálytalan haladásának biztosítása.

17. §. Tilos az úttesten vagy afölött olyan tárgyakat felfüggeszteni, egyébként elhelyezni, vagy arra olyan tárgyakat dobni (faléc, deszkadarab, szög, kő stb.), melyek járóművek haladásának akadályozására és rongálására alkalmasak, vagy a testi- és vagyonepséget veszélyeztetik.

Elromlott járóműnek a forgalomból eltávolítása.

18. §. (1) Ha a járóműnek valamely lényeges alkotórésze elromlik, a járóművet a forgalomból nyomban el kell távolítani. E célból köteles a vezető a járóművel lehetőleg olyan mellékútvonalon haladni, ahol a közlekedés rendjét nem zavarja, illetőleg a forgalmat nem akadályozza.

(2) Amennyiben a járóműnek olyan alkotórésze romlik el, aminek folytán a járómű forgalomképességében hiány áll be, a járóművet az úttest szélére kell tolni, illetőleg vontatni és onnan a lehető legrövidebb idő alatt el kell vinni, vagy a lehetőséghez képest nem forgalmas mellékútvonalon telephelyére kell huzatni vagy egyébként az útvonalról elvinni. Ennek megtörténteig is köteles a vezető a közlekedés rendje érdekében szükséges elővigyázati intézkedéseket megtenni.

(3) Ha az elvontatást rendkívüli körülmény akadályozza és a járóműnek éjjel is az úttest szélén kell maradnia, a járóművet észrevehetően meg kell világítani.

B) A gyalogosokra vonatkozó rendelkezések.

A gyalogosok haladása.

19. §. (1) A gyalogosok általában csak a részükre fenntartott gyalogjárón a közlekedés akadályozása nélkül közlekedhetnek. Ahol járda bármi okból nincs, ott az út széle mellett az útnak legfeljebb egy méternyi széles sávján fokozott gondossággal kell járniok.

(2) Szembejövő gyalogjárónak lehetőleg balra kell kitérni, az elől haladót pedig jobbról kell előzni.

(3) A gyalogjárón csoportokban haladni, vagy ott csoportosan álldogálni tilos.

Zárt csoportnak a haladás irányának megfelelő baloldalon, lehetőleg az úttest szélén kell haladnia. Forgalmasabb útvonalon haladó zárt csoport első és utolsó sora jobboldalán szürkülettől napkelteig, sűrű ködben és kellően nem világított hosszabb alagútban egy-egy lámpát vagy fényvisszaverő üveget kell vinni. Ez utóbbi rendelkezés nem vonatkozik arra az esetre, ha a csoport élén és közvetlenül utána a csoporthoz tartozó, szabályszerűen világított járómű halad.

Az előző bekezdésben foglalt rendelkezések a fegyveres erő és a közbiztonsági szervek menetelő csoportjaira nem vonatkoznak. — (L. 180.600/1936. sz. B. M. rend.)

(4) A gyalogjárón nagyobb terjedelmű, továbbá a gyalogosok ruhájának beszenyezésére, a közlekedés zavarására, a személy- és vagyonepséget veszélyeztetésére alkalmas tárgyakat vinni tilos.

Áthaladás az úttesten.

20. §. (1) A járóművek közlekedésére szán úttesten a gyalogosok testi épségük védelme a vezetők (kocsis, sofförök) egyik legfőbb kötelessége ugyan, viszont azonban az úttestet igénybe vevő gyalogosok is kötelesek az úttesten a legnagyobb figyelemmel és körültekintéssel a járóművek, továbbá a szabadon hajtott, málhás vagy nyerges állatok forgalmának zavarása nélkül áthaladni.

(2) Városokban és nagyobb forgalmú községekben a gyalogosoknak a járóművek számára fenntartott úttesten lehetőleg az utcasarkon vagy ott kell áthaladniok, ahol közbiztonsági közeg teljesít szolgálatot; ennek útmutatásához a gyalogosok alkalmazkodni kötelesek.

(3) Ha a gyalogos nem a (2) bekezdésben meghatározott helyen halad át, előzőleg mindig meg kell győződnie arról, hogy az úttest

igénybevételével a saját testi épségét nem veszélyezteti és a járóművek forgalmát nem zavarja.

(4) Az úttesten mindig a legrövidebb átkelési biztosító derékszögben nagy figyelemmel és körültekintéssel kell áthaladni.

(5) Olyan főútvonalak keresztezésénél, ahol a gyalogosok részére külön átkelőhely van, csak ezen és csak akkor szabad áthaladni, ha a közlekedési eszközök a gyalogosokkal párhuzamosan haladnak. Menetközben a testi épséget veszélyeztető magatartást tanusítani és megállni tilos.

Járdaszigetek igénybevétele.

21. §. Ahol járdák és járdaszigetek vannak, ott a gyalogosok a járóművekre csak azokon várakozhatnak, illetőleg csak azokon tartózkodhatnak.

Jároművekre fel- és azokról leszállás.

22. §. (1) Mozgásban lévő bárminő járóműre felszállni vagy arról leszállani tilos.

(2) Álló járműre felszállni és arról leszállni általában csak az úttestnek a járműhöz közelebb eső széle felé, a gyalogosok részére fenntartott oldalon (járda) szabad.

(3) A (2) bekezdés rendelkezése nem vonatkozik arra az esetre, ha a járómű úgy van szerkesztve, hogy arra felszállni és arról leszállni csak az ellenkező oldalon lehet; ebben az esetben azonban a fel- és leszállásnál fokozott gondosságot kell tanusítani.

Gyermekkocsik és kézi betegkocsik.

23. §. (1) A járdákat a gyermekkocsik és a testi hibájuk miatt járni nem tudó egyének közlekedésére szolgáló kézi ülőkocsik is használhatják ugyan, de csak rendeltetésüknek megfelelően és a forgalom akadályozása nélkül úgy, hogy ily kocsik egysorban csak egyenként haladhatnak.

(2) Egyébként a járdán közlekedő ily kocsikra is gyalogosokra vonatkozó rendelkezések (19—22. §) irányadók.

C) A lovasokra, továbbá a vezetett és a szabadon hajtott állatokra vonatkozó rendelkezések.

A lovaglás.

24. §. (1) Városokban és forgalmasabb útvonalakon csak 16-ik életévét betöltött olyan egyén lovagolhat, aki a lovaglásban jártas és a lovas csak olyan lovaglő felszerelést használhat, amely a ló fékentartását lehetővé teszi. Az említett életkoron aluliak csak megfelelő biztos kísérettel lovagolhatnak.

(2) A lovasoknak az úttest menetirány szerinti baloldalán kell haladniuk és amennyiben az úttesten részükre külön hely (lovaglő út) van megjelölve, csak azt használhatják.

(3) Ijedős, harapós, rúgós, a személy- és vagyonsbiztonságot, továbbá a közlekedés rendjét veszélyeztető lovakon városokban és nagyobb forgalmú útvonalakon lovagolni tilos.

Állatok vezetése és hajtása.

25. §. (1) Állatokat közutakon csak arra alkalmas vezetők vagy hajcsárok vezethetnek, illetőleg hajthatnak. Amennyiben külön hajtóutak vannak, ezeket kell igénybe venni.

(2) Az állatok csak az úttest baloldalán vezethetők, illetőleg hajthatók.

(3) Állatokat csoportosan csak megfelelő számú hajcsár hajthat. A hajcsárok kötelesek a járóművek akadálytalan közlekedését az állatok megfelelő terelésével biztosítani.

(4) Városokban, gyógy- és üdülőhelyeken állatokat csoportosan hajtani csak a rendőrhatalóság által e célra kijelölt útvonalon, az általa meghatározott időben és módon szabad.

(Község, város, gyógy- és üdülőhely területén átvonuló forgalmas útszakasz állatok csoportos hajtására csak abban az esetben jelölhető ki, ha ott erre a célra alkalmas más út egyáltalán nincs. (L. ! 180.600/1936. sz. B. M. rend.)

D) A közlekedésrendészeti szabályokhoz és a hatósági közegek intézkedéseire való szigorú alkalmazkodás.

26. §. Mindenki, aki az utcát és közutakat igénybe veszi, köteles e rendeletben, valamint egyéb rendelkezésekben foglalt közlekedésrendészeti szabályokhoz és hatósági intézkedésekhez alkalmazkodni s a közlekedés rendjének fenntartására és ellenőrzésére hivatott közbiztonsági

szervek akár szóval, akár jelzés útján tett intézkedéseinek minden kése-
delem és vonakodás nélkül eleget tenni.

A járdán a gyalogosok akadálytalan közlekedésének biztosítása.

34. §. (1) A gyalogjárón terraszok (étterem, kávéház, cukrászda stb. előtt) létesítéséhez és utcai árusok részére a gyalogjáróan állandó árusításra jogosító engedély kiadásához az elsőfokú rendőrhatóság hozzájárulása is szükséges. Az elsőfokú rendőrhatóság ily engedélyek kiadásához csak abban az esetben járulhat hozzá, ha az engedélyezni kért helyfoglalás a gyalogosok zavartalan közlekedését nem akadályozza. Terraszok vagy árusítóhelyek bővítése céljából a járdákat mesterségesen (dobogó, stb.) szélesíteni tilos.

(2) Járdára kiálló cég-, reklám-, vagy hirdetési táblát az épület falába kell erősíteni. Mind e táblákat, mind az üzleti (napvédő) ernyőket olyan mélységben és magasságban kell elhelyezni, hogy a szilárd vagy lengő táblák, továbbá az üzleti ernyők a járóművek és a gyalogosok közlekedését ne akadályozzák és testi épségét ne veszélyeztessék.

(3) Házakon és közterületen fényreklámtáblák csak az illetékes építésrendészeti hatóság engedélyével állíthatók fel. Az építésrendészeti hatóság az ilyen engedélyt csak az elsőfokú rendőrhatóság és tűzrendészeti hatóság hozzájárulása esetén adja meg. Ha ily táblát a vasút körzetében kívánnak elhelyezni, az illető vasút igazgatóságát is meg kell hallgatni.

(4) A köznyugalom és a közrend zavarására alkalmas hangos és vakító reklámkészülékeket (grammofón, rádió stb.), továbbá a hírlapvállalatoknak utcai csoportosulás előidézésére alkalmas közleményeit lakott helyeken csak az elsőfokú rendőrhatóság (Budapesten a főkapitány) engedélyével szabad elhelyezni (kirakatokban, házfalakon kifüggeszteni stb.).

(5) Frissen mázolt falakra és tárgyakra, továbbá a házon és háztetőn folyó javításokra a közönséget szembetűnő jelzéssel megfelelően figyelmeztetni kell.

(6) Utcára nyíló ajtókat, továbbá 2,5 méternél alacsonyabban fekvő ablakokat és redőnyöket (zsalukat) nyitvatartás esetén szilárdan és úgy kell megerősíteni, hogy azok lehetőleg a falhoz simuljanak.

Árusítás az úttesten.

36. § (1) Közlekedésre szolgáló utakon piac, vásár, búcsú és egyéb árusítás céljaira helyfoglalási engedély csak a rendőrhatóság hozzájárulásával adható.

(2) Főútvonalakon, továbbá utcakeresztezéseknél és úttorkolatoknál és saroképület élétől számított 10 méteren belül a járdán a közlekedés rendjét akadályozó tárgyak, bódék, árusító fülkék el nem helyezhetők, illetőleg fel nem állíthatók.

A veszélyes helyeket jelző táblák.

43. §. (1) A veszélyes helyeket (erős útkanyarulat, bukkanó, vágykeresztezés, sorompó stb.) a mindenkori nemzetközi egyezményeknek megfelelően kell jelezni. Ezidőszerint a veszélyes helyeket fehér-alapú, 70 cm oldalhosszúságú, egyenlőoldalú háromszög jelzi. Ha a táblán az akadály természetének megfelelő jelzés nincs feltüntetve, a tábla terjedelme legfeljebb 46 cm oldalhosszig csökkenthető.

(2) A veszélyes helyeket jelző táblákat az útirányra merőlegesen és az akadálytól legalább 150, de legfeljebb 250 méter távolságon belül kell felállítani. Ha a tábla és az akadály közötti távolság 150 méternél kisebb, ezt külön jelezni kell.

(3) Az állami utakon az útirányjelző és a veszélyes helyeket jelző táblák felállításáról a kereskedelemügyi miniszter rendelkezik, aki ez ügyben a belügyminiszterrel egyetértően jár el.

(4) Az útkanyarulatoknál levő fák törzsét, korlátokat és oszlopokat lehetőleg fehérre kell festeni.

Sorompók világitása.

47. §. (1) Minden sorompót haránt irányban piros-fehér színűre kell festeni.

(2) Közutakon a leeresztett sorompókat szürkülettől napkelteig és sűrű ködben közepén vagy a 46. § (3) bekezdésében említett lámpával kell megvilágítani, vagy fényvisszaverő üvegttesttel (prizma, macskaszem) kell ellátni.

A jelzőtáblák rongálásának tilalma.

49. §. A jelző- és tájékoztató tábláknak és lámpáknak (prizmáknak) vagy más jelző berendezéseknek (39—45. §, 46. § (3)—(7) bek.) megsemmisítése, bármi módon való megrongálása vagy beszenyezése tilos.

Versenyek engedélyezése.

52. §. (1) Közutakon mindennemű versenyt csak előzetes engedély alapján és a megállapított közlekedésrendészeti és közbiztonsági feltételek szigorú megtartása mellett lehet tartani.

Köztisztasági és egészségügyi követelmények.

54. §. (1) A járdák tisztasága és a balesetek elkerülése érdekében tilos a járdákon tárgyakat, hulladékot (papír, gyümölcshéj, mag stb.) elszórni, eldobni avagy oda szennyes vagy az egészségre ártalmas folyadékot kiönteni.

(2) Hulladékot csak az e célra szolgáló tartályokba szabad dobni. Ily tartályok felállításáról a városi önkormányzati testületek gondoskodnak.

(3) Akár folyékony anyagot kiönteni, akár szilárd tárgyat bárhol az utcára vagy útra kidobni, továbbá a házak útra, térre néző ablakában, erkélyén, kerítéseken bárminő porolást végezni, portörölő ruhát kirázni tilos.

(4) Kiratokat, ablakokat és kapukat portól megtisztítani, illetve ezek száraz porolását végezni csak a kora reggeli órákban, legfeljebb 8 óráig szabad.

(5) Az ingatlan tulajdonosok, azok megbízottai vagy a bérlők kötelesek az ingatlanuk előtt levő gyalogjárórész állandó tisztántartásáról gondoskodni. Seprés előtt a gyalogjárórészt vizsugárral kell meglocsolni.

(6) Lakott területeken a közönség használatára szánt utakon, parkokban, kertekben, valamint a közönség rendelkezésére álló közlekedési eszközön köpni csak az e célra esetleg rendelkezésére álló edénybe szabad és az orrot szabadon (kendő használata nélkül) kifújni tilos.

(7) Az egészségre ártalmas, továbbá tisztátalan és olyan anyagot, amelyből a szállítással járó rázkódás következtében por száll fel, csak ponyvával letakarva szabad szállítani.

(8) Közfogyasztásra szolgáló levágott állat, eladásra szánt hús és egyéb állatrészek, továbbá ásványvíz (szódavíz stb.) csak csukott vagy ponyvával fedett járóművön szállíthatók.

(9) Tűzveszélyes, robbanó és robbantó anyagokat csakis az idevonatkozó rendelkezéseknek megfelelően és az ott megjelölt járóművön szabad szállítani.

Az első segélynyújtás.

55. §. (1) Aki közlekedési balesetet okoz, igazoltatás és segélynyújtás céljából köteles azonnal megállni. Sérülés esetén köteles a szükséghez és a lehetőséghez képest a segítségre szoruló sérültet első segélyben részesíteni és az evégből szükséges intézkedéseket megtenni, illetőleg azok megtételére a legközelebbi hatósági közeg, esetleg a közelben tartózkodó más egyén figyelmét felhívni.

(2) Az (1) bekezdésben említett kötelezettség terheli azt is, aki nem idéz ugyan elő közlekedési balesetet, de annál jelen van, vagy útjában ily baleset folytán segítségre szoruló sérültet talál.

(3) Az, aki akár vétkesen, akár vétlenül balesetet okozott, köteles 24 órán belül a legközelebbi rendőrhatóságnál jelentkezni.

(4) A megállás és a közvetlen segélynyújtás kötelezettsége alól a vezetőt és a járómű használóját csak olyan igazolható rendkívüli körülmények mentesíthetik, amelyeknek fennforgása esetén a járómű sürgős továbbhaladását közérdek, avagy nagyobb veszély elhárítása teszi feltétlenül szükségessé. De ebben az esetben is a segélyre szoruló sérült tehetetlen állapotára a legközelebbi hatósági közeget vagy annak hiányában a közelben lévő egyéneket figyelmeztetni kell.

II. RÉSZ.

Az egyes közlekedési eszközökre vonatkozó különleges rendelkezések

IV. FEJÉZET.

A) Gépjárművek.

56. §. A közúti forgalomban csak az a gépjármű vehet részt, amely forgalmi engedéllyel, rendszámmal és igazolólapal el van látva.

A gépjármű fogalma.

57. §. (1) E rendelet szempontjából gépjárműnek kell tekinteni az olyan sínpályához vagy vezetékhez nem kötött szárazföldi járóművet, melyet géperő hajt és amely rendszeres használat közben közterületet vesz igénybe.

(2) Motorkerékpár az a gépjármű, melynek súlya üzemkész állapotban 350 kg-ot meg nem halad. Ide tartoznak az egy keréknyomban haladó kétkerekű, továbbá a két nyomon járó oldalkocsis motorkerékpárok, a három különböző nyomon járó motoros hármaskerekek, végül az említett súlyhatáron aluli négykerekű gépjárművek. Nem tartoznak ide azok a motorral együtt legfeljebb 30 kg. önsúlyú segédmotoros kerékpárok, amelyek a segédmotor leszerelése után közönséges kerékpároként is használhatók.

(3) Autóbusz az olyan személyszállító gépkocsi, amelyen a vezető ülésével együtt nyolcnál több ülőhely van.

A gépjármű felszerelése.

58. §. (1) A közúti forgalomban használt minden gépjárműnek fel kell szerelve lennie :

a) megbízható és erős kormánykészülékkel, amellyel kellő gyorsan és biztosan lehet kormányozni ;

b) egymástól teljesen független működésű fékberendezéssel, vagy oly berendezéssel, amely két egymástól független állító szerkezettel úgy kezelhető, hogy azok egyike akkor is hatásosan működik, ha a másik elromlott. Minden esetben mind az egyik, mind a másik fékszerkezetnek biztos működésűnek és oly hatásosnak kell lennie, hogy azzal a gépjármű a lehető leggyorsabban megállítható legyen ; egyik féknek rögzíthetőnek kell lennie ;

c) amennyiben az üres gépjármű súlya a 350 kg-ot meghaladja, oly berendezéssel, amelynek segítségével a vezető üléséből a gépjármű a motor közvetítésével hátrafelé is mozgásba hozható ;

d) 3.500 kg összsúlyon felül olyan szerkezettel, amely a gépjárműnek meredek helyen hátrafelé csúszását abban az esetben is megakadályozza, ha a fékberendezések elromlanának (hegytámasz) ;

e) teherkocsiknál és autóbuszoknál oly tükörrel, mely hátrafelé látást lehetővé teszi ;

f) könnyen hozzáférhető helyen és táblán jól olvasható betűkkel fel kell tüntetni az alvázat készítő cég nevét, az alváz és a motor gyártási számát, a motor lóerőszámát vagy ez utóbbi helyett a hengerek számát, a furatot, valamint a gép löketét, végül az üres gépjárműnek — esetleg magának az alváznak — súlyát ; ezenfelül teherautomobiloknál a megengedett legnagyobb terhelést kg-ban, autóbuszoknál a szállítható személyek számát, vagy az alváz megengedett terhelését (vagyis a kocsiszekrény és a hasznos terhelés együttes súlyát) és mind a teherautomobiloknál, mind az autóbuszoknál az egy tengelyre eső legnagyobb nyomást ;

g) erős és jól hallható hangot adó jelzőkészülékkel, amely kézi vagy mechanikai lehet ; de minden gépjárművön legalább egy egyhangú kézikürtnek kell felerősítve lennie ; a motorkerékpár hangjelzőkészüléknek mindig magashangúnak, egyéb gépjármű hangjelző készülékének pedig mindig mélyhangúnak kell lennie. Riasztó, különleges hangjelző készüléket csak a közbiztonsági szervek (rendőrség, csendőrség stb.), tűzoltók és mentők gépjárműveire szabad szerelni ;

h) robbanó motorral hajtott gépjárműveknek hatásos és ki nem kapcsolható hangtompító készülékkel ;

i) (Hatálytalan) ;

j) olyan világító szerkezettel, amely mellett a hátsó rendszámot megvilágító lámpa csak magánál a rendszámtáblánál oltható el ;

k) nagyobb városokon kívül közlekedő gépjárműveknek az első segélynyújtáshoz szükséges kötöző és fertőtlenítő szerekkel.

Pótkocsik vontatása.

59. §. (1) Gépjárműhöz pótkocsi csak az illetékes elsőfokú rendőrhatalóság (116. § (3) bekezdés) engedélyével kapcsolható. Az erre vonatkozó engedély bármikor kérhető ugyan, a vizsgálatra azonban a vontatni kívánt pótkocsit a gépkocsival mindig együtt kell bemutatni. Egy gépjárművel rendszerint legfeljebb két pótkocsi vontatható.

A próbarendszámtábla.

66. §. (1) A próbarendszámtábla négyzet alakú, fehér alapszínű. A piros betűkből álló «Próbakocsi», illetőleg motorkerékpár próbarendszámtábláján «Próba» felírás alatt a százas arab számjegyű rendszám fekete színű.

(2) Az (1) bekezdésben említett rendszámtáblákkal az ideiglenes forgalmi engedéllyel és próbaengedéllyel ellátott gépjárműveknek kell közlekedniök. A kiadott rendszámtáblákról az illetékes elsőfokú rendőrhatalóság (116. § (3) bekezdés) nyilvántartást vezet.

(3) Tilos az ideiglenes forgalmi és próbaengedélyt, továbbá próbarendszámot másnak átengedni vagy azokat próbautakon kívül más célra felhasználni.

A rendszámok kiadása.

67. §. (6) A diplomáciai testület tagjai gépjárműveikre hátul a rendszámtáblán kívül megkülönböztető jelzéseként téglalap alakú, kék alapú, fehérbetűs «Diplomáciai testület» felírást táblát, elől pedig hasonló színű, kör alakú D. T. fehérbetűs felírást táblácskát erősíthetnek.

Igazoló-lap.

68. §. (1) Az igazoló-lapot gépkocsikon az Országos Közlekedésszabvány Bizottság által rendelkezésre bocsátott fémtokban leolmozva a gépkocsi szerelvényfalára kell felerősíteni. Motorkerékpáron a fémtok

használata és annak a gépre felerősítése nem kötelező ugyan, az igazolólapot azonban a vezetőnek mindig magával kell vinnie.

A gépjárművezetők.

72. §. (1) Közúti forgalomban résztvevő gépjárművet csak olyan egyén vezethet, aki kellő előképzetség után a megfelelő gépjárművezetői vizsgát sikerrel letette (75. §) és ennek alapján gépjárművezetői igazolványt (76—77. §) kapott.

(2) A fegyveres erő, a közbiztonsági szervek és a m. kir. posta gépjárművei részére szükséges vezetői igazolványok kiadására nézve a 76. § (11) bekezdésében megállapított rendelkezés irányadó.

A vezetés tanulása.

73. §. (1) A vezetés közterületen csak vezetői igazolvánnyal rendelkező vezető kíséretében és útmutatása mellett gyakorolható (felelős oktató), amikor az utóbbit kell a tényleges vezetőnek tekinteni.

(2) Városok és községek belső területén, továbbá forgalmas utakon és tereken a vezetés csak a gépjárműkerület illetékes elsőfokú rendőrhatósága (116. § (3) bek.) által kiállított, személyre szóló, másra át nem ruházható rendőrhatósági engedéllyel gyakorolható. Az engedélyt az illetékes elsőfokú rendőrhatóság (116. § (3) bekezdés) csak azoknak az egyéneknek adhatja ki, akik gépjárművezetői vizsgára bocsátásukat kérték és akiknek vizsgája napját a rendőrhatóság már kitűzte. A gyakorló engedély legfeljebb egy havi időtartamra adható.

A vezetői igazolvány kiadása.

76. §. (1) Sikeres vizsga esetén a gépjárműkerület illetékes elsőfokú rendőrhatósága (116. § (3) bekezdés) a 35. sz. mintának megfelelő vezetői igazolványt szolgáltatja ki.

(4) A rendőrhatóság a gépjárművezetői igazolvánnyal együtt betétlapokat is kiad. A vezető köteles a betétlapok rovatait — a forgalmi rendszám rovatának kivételével, amelyet mindig a hatósági közeg tölt ki, — pontosan kitölteni és legalább három kitöltött betétlapot a vezetői igazolvánnyal együtt állandóan magánál tartani s igazoltatás esetén egy betétlapot a közbiztonsági közegnek átadni. Ily betétlapokkal azokat a vezetőket is el kell látni, akiknek a régebbi rendeletek alapján kiállított vezetői igazolványuk van.

(11) A fegyveres erő, a közbiztonsági szervek és a m. kir. posta gépjárművezetői megfelelő kiképzés után szolgálati úton kapnak vezetői

igazolványt. Ez az igazolvány azonban, mely csak a szolgálat tartamára szól, kizárólag ez intézmények hivatalos gépjárműveinek vezetésére jogosít.

Közhasználatú gépjárművek vezetésére jogosító igazolvány.

77. §. (1) Géperejű bérkocsit (taxi) csak olyan férfi vezethet, aki életének 20-ik, autobuszt pedig csak olyan férfi, aki életének 22-ik életévét betöltötte és a megfelelő vezetői igazolvány (76. §) megszerzése után ezt az alkalmaztatást közvetlenül megelőző három év alatt legalább egy éven át rendszeresen gyakorolta a gépjárművezetést.

A gépjárművek sebessége.

81. §. (1) Lakott területen a 3000 kg-nál könnyebb személyszállító gépkocsi, fűvott gummiabroncsosú tehergépkocsi óránként legfeljebb 40 km, a 3000 kg-nál nehezebb személyszállító gépkocsi legfeljebb 25 km sebességgel haladhat, de csak az 5. §-ban foglalt rendelkezések keretei között és abban az esetben, ha az úttest teljesen szabad.

(2) Az autobusz óránkénti legnagyobb sebességét — a 60. § (2) bekezdésében felsorolt gépjárművek kivételével — gépjárműkerület szerint illetékes elsőfokú rendőrhatóság (116. § (3) bekezdés) a gépjármű szerkezetére és az útvédelmi szempontokra figyelemmel — utóbbi tekintetében az államépítészeti hivatal működési területén ennek meghallgatásával — a forgalmi engedélyben vagy külön határozatban állapítja meg. Az autobusz és tehergépjármű megengedett legnagyobb sebessége — figyelemmel azok súlyára és abroncsosására — a következő :

Gépjármű összsúlya és megjelölése	Az abroncsosítás neve		J e g y z e t
	1. tömör gummi	2. légtömölős gummi	
3001—4500 kg 1. Tehergépjármű 2. Személyszállító autóbusz	20 km 20 km	30 km 35 km	A táblázat 1. rovatának 1. pontjában megállapított sebességek a 3000 kg-nál könnyebb, nem fűvott gummiabroncsosú tehergépjárművekre is vonatkoznak
4501—8000 kg 1. Tehergépjármű 2. Személyszállító autóbusz	12 km 12 km	25 km 30 km	
8001—10.000 kg 1. Tehergépjármű 2. Személyszállító autóbusz	10 km 10 km	20 km 25 km	

(A belügyminiszter azonban a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértően — a gépjárműkerület székhelye szerint illetékes elsőfokú rendőrhatalóság javaslata alapján — megengedheti, hogy az autobuszok az előlemlített rendelkezésben megállapított sebességnél nagyobb, óránként azonban legfeljebb 40 km sebességgel haladhassanak a községeknek és városoknak az átkelési útszakaszain, amelyeken azt a személy- és vagyonbiztonság megóvása, továbbá az útviszonyok, az autobusz szerkezete és súlya lehetővé teszik. L. ! Cs. K. 16/1931.)

(3) Olyan utakon azonban, amelyek kő, aszfalt, keramit vagy faburkolattal vannak ellátva, avagy az úttest alatt közmű (víz-, gázvezeték, csatorna stb.) van elhelyezve, a tömör gummiabroncsosú tehergépkocsik óránként legfeljebb 10 km sebességgel haladhatnak.

(4) Ha az abroncsok különbözők, a sebesség megállapításánál a kevésbé rugalmas gummiabroncsokra vonatkozó adatokat kell figyelembe venni.

(5) Amennyiben a gépjármű pótkocsit vontat, megengedett sebesség tekintetében a kocsik összsúlyának összege az irányadó. Megterhelt pótkocsival azonban általában 16 km-nél nagyobb sebességgel közlekedni nem szabad.

(6) Az (1)—(5) bekezdésben megállapított rendelkezések a közbiztonsági szervek, a tűzoltók és mentők szolgálatában levő gépjárműveire nem vonatkoznak ugyan, de ezek is csak az 5 § rendelkezéseinek keretei között haladhatnak.

A világítás.

82. §. (1) A gépkocsit, az oldalkocsis motorkerékpárt és az ezzel azonos elbírálás alá eső egyéb gépjárműveket elől két fehérfényű, hátul pedig legalább egy lámpával úgy kell megvilágítani, hogy a hátsó rendszám tábla fölött középen elhelyezett lámpa fehér fénye felülről a rendszámra, piros fénye pedig hátrafelé essék.

(2) Ha a tehergépkocsizhoz pótkocsi van kapcsolva, akkor az utolsó pótkocsit kell hátul az (1) bekezdésben előírt módon megvilágítani.

(4) Oldalkocsi nélküli motorkerékpárt elől elegendő egy fehérfényű lámpával megvilágítani.

(5) Gépjárművek reflektoros lámpáinak használatára is a 15. § (3)—(4) bekezdésében előírt rendelkezések az irányadók.

A jelzések és jelzőkészülékek.

83. §. (1) Mielőtt a vezető előzne, a megelőzendő jármű vezetőjének figyelmét két rövid kürtjelzéssel fel kell hívnia arra, hogy őt meg fogja előzni.

Gépjármű és ijedező állatok találkozása.

84. §. (1) A vezető gépjárművét lassítani, a szükséghez képest megállítani, fenyegető veszély esetén pedig a motor működését is megszüntetni köteles, ha állati erővel vontatott járművel vagy szabadon hajtott, nyerges, málhás állatokkal találkozás esetén az állatok nyugtalanognak.

(2) A kocsis (állatok vezetője) karjának függőleges feltartásával köteles figyelmeztetni a gépjármű vezetőjét az állatok félénkségére és az ijedező állatokat országúton — amennyiben ez lehetséges — a gépjármű haladása irányának háttal kell fordítania.

(3) Ha az e szakaszban szabályozott találkozás olyan útvonalon történik, amelynek oldalát mélység, vagy meredekebb lejtő határolja, a gépjárművel ily esetben a mélység, illetőleg a lejtő oldalán kell megállni még akkor is, ha az az úttest jobboldalán van.

Zászlócskák használata.

85. §. (1) A gépjárműveken elhelyezni szokott zászlócskák csak olyan méretűek lehetnek, hogy azok a vezetőt a szabad kilátásban nem akadályozzák.

(2) Magyarország címerével ellátott nemzetiszínű zászlót csak a miniszterelnök külön engedélyével szabad használni.

A gépjármű elhagyása.

86. §. Gépjármű őrizet nélkül csak az úttest szélén és csak akkor hagyható el, ha forgalmi akadályt nem okoz, ezenfelül pedig a vezető a hajtóerő működését megszüntette, robbanó-motoros kocsiknál a motort megállította és arról is gondoskodott, hogy a gépjárművet avatatlan egyén el ne indíthassa, továbbá a gépjármű lejtőn magától meg ne indulhasson.

Közegészségügyi követelmények.

87. §. (1) A gépjármű vezetője köteles ügyelni arra, hogy a gépjármű huzamosabb időn át füstöt ne terjesszen és a gépjárműből gylékony vagy robbanóanyag az úttestre ne jusson.

(2) A gépjárművel az elkerülhetetlennél nagyobb zajt okozni, továbbá lakott területen a robbanómotorral hajtott gépjárműből az égési termékeket hatásos és ki nem kapcsolható hangtompító kikerülésével a szabadba bocsátani, végül a motort nagy fordulatszámmal üresen huzamosabb ideig járatni (túráztatás) tilos.

A pótkocsik fékezése.

88. §. A gépkocsiról nem fékezhető pótkocsin, illetőleg több pótkocsi vontatása esetén minden pótkocsin külön fékezőt kell alkalmazni.

A nemzetközi forgalmi engedély, nemzetközi vezetői igazolvány és államjelzőtábla.

89. §. (2) Az egyezményhez csatlakozott országok területén e gépjárművek szabadon közlekedhetnek abban az esetben, ha a gépjármű nemzetközi forgalmi engedéllyel és államjelzőtáblával, a vezető pedig nemzetközi vezetői igazolvánnyal van ellátva.

(3) Mind a nemzetközi forgalmi engedély, mind a nemzetközi vezetői igazolvány (a továbbiakban: nemzetközi okmányok) kiállításától számított egy évig érvényes és meg nem hosszabbítható. E nemzetközi okmányok sem a vezető, sem az utasok útlevelét vagy egyéb személyi okmányait, sem a vámhatáron szabad átkelést biztosító okmányokat (triptyque, carnet) nem pótolják.

(4) Az említett nemzetközi okmányokkal egyidejűleg az államjelzőtáblát is kiszolgáltatják, amely annak igazolására szolgál, hogy a gépjármű mely országban kapta nemzetközi forgalmi engedélyét. Az ovális alakú, fehér alapszínű államjelzőtábla motorkerékpároknál 18 cm hosszú és 12 cm magas, amelyen 10 mm vonalvastagságú fekete latin nagybetűk, egyéb gépjárműveknél pedig 30 cm hosszú, 18 cm magas és 15 mm vonalvastagságú fekete latin nagybetűk jelzik a gépjármű származási országát.

(5) Magyarországot a nemzetközi forgalomban a nyomtatott nagy H betű jelzi.

(6) Az államjelzőtáblát a gépjármű hátsó részén, jól látható helyen úgy kell elhelyezni, hogy a rendszámot megvilágító lámpa azt is megvilágítsa.

B) *Függelék a 250.000/1929. számú B. M. rendelet 89. §-ának (8) bekezdéséhez.*

Az 1926. évben Párizsban kötött nemzetközi egyezményhez csatlakozott államok és az ezek jelzésére szolgáló betűk felsorolása.

Németország.....	D
Északamerikai Egyesült Államok.....	U S
Albánia.....	A L
Ausztria.....	A
Belgium.....	B
Brazília.....	B R
Nagy-Britannia és Észak-Írország.....	G B
" " Aurygny szigete.....	G B A
" " Gibraltár.....	G B Z
" " Guernesey.....	G B G
" " Jersey.....	G B J
" " Malta.....	G B Y
Brit-India.....	B I
Bulgária.....	B G
Chile.....	R C H
Kína.....	R C
Columbia.....	C O
Cuba.....	C
Dánia.....	D K
Danzig.....	D A
Egyiptom.....	E T
Ecuador.....	E Q
Spanyolország.....	E
Észtország.....	E W
Finnország.....	S F
Franciaország, Algir és Tunisz.....	F
Francia-India.....	F
Guatemala.....	G
Görögország.....	G R
Haiti.....	R H
Magyarország.....	H
Ir Szabad-Állam.....	S E
Olaszország.....	I

Lettország.....	LR
Liechtenstein.....	FL
Litvánia.....	LT
Luxemburg.....	L
Marokkó.....	MA
Mexikó.....	ME X
Monakó.....	MC
Norvégia.....	N
Panama.....	P
Paraguay.....	PA
Hollandia.....	NL
Holland-India.....	IN
Peru.....	PE
Perzsia.....	PR
Lengyelország.....	PL
Portugália.....	P
Románia.....	R
Szerb-Horvát és Szlovén királyság.....	SH S
Siám.....	SM
Svédország.....	S
Svájc.....	CH
SzírIA és Libanon.....	LS A
Cseh-Szlovákia.....	CS
Törökország.....	TR
Szovjet-Oroszország.....	SU
Uruguay.....	U

A nemzetközi okmányokkal külföldről érkező gépjárművek és vezetők.

91. §. (1) A nemzetközi forgalmi engedélyt és a nemzetközi vezetői igazolványt a belépési és kilépési vámhivatalnál láttatni kell.

(2) A szabályszerű nemzetközi forgalmi engedéllyel, államjelző-táblával és az illető ország megkülönböztető jelzésével (rendszám-tábla) ellátott gépjárművek, továbbá nemzetközi vezető igazolvánnyal ellátott vezetők részére az ország területén a nemzetközi okmányok kiállításától számított 1 év tartama alatt ugyanúgy szabad közlekedést kell biztosítani, mintha a gépjárművet és a vezetőt belföldön látták volna el forgalmi engedéllyel, illetőleg vezetői igazolvánnyal. Önként értendőik azonban, hogy külföldről jövő minden gépjármű vezetője is köteles a belföldi közlekedésrendészeti szabályokhoz alkalmazkodni.

A nemzetközi egyezményhez nem csatlakozott országokból érkező gépjárművek és azok vezetői.

93. §. (1) A nemzetközi egyezményhez nem csatlakozott országokból származó gépjárműveket, amelyek csak saját országukban kapott forgalmi engedéllyel és megkülönböztető jelzéssel (rendszám-tábla), továbbá a vezetőket, akik csak ott kapott vezetői igazolvánnyal vannak ellátva, a belépési vámhivatalnak belépési tanúsítvánnyal kell ellátnia és a legközelebbi elsőfokú rendőrhatalomhoz (rendőrkapitányság, hatósági jogkörrel felruházott rendőri kirendeltség) kell utasítania.

(2) Ha a rendőrhatalom részéről forgalombiztonsági szempontból sem a gépjármű, sem a vezető ellen nem merül fel észrevétel, a gépjárművet a rendszám-tábla mellé felerősítendő négyzet alakú, fehér alapszínű, zöld körben nyomtatott zöld nagy V betűs jelzőtáblával látja el és 14 napig érvényes tartózkodási engedélyt ad ki. Egyúttal utasítja a gépjármű vezetőjét, illetőleg valóságos és jogos üzembetartóját, hogy kilépéskor az igazolványt és a jelzőtáblát a határszéli rendőrhatalomnak adja át, mely azokat a kiszolgáltató rendőrhatalomnak küldi meg.

A határszéli forgalom.

94. §. (1) A jelenlegi magyar határ mentén a határszéli gépjármű-forgalomban résztvevő gépjárműnek és vezetőjének — amennyiben nemzetközi okmányuk nincs — a szomszédos állam illetékes hatósága által kiadott forgalmi engedéllyel, illetőleg vezetői igazolvánnyal kell ellátva lennie.

(2) Közhasználatú járműüzem a határszéli forgalomban csak a kereskedelemügyi miniszternek a belügyminiszterrel egyetértőleg kiadott engedélye alapján tartható fenn.

[A 94. §. (2) bekezdésében említett járműüzem alatt rendszeres járatot fenntartó vállalatot kell érteni.]

(3) A határszéli járműforgalom tekintetében egyébként a mindenkorai nemzetközi megállapodások irányadók.

B) Különleges gépjárművek.

Mezőgazdasági, ipari és egyéb gépek.

95. §. (1) Az 56—70. § rendelkezései nem vonatkoznak a géperővel járó mezőgazdasági és ipari gépekre (traktorok, cséplőgépek, motoros fűrészek, faaprítók), továbbá a géperező üti hengerlőkre, gőz- vagy mo-

torosékék kötélidos lokomotívjaira és a motorekékre, végül a vontatógépekre, ha azokat a gazdaságon kívül szállításokra rendszeresen nem használják.

(2) Amennyiben az (1) bekezdésben felsorolt különleges gépjárművek a közutakon csak kivételesen (pl. a mezőgazdasági traktor a termés, szalma stb. betakarítására vagy a saját terményeknek vasúthoz szállítására stb.) közlekednek, csupán a 2—16. §-okban foglalt általános közlekedésrendészeti rendelkezéseknek vannak alávetve azzal a korlátozással, hogy óránként legfeljebb 10 km sebességgel haladhatnak.

(3) Azokra a különleges gépjárművekre vonatkozólag, melyek közúton rendszeres vontatásokra szolgálnak, a gépjárművekre általában irányadó általános rendelkezések érvényesek azzal a különbséggel, hogy

a) ha a különleges gépjármű sebessége óránként 6 km-nél nem nagyobb, úgy a gummi abroncsozására vonatkozó előírás alól mentes,

b) ha pedig az óránkénti sebesség 6 km-nél nagyobb, de 10 kilométert meg nem halad, egy fékszerkezet alkalmazása is elégséges.

C) Közhasználatú járművek.

A közhasználatú jármű forgalma.

96. §. Közhasználatú járműnek olyan géperezű vagy állati erővel vont járművet kell tekinteni, amellyel személyek vagy áruk, vagy egyéb dolgok fuvarozását, vagy vegyesen mind személyeknek, mind dolgoknak fuvarozását keresetszerűen gyakorolják és amelyet rendeltetésének megfelelően bárki igénybe vehet.

A jársaskocsikra vonatkozó közrendészeti és egyéb követelmények.

98. §. (1) Az ülőhelyek és az esetleges állóhelyek számát a kocsiban fel kell tüntetni és a kocsin csak az engedélyezett számú utast szabad szállítani.

(2) Megteltnek jelzett kocsira utasnak felszállni tilos. Ittas vagy a többi utas ruháját, illetőleg a kocsi tisztaságát veszélyeztető vagy ragályos betegségben szenvedő, avagy undortkeltő egyének a kocsira fel nem szállhatnak.

(3) A közbiztonsági közegek (rendőr, csendőr) kivételével tilos a kocsira töltött fegyverrel felszállni, továbbá a kocsin az utasoknak alkalmatlanságot, kárt vagy veszélyt okozható csomagot vinni.

(4) A kalauznak és a közönségnek a jármű vezetőjével valamely könnyen kezelhető készülék útján állandó összeköttetésben kell lennie.

(5) Ha a vezető mellett is van utasülés, a vezető ülését attól egészen el kell különíteni.

(6) Menetközben a kocsi ablakából kihajolni, lépcsőn állni, valamint egyéb meg nem engedett helyen tartózkodni tilos.

(7) Az utasok a kocsin az érvényben levő rendelkezéseknek, a közrend és a jóízlés követelményeinek megfelelően kötelesek viselkedni s az alkalmazottakat kötelességük teljesítésében akadályozni nem szabad.

(8) Tilos személyszállító kocsiba — amennyiben idevonatkozólag egyéb rendelkezések kivételt nem tesznek — bárminő állatot bevinni. Vadászkutyák pedig a kocsin, ha azt a kocsi szerkezete megengedi, csak az elsőfokú rendőrhatalóság engedélyével szállíthatók. Tilos továbbá az irányító berendezéshez és a biztonsági készülékhez nyúlni, a személyzetet jelzések utánczásával megfélemlíteni.

(9) Szürkülettől és ködben a közlekedő kocsi belsejét is jól ki kell világítani.

(10) Géperezű társaskocsi és árufuvarozási vállalatokra vonatkozó egyéb különleges rendelkezéseket az érvényben levő külön jogszabályok tartalmazzák.

VI. FEJEZET.

Állati erővel vont járművek és kézikocsik.

A járművek terhelése és a kerekek abroncsozása.

103. §. (1) A közúti forgalomban csak olyan közlekedési eszköz használható, melynek kerekei az úttestet nem rongálják.

(5) A kerékabroncsok felületének kiugrások és folytonossági hiányok nélkül simának kell lennie. Az abroncsokat tilos az úttest rongálására alkalmas olyan szöggekkel, csavarokkal felerősíteni, melyeknek feje az abroncs síkjából kiáll.

(6) Kétfogatú kocsi terhelése a 60 q-t, egyfogatú kocsi terhelése pedig a 25 q-t meg nem haladhatja.

(7) Városok belső területén kerékkötő láncot használni tilos, hóláncot pedig csak sík jégen szabad alkalmazni.

A járművek megjelölése.

104. §. (1) Minden kocsitulajdonos köteles kocsiját megfelelő jelzőtáblával ellátni, melyen a tulajdonos nevét (cégét), lakóhelyét (telephelyét) és a vármegye nevét jól olvashatóan kell feltüntetni.

(2) A kizárólag iparszerű árufuvarozásra szolgáló járóműveken ezenfelül kell fel tüntetni a járómű önsúlyát és raksúlyát (legnagyobb hordképességét) is.

(3) A teherkocsi jelzőtáblájának 25 cm szélesnek és 35 cm hosszúnak, a személyszállító- és kézikocsi táblájának pedig 15 cm szélesnek és 20 cm hosszúnak kell lennie.

(4) A jelzőtáblát teher- és kézikocsin a kocsi jobboldalán kívül, míg a kizárólag személyszállításra használt kocsin a kocsi belsejében (tükördeszka) akként kell elhelyezni, hogy az jól látható legyen.

Eddig megegyező,
A befogott állatok száma.

105. §. (1) Kétkerekű teherkocsi elé legfeljebb 5 lovat, vagy más vonóállatot, kétkerekű személykocsi elé legfeljebb 3 lovat, négykerekű teherkocsi elé legfeljebb 8 lovat vagy 6 ökröt, négykerekű személykocsi elé pedig legfeljebb 6 lovat lehet fogni, úgy azonban, hogy egy sorban csak 3 állat lehet.

(2) Ha a vonóállatok száma ötnél több, akkor az állatokat legalább két vezetőnek kell vezetnie.

(3) A vonóállatoknak az (1) bekezdésben megállapított száma nem vonatkozik olyan útszakaszokra, melyeken hosszú és meredek lejtők vannak, továbbá mezőgazdasági gépek vontatására és nagyobb havazás esetére.

(4) Rúgós, továbbá ragályos betegségben szenvedő, elcsigázott állatot járóműbe fogni tilos. Harapós lovat szájkosárral kell ellátni.

[A 105. § (4) bekezdése értelmében többek között rúgós lovat sem szabad járóműbe fogni. Ez alatt oly nyilván rosszindulatú állatot kell érteni, amely a közelébe jutó járókelők testi épségét állandóan veszélyezteti.]

A kocsizhoz állatok kötése.

106. §. (1) A kocsizhoz hátul kettőnél több állatot, vagy vonóállatok mellé két állatnál többet kötni tilos.

(2) Nagyobb forgalmú város belső területére a vonóállatokkal együtt növendékállatot (csikót stb.) szabadon bevinni tilos.

[A 106. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés alkalmazása szempontjából az említett nagyobb forgalmú városok alatt főként a törvényhatósági jogú városokat kell érteni.]

Az állatok védelme.

107. §. (1) A kocsi elé fogott vagy szabadon hajtott, avagy nyerges, málhás állatokat durván ütlelni, bántalmazni, kínozni tilos. A kocsi terhelésénél az állatok erejére is figyelemmel kell lenni.

(2) Az elsőfokú rendőrhatalóság az állatok védelme érdekében meredek helyre sáros vagy sikos úton nagyobb teher (rakomány) szállítását megtilthatja.

Több kocsi vontatása.

108. §. Kettőnél több kocsit egymáshoz akasztani tilos. Nem esnek e tilalom alá a mezőgazdasági eszközök (vetőgép stb.) abban az esetben, ha megfelelő kapcsolószerkezetük van, továbbá a kubikosok, akik legfeljebb három kocsit kapcsolhatnak egymáshoz.

Az állati erővel vont járóművek hajtása és az állatok vezetése.

109. §. (1) Forgalmasabb közutakon állati erővel vont járóművet és szabadon hajtott állatot nem hajthat, illetőleg nem vezethet az, aki 16-ik évét még nem töltötte be. A kocsiznak, illetőleg a vezetőnek a kocsit, illetőleg az állatot hajtás közben elhagynia tilos.

[A 109. §. (1) bekezdésében megállapított életkorral kapcsolatos korlátozó rendelkezés vidéki helyeken kizárólag gazdálkodás körében történő kisebb fuvarozás vagy állathajtás esetére nem vonatkozik.]

(2) Állati erővel vont közhasználatú járóművet, továbbá fuvarozással iparszerűleg foglalkozó vállalat ily járóművét csak az hajthatja, aki a helyhatósági szabályrendeletben megállapított hajtási jogosítvánnyal is rendelkezik.

Az ostorpatogatás eltiltása.

110. §. Városokban és községekben szabadon hajtott, nyerges vagy málhás állatokkal találkozás esetén az ostort patogatni tilos.

A sebesség.

111. §. A kizárólag személyszállításra szolgáló kocsik óránként legfeljebb 20 km sebességgel, társzekerek és egyéb teherszállító kocsik, továbbá rúgó nélküli szekerek városokban csak lépésben, míg a rúgókon nyugvó kisebb teherkocsik mérsékelt ügésben haladhatnak.

[A 111. §-ban említett «kizárólag személyszállításra szolgáló kocsik»

kal» a megállapított sebesség szempontjából azonos elbírálás alá kell vonni vidéki városokban a rúgó nélküli üres falusi szekereket is akkor, amidőn azokat csak személyszállításra használhatják.]

A világítás.

112 §. (1) Az állati erővel vont járóműveket és kézikocsikat közutakon elől a járómű (kézikocsi) jobboldalán legalább egy fehér világító testtel kell megvilágítani, hátul pedig fényvisszaverő üveggel (prizma) kell ellátni, míg a társzekeret hátul is meg kell világítani. Városokban a kézikocsikat hátul piros prizmával is fel kell szerelni.

(Az állati erővel vont járóműveket és a kézikocsikat úgy kell megvilágítani, hogy a szembejövő és az előző járóművek vezetői a járműnek, illetőleg a rakománynak az úttest jobboldala felé levő terjedelméről tájékozódhassanak. — L. ! 180.600/1936. sz. B. M. rendelet.)

[A 192. § (1) bekezdésének rendelkezése természetszerűleg nem vonatkozik a kizárólag gazdasági célt szolgáló falusi járóművekre (szekerekre, szánokra stb.), de csak akkor, amikor azokat csupán a gazdálkodás körében szükséges vidéki helyi (pl. gazdaság—tanya közti) fuvarozásokra használják. Ha azonban ily járóművek bármily célból távolabbi közúti vagy nagyobb városok belterületét érintő forgalomban vesznek részt, az idézett rendelkezés értelmében azokat is megfelelő világító készülékkel, illetve fényvisszaverő üveggel kell ellátni.]

(2) Tűzveszélyes, robbanó vagy robbantó anyagot szállító járóművek megvilágítására megfelelő szerkezetű biztosító lámpát kell használni.

(3) Csengővel csak szánba fogott lovakat lehet ellátni, de a szánt az (1) bekezdésben említett módon szintén meg kell világítani.

[Befogott vagy szabadon hajtott állatoknak a gazdálkodás körében egyes vidéki helyi szokásoknak megfelelően csengővel ellátása nem esik a 112. § (3) bekezdésének tilalma alá.]

VIII. FEJEZET.

Gépjárművezetőképző magántanfolyamok.

A tanfolyamok engedélyezése, a tanítás és ellenőrzés.

114 §. (1) Gépjárművezetők keresetszerű képzésével csak az foglalkozhatik, aki erre engedélyt kap. Az engedélyt a belügyminiszter adja.

V. RÉSZ.

Büntető rendelkezések.

118 §. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és tizenöt napig terjedhető elzárással kell büntetni azt, aki :

a) aki az utcán vagy közúton a jelen rendeletben valamint egyéb rendelkezésekben előírt közlekedésrendészeti szabályokhoz vagy hatósági intézkedésekhez nem alkalmazkodik és közbiztonsági közegek intézkedéseinek nem engedelmeskedik, vagy a gépjárművével az elkerülhetlennél nagyobb zajt okoz ;

b) a járóművön a megkülönböztető jelzéseket nem, vagy nem érvényben levő rendelkezéseknek megfelelő helyre erősíti, avagy az ily jelzést eltávolítja, megváltoztatja, eltakarja, olvashatóságát bármi módon megnehezíti, avagy az elrendelt táblákon kívül más táblákat vagy jelzéseket használ ;

c) az első segélynyújtás, vagy általa előidézett balesetnek 24 órán belüli jelentését elmulasztja ;

d) a gépjárművet vagy pótkocsit az előírt követelmények, illetőleg kellékek nélkül tartja forgalomban, vagy vezeti, vagy olyan gépjárművel (pótkocsival) közlekedik, amelynek felszerelése az érvényben levő rendeletekben foglalt követelményeknek nem felel meg ;

e) a hátsó rendszám táblát megvilágító fényforrást nem az e rendeletben megállapított módon helyezi el, illetőleg nem az e rendeletben meghatározott helyre erősíti ;

f) a hátsó rendszám tábla megvilágítására nyolc gyertyafénynél (kb 10 watt) gyöngébb fényforrást használ ;

g) a járóművet megállapíthatóan szabályellenesen, gondatlanul és mások testi épségét veszélyeztető módon vezeti ;

h) a gépkocsi alvázába beütött forgalmi rendszámot megváltoztatja, vagy olvashatóságát bármi okból megnehezíti ;

i) pótkocsit engedély nélkül vontat ;

j) gépjárművezető magántanfolyamot engedély nélkül tart fenn ;

k) gépjárművezetőjelöltként felelős oktató nélkül vagy a városok és községek belső területén érvényes rendőrhatósági engedély nélkül vezet gépkocsit ;

l) a közúti forgalomban gépjárművet az előírt vezetői igazolvány nélkül vezet, vagy vezetői igazolványát másnak átengedi, avagy a visszavont vezetői igazolványt a hatóságnak be nem szolgáltatja ;

m) mint a gépjármű valóságos és jogos üzembentartója olyan egyént alkalmaz vezetőnek, akiről tudja, hogy megfelelő vezetői igazolványa nincs, vagy azt tőle visszavonták.

(Kiegészítve a 127.000/1932. sz. B. M. rendelet 16. §-a szerint.)

119. §. Amennyiben a cselekmény az előbbi §-ban felsorolt kihágások ismérévét nem meríti ki, pénzbüntetéssel kell sújtani azt, aki a jelen rendelet, vagy e rendelet alapján a rendőrhatóság által kiadott rendőri intézkedéseit megszegi vagy kijátssza. Továbbá azt, aki

a) a forgalomképesnek és forgalombiztosnak nem talált gépjármű részére kiadott engedélyt a kiállításától, a «Vizsgálatról» jelzésű táblát pedig kiadásától számított 24 óra alatt a gépjárműkerületi illetékes elsőfokú rendőrhatóságnak vissza nem szolgáltatja ;

b) a rendszámtábla(ka)t a gépjárművön, illetőleg a gépjárművön és pótkocsin nem szilárdan helyezi el ;

c) a rendszámtábla(ka)t a gépjárművön, illetőleg a gépjárműven és pótkocsin úgy helyezi el, hogy a tábla (táblák) a gépjárműnek, illetőleg a pótkocsinak szerkezeti részein vagy karosszériáján, avagy sárhányójának külső szélén túl nyúlik ;

d) a hátsó rendszámtábla megvilágítására oly fényforrást használ, amely mellett a hátsó rendszámtábla mindegyik betűje és számjegye 25 m távolságról nem olvasható ;

e) a hátsó rendszámot megvilágító fényforrás hátrafelé világítására nem tompított fényt használ ;

f) a gépjárműnek, illetőleg a gépjárműnek és pótkocsi(k)nak véglegesen más gépjárműkerületbe átvitelét, az átvitelnek időközben bekövetkezett akadályát, illetőleg az átvitel megtörténtét a régi, illetőleg az új gépjárműkerület illetékes elsőfokú rendőrhatóságánál nem jelenti be ;

g) a gépjármű, illetőleg a gépjármű és pótkocsi(k) üzembentartójának személyében és a gépjárműkerületben beállott változást a régi, illetőleg új gépjárműkerület elsőfokú rendőrhatóságának nem jelenti be.

A közúti forgalomban résztvevő kerékpároknak rendszámmal, igazolólappal ellátása és kerékpárral a közúti forgalomban részvétel.

116.000/1938. sz. B. M. rendelet.

I. FEJEZET.

A kerékpárokról általában.

A kerékpár közúti forgalmának feltételei.

1. §. (1) E rendelet szempontjából kerékpárnak — a gyermekjáték hármaskerek kivételével — a gépjárműnek nem minősülő segédmotoros kerékpárokat, valamint az akárhány keréken gördülő lábhatású járművet kell tekinteni.

(2) A közúti forgalomban csak olyan kerékpárral szabad résztvenni, amely

a) fel van szerelve :

1. olyan megbízható irányítókészülékkel, amellyel gyorsan és biztosan lehet kormányozni,

2. kézi ú. n. dörzsfékkal, mely a kerékpár kerekére hat. Ezt a dörzsféket abban az esetben is fel kell szerelni, ha a kerékpár lábfékkal ú. n. ellenfékkel fékezhető,

3. legalább 30 m távolságra hallható kézicsengőkészülékkel,

4. szürkülettől napkeltéig, sűrű ködben és kellően nem világított hosszabb alagútban elől szintelen üvegű lámpával (Kresz. 15. §), hátul jól látható helyen piros prizmával,

b) kerékpár-igazolólapot és rendszámot kapott.

(3) A fényvisszaverő üveget (prizmát) általában a kerékpár hátsó sárhányójának alsó részén a közepén kell felerősíteni. Ha nincs sárhányó a kerékpáron, akkor a fényvisszaverő üveget — ugyancsak hátul — a váz olyan részére és úgy kell felerősíteni, hogy a kerékpár mögött jövő járművek lámpái fényét visszatükröztesse. A fényvisszaverő üveg felületének fényvisszaverésre alkalmasnak kell lennie.

(4) A (2)—(3) bekezdésben foglalt rendelkezés alól versenyre készülő, versenyen igazoltan résztvevő, avagy azon igazoltan közreműködő kerékpárosok kerékpárjaira nézve kivételnek van helye (13. § (7)—(8) bek.).

(5) Külföldi kerékpárosnak a belföldi közúti forgalomban részvételére a 15. §-ban foglalt rendelkezések az irányadók.

(6) Ez a rendelet a m. kir. honvédság, határőrség és folyamőrség felszereléséhez tartozó kerékpárookra és e testületek ily kerékpáron közlekedő tagjaira nem vonatkozik.

(7) A (6) bekezdésben említett testületek, valamint a 4. § (4) bekezdésében megjelölt szervek és intézmény tagjainak tulajdonában levő kerékpárookra azonban ennek a rendeletnek rendelkezéseit alkalmazni kell.

II. FEJEZET.

Kerékpárnak igazolólapal és rendszám táblával ellátása.

A kerékpár igazolólapja.

2. §. (1) A kerékpár-igazolólap a kerékpár valóságos és jogos üzembentartója nevére kiállított és a kerékpár üzembentartására jogosító rendőrhatósági engedély, amely vagyoni jogi forgalom tárgya nem lehet.

(2) Kerékpár valóságos és jogos üzembentartójának bejegyzésénél, valamint kerékpárnak tulajdonjogfenntartással eladása esetén követhető eljárás tekintetében a Kresz. 62. §-ának (4)—(5) bekezdésében foglalt rendelkezések az irányadók.

A kerékpár rendszám táblája.

3. §. (1) A kerékpár-rendszám tábla (5. §) (2. sz. minta) téglalap alakú és mind a négy sarkán 20 mm sugarú körrel kerekített. Magassága 126 mm, szélessége 104 mm, a szám és a betű magassága 42 mm, szélessége 23 mm, vonalvastagsága 7 mm, egymásközi távolsága 8 mm. A felső sorban három arab szám, az alsó sorban pedig három nyomtatott latin nagybetű van; a felső és alsó sor egymásközi távolsága 8 mm; a felső sorban álló számok felső szélétől és az alsó sorban levő betűk alsó szélétől 17 mm; továbbá az első számjegy bal és az utolsó számjegy jobb szélétől 9.5 mm a rendszám tábla széléig a távolság. A rendszám tábla fekete alapszínű, a betűk és a számok fehérszínűek. A betűk általában szótago(ka)t alkotnak. (Pl.: ABA, BAB stb.)

(2) Az állami tulajdonban lévő kerékpárok rendszám tábláin a harmadik betű helyén vízszintes piros-fehér-zöld sáv van.

A kerékpár-igazolólap és rendszám tábla kiadása.

4. §. (1) A kerékpárt igazoló-lappal és rendszám táblával általában a kerékpár valóságos és jogos üzembentartójának lakó- (tartózkodási, telep-) helye szerint illetékes elsőfokú rendőrhatóság (Kresz. 116. § (2) bek., az alábbiakban e hatóságok: rendőrhatóság) látja el.

(2) A főszolgabíró az (1) bekezdésben említett tennivalókkal indokolt esetben (pl.: ha egyes községek a járás székhelyétől távol vannak) a községi (kör-) jegyzőt is megbízhatja.

(4) A közbiztonsági szervek, a m. kir. pénzügyőrség és a m. kir. posta a részükről üzembentartandó s az állam tulajdonában lévő kerékpárokat igazolólapal és — a részemről meghatározott rendszámsorozaton belül — rendszám táblával maguk látják el. A szükséges űrlapokat a rendőrhatóság bocsátja rendelkezésükre.

A kerékpáron a rendszám tábla elhelyezése.

5. §. (1) A kerékpár valóságos és jogos üzembentartójának a rendszám táblát (3. §) a kerékpáron hátul a kerékpár hátsó kereke síkjára merőlegesen és lehetőleg függőleges síkban, szilárdan rögzítve, úgy kell elhelyezni, hogy a rendszám tábla adatai a kerékpár mögül jól láthatók és jól olvashatók legyenek.

(2) A rendszám táblát, valamint az alvázon, a szabadonfutó fékagyon levő gyári számot állandóan olvasható állapotban kell tartani; azokat eltakarni, vagy bármi módon olvashatatlaná tenni, illetőleg olvashatóságukat más jelzésekkel megnehezíteni tilos.

Elveszett, megsérült, használhatatlanná vált kerékpár-igazolólap és rendszám tábla pótlása.

7. §. (1) Ha a kerékpár-igazolólap adataiban változás áll be, vagy az igazolólap, avagy a rendszám tábla elvesz, megsérül, vagy használhatatlanná válik, ezt a kerékpár valóságos és jogos üzembentartójának — legkésőbb 4 nap alatt — a kerékpárt nyilvántartó rendőrhatóságnál be kell jelentenie.

(3) A kerékpár a rendszám tábla pótlásáig a rendőrhatóság részéről kiadott ideiglenes igazolvánnyal és az üzembentartó készítette, az eredeti rendszám tábla adatait feltüntető rendszám táblával vehet részt a közúti forgalomban. A pótlás megtörténte után azonban a kerékpár csak az új rendszám táblával közlekedhet, az igazolványt pedig legkésőbb az új rendszám tábla átvételétől számított négy nap alatt a rendőrhatóságnak vissza kell szolgáltatni.

A kerékpár üzembentartójának kötelességei és a rendőrhatóság tennivalói a kerékpár adataiban, továbbá az üzembentartó személyében beállott változás, illetőleg a kerékpárnak más rendőrhatóság területére végleges átvitele esetén.

10. §. (1) Az érdekeltek a kerékpár-igazolólap adatait érintő mindennemű változást kötelesek az illetékes rendőrhatóságnál legkésőbb négy nap alatt — az igazolólap egyidejű felmutatása mellett — bejelenteni. Az alváz, valamint a szabadonfutó kerékpárfékagy gyári számának változása esetén az új váz, illetőleg az új fékagy tulajdonjogát, illetőleg jogos birtokát is igazolni kell. A lakáscímváltozást általában a bejelentő-lapszelvény felmutatásával kell igazolni. Valóságos és jogos üzembentartó változása esetén az igazolólapot az új üzembentartónak át kell adni s a jog átruházását a Kresz. 62. §-ának (4) és (5) bekezdésében említett módon kell igazolni. A tulajdonjogfenntartásra vonatkozó feljegyzés törlésére nézve a Kresz. 70. §-ának (5) bekezdésében foglalt rendelkezések az irányadók.

(2) Ha a kerékpár valóságos és jogos üzembentartója a kerékpárt végleg más rendőrhatóság területére viszi át, ezt köteles a kerékpárnak az új lakó- (tartózkodási, telep-) helye szerint illetékes rendőrhatóság területére végleges átvitele előtt annál a rendőrhatóságnál bejelenteni, mely a kerékpárt eddig nyilvántartotta. Ha az üzembentartó a kerékpárt a bejelentett időpontban nem vinné át az új lakó- (tartózkodási, telep-) helye szerint illetékes rendőrhatóság működési területére, ezt a kerékpárt eddig nyilvántartó rendőrhatóságnál akár élőszóval, akár írásban az (1) bekezdésben megjelölt időtartam alatt szintén be kell jelentenie.

(3) Ha az üzembentartó a kerékpárt az új lakó (tartózkodási, telep-) helye szerint illetékes rendőrhatóság területére végleg átvitte, ezt ennél a rendőrhatóságnál megérkezésétől számított négy nap alatt — az igazolólap egyidejű felmutatása mellett — bejelenteni köteles.

(5) Ha a kerékpár új üzembentartója a kerékpárt végleg más rendőrhatóság területére viszi át, akkor a régi üzembentartó ezt a körülményt annál a rendőrhatóságnál jelenti be, mely a kerékpárt eddig nyilvántartotta. Az új üzembentartó a lakó- (tartózkodási, telep-) helye szerint illetékes rendőrhatóságnál — az igazolólap egyidejű bemutatása mellett — a kerékpárnak e hatóság területére áthozatalát az ezt követő négy nap alatt köteles bejelenteni. Az új üzembentartó lakó- (tartózkodási, telep-) helye szerint illetékessé vált rendőrhatóság a változásokat mind az igazolólapon, mind a nyilvántartási lapon feljegyezi.

(6) Ha a kerékpárt a közúti forgalomból végleg kivonják, vagy külföldre végleg kiviszik, az üzembentartó ezt a körülményt — a kerékpár igazolólapjának és rendszámablájának egyidejű beszolgáltatása mellett — a kerékpárt nyilvántartó rendőrhatóságnál — legkésőbb négy nap alatt — bejelenteni köteles.

VI. FEJEZET.

Kerékpárosok.

A kerékpárosnak a közúti forgalomban részvétele.

13. §. (1) A kerékpárosok közúti közlekedésére — a Kresz. 1—15. §-ának a járóművek közlekedésére vonatkozó általános rendelkezésein felül — az alábbi rendelkezések irányadók.

(2) Városnak a rendőrhatóság részéről megállapított forgalmasabb belső területén 16 éven aluli gyermek nem kerékpározhat.

(3) A kerékpárosnak a személyazonosság igazolására alkalmas, arcképes okmánnyal kell ellátva lennie.

(4) Városban és nagyobb községben a kerékpározást csak azok külső területén szabad gyakorolni (tanulni).

(5) Kerékpárosoknak a közúti forgalomban csak egymásután és az úttestnek a menetirány szerinti bal oldalán szabad haladniuk. Az 1. § (6) bekezdésében, valamint a 4. § (4) bekezdésében említett testületek és szervek tulajdonában levő kerékpáron szolgálatot teljesítő kerékpárosok azonban több sorban is haladhatnak, ha azzal a szembejövő járóművek forgalmát nem akadályozzák.

(6) Kerékpáros lakott területen óránként legfeljebb 20 km sebességgel haladhat, még akkor is, ha az út teljesen szabad.

(7) Városban és községben kerékpárral csak lépésben haladó járóművet szabad előzni.

(8) Kerékpárral útkeresztezésen áthaladni s egyik utcából a másikba bekanyarodni — a Kresz. 5. §-ának (1) bekezdésében megállapított előfeltételek fennforgása esetén is — legfeljebb csak a lépésnek megfelelő (de 6 km-es óránkénti sebességnél nem nagyobb) sebességgel szabad. Az említett helyeken nagyobb sebességgel csak akkor szabad, illetőleg kell bekanyarodni, vagy áthaladni, ha arra a rendőrhatósági közeg — a közlekedési eszközök torlódásának elkerülése céljából — megfelelő jelzéssel utasítást ad.

(9) Tilos a kerékpárosnak más közlekedési eszközzel versenyt futni, embereket, állatokat és járóműveket körülkeringeni, járóműhöz

kapaszkodni és általában olyasmit elkövetni, ami a személy- és vagyonbiztonságot, a közlekedés zavartalanságát veszélyezteti, vagy állatok megriasztására alkalmas.

(10) Ha a forgalom biztonsága s a személy- és vagyonbiztonság megkívánja, továbbá zárt sorokban menetelő katonai vagy egyéb alakulatokkal, körmenettel, temetéssel, rendőrhatalósági, csendőrségi, tűzoltó- és mentőkocsikkal találkozás esetén azok elvonulásáig a kerékpáros köteles a kerékpárról leszállni és azt kézen vezetni. Ugyanez a kötelessége akkor is, ha makrancoskodó lófogattal, vagy olyan állatokkal találkozik, amelyek félnek a kerékpártól.

(11) Közúton kerékpárosmutatványnak (pl. a kormány elengedése stb.) nincs helye.

(12) Tilos ebeket a kerékpárhoz pórázra kötve futtatni.

(13) Tilos kerékpárról járóművet vontatni.

(14) Kerékpáros — az e célra készített kétülékes kerékpár (tandem) kivételével — kerékpárján városok és községek belső területén utast egyáltalán nem, egyéb helyen pedig felnőtt egyént nem szállíthat. Utas azonban csak abban az esetben szállítható, ha az a kerékpáron úgy helyezhető el, hogy a kerékpáros mindkét kezét ilyenkor is szabadon használhatja és a kerékpárral a személy- és vagyonbiztonságot nem veszélyezteti és általában a közlekedés rendjét nem zavarja.

(15) A kerékpáron csak olyan csomagot szabad vinni, mely a forgalom rendjét nem zavarja, a közlekedés biztonságát nem veszélyezteti és amely a kerékpárost nem akadályozza abban, hogy mindkét kezét szabadon használhassa.

(16) Ha a hatósági közeg a járóművek részére tilos jelzést ad, a kerékpáros köteles kerékpárjáról leszállni és a szabad út jelzéséig kerékpárja mellett állni.

(17) Kerékpárt gyalogjárón tolni — a házaktól kijövetel és oda bemenetel esetét kivéve — tilos.

(18) Ahol járda nincs, a kerékpárosnak a gyalogosok zavartalan közlekedésére is figyelemmel kell lennie.

(19) Legalább 15 kerékpáros egységes vezetés alatt álló zárt csoportja az úttestnek a haladás iránya szerinti baloldalán egymás mellett kettős sorban is haladhat, ha ezzel sem a szembejövő, sem az előző járóművek forgalmát nem akadályozza.

(20) Aki kerékpárral vesz részt a közúti forgalomban, annak a kerékpár igazolólapját magával kell vinnie s a közbiztonsági közegnek — felhívására — mind ezt, mind a személyazonosság igazolására alkalmas arcképes igazolványt [(3)bek.] fel kell mutatnia.

(21) Kerékpárkölcsönzéssel keresetszerűen foglalkozó cégnek a részéről kölcsön adott kerékpár igazolólapja helyett a cég által kiállított igazolványt kell a kerékpár kölcsönvevője részére kiadnia. Az igazolványon a kölcsönző cég nevét, telephelyét, a kölcsönvevő családi és utónevét, továbbá lakáscímét, valamint a kerékpár rendszámát, végül azt kell feltüntetni, hogy a kölcsönzés határideje (év, hó, nap, óra) mikor jár le. Aki ilyen kölcsönkerékpárral vesz részt a közúti forgalomban, annak a (22) bekezdésben említett esetben az igazolólap helyett a kölcsönző cég igazolványát kell felmutatnia.

(22) A rendőrhatalóság versenyen, illetőleg azon részvétel céljából edzésen igazolatlan résztvevő, illetőleg verseny rendezésében igazoltan közreműködő kerékpárosnak megengedheti, hogy kerékpárját a versenyre, illetőleg edzésre menet és arról jövet, továbbá a verseny és az edzés tartama alatt rendszám-tábla nélkül használhassa. (1. § (4) bekezdés).

(23) A rendőrhatalóság a kerékpárnak — a (22) bekezdésben foglaltak alapján — rendszám-tábla nélkül használatát mind a versenyen, illetőleg az edzésen résztvevő, mind az azokon közreműködő kerékpárosok részére a Magyar Kerékpáros Szövetség igazolása alapján engedélyezi.

(24) Kerékpárt közterületen őrizetlenül hagyni csak akkor szabad, ha a kerékpáros megfelelően (pl. lakattal lezárt drótkötéssel) gondoskodott arról, hogy a kerékpárt más ne használhassa.

Kerékpárőrző helyek létesítése.

14. §. (1) Nagyobb forgalmú városokban — a kerékpárlopások számának lehető csökkentése érdekében — kívánatos, hogy az önkormányzati közigazgatási testületek a rendőrhatalóság részéről arra alkalmasnak minősített közterületen kerékpárőrző helyeket létesítsenek.

(2) Kerékpárőrző helyek örül csak feddhetetlen előéletű és nemzethűség szempontjából kifogás alá nem eső férfiak alkalmazhatók. Ily alkalmazásnál a hadirokkantakat, vitézeket, tűzharcosokat, hadiárvaakat, munkaképtelen tűzharcosok családját fenntartó fiait és azokat, akik a világháborúban résztvettek, előnyben kell részesíteni. A kerékpárőrzés díját szabályrendeletben kell megállapítani.

Külföldi kerékpáros a belföldi közúti forgalomban.

15. §. (1) Külföldi kerékpáros kerékpárjával az ország területére érkezésétől számított 30 napig igazolólap és rendszám-tábla nélkül vehet részt a közúti forgalomban.

(2) Az illetékes határszéli útlevelellenőrző hatóság az ország területére kerékpárral belépő külföldi úti-okmányában a belépés időpontján felül azt is bejegyezni köteles, hogy a külföldi az ország határát kerékpárral lépte át.

(3) Az (1) bekezdésben említett időponton túl a külföldi is csak akkor vehet részt kerékpárjával a belföldi közúti forgalomban, ha az 1. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek eleget tesz.

VII. FEJEZET.

Kerékpárok gyártási megjelölése, adás-vétele, elzálogosítás.

A kerékpárnak cégjelzéssel és gyártási számmal ellátása.

16. §. Gyáraknak, vállalatoknak, üzemeknek, iparosoknak a részükről gyártott vagy összeállított kerékpárvázakat és a szabadonfutó fékagyat cégjelzéssel és folytatólagosan gyártási számmal kell ellátniok. A cégjelzést és a gyári számot a kerékpár vázába, illetőleg a fékagyon látható helyen be kell ütni.

Kerékpár-alkotórészeknek piacon árusítása.

17. §. Piacon kerékpár-alkotórészek nem iparszerű árusítása tilos.

Kerékpár elzálogosítása.

18. §. Kézi zálogüzlet engedélyese csak rendszám táblával ellátott kerékpárt vehet zálogba, de ilyet is csak akkor, ha az elzálogosító a kerékpár igazolólapjával igazolja, hogy ő a kerékpár valóságos és jogos üzemmentartója (2. §).

IX. FEJEZET.

Büntető rendelkezések.

21. §. Ha a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el, aki

a) olyan kerékpárral vesz részt a közúti forgalomban, amelynek felszerelése az 1. § (2) és (3) bekezdésében megállapított követelményeknek nem felel meg ;

b) a rendszám táblát nem e rendelet 5. §-ának (1) bekezdésében meghatározott módon és helyre erősíti ;

c) az 5. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére a rendszám táblát, továbbá a kerékpárvázba, a szabadonfutó fékagyba ütött cégjelzést és a gyártási számot nem tartja olvasható állapotban, azokat el-

lakarja, bármilyen módon olvashatatlaná teszi, avagy a rendszám táblát az elrendelt jelzésen kívül más jelzéssel látja el ;

d) a 7. § (1) bekezdésében megállapított idő alatt nem jelenti be, hogy a rendszám tábla megsérült és olvashatatlaná vált és a rendszám tábla pótlását nem kéri.

22. §. (1) Ha a cselekmény súlyosabb rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el, aki

a) a 7. § (1) bekezdésében megszabott idő alatt nem jelenti be, hogy a kerékpár igazolólapja (2. § (1) bek.) megsérült és olvashatatlaná vált vagy elveszett ;

b) az ideiglenes igazolványt — e rendelet 7. §-ának (3) bekezdésében foglaltak ellenére — az azt kiállító rendőrhatóságnak a rendszám tábla pótlása után — legkésőbb 4 nap alatt — vissza nem szolgáltatja, illetőleg a rendőrhatóság részéről kiadott rendszám tábla helyett az ideiglenes rendszám táblát használja ;

c) a 10. § (1)—(3) és (5)—(6) bekezdésében meghatározott bejelentési kötelezettségének a meghatározott idő alatt nem tesz eleget ;

d) a kerékpár-igazolólapot vagy az ideiglenes igazolványt a közúti forgalomban nem tartja magánál (7. § (3) bek., 13. § (3) bek.) ;

e) a 13. § (2)—(17), (20) és (24) bekezdésében foglalt rendelkezéseket megszegi ;

f) ha a külföldi — a 15. § (3) bekezdésében foglaltak ellenére — kerékpárjával a 15. § (1) bekezdésében meghatározott időn túl anélkül vesz részt a belföldi közúti forgalomban, hogy az 1. § (2)—(3) bekezdésében megállapított kötelezettségének eleget tett volna ;

g) mint gyáros, vállalkozó, iparos a részéről gyártott vagy összeállított kerékpárt — a 16. § (1) bekezdésében foglaltak ellenére — cégjelzéssel és gyártási számmal nem látja el ;

h) piacon kerékpár-alkotórészeket — a 17. §-ban foglalt korlátozó rendelkezés megszegésével — elad ;

i) mint kézi zálogüzlet engedélyese — e rendelet 18. §-ában foglaltak megszegésével — kerékpárt zálogba vesz.

Gépkocsin irányjelző készülék kötelező felszerelése.

56.100/1939. sz. B. M. rendelet.

1. §. (1) Közúti forgalomban résztvevő gépkocsit mind a jobb-, mind a baloldalán megfelelő nagyságú karos (kicsapódó, vagy lengő) irányjelző készülékkel kell ellátni.

(2) Az irányjelző készüléket a gépkocsin lehetőleg elől (a szélvédő üvegnél), a vezető fejmagasságában úgy kell felszerelni, hogy a készülékkel adott jelzést mind a gépkocsi vezetője, mind a gépkocsi mögött, valamint a szembejövő közlekedési eszköz vezetője és a gyalogosok is jól láthassák.

(3) Ha az irányjelző készüléket nem a (2) bekezdésben említett helyre szerelik, de az ott meghatározott egyéb feltételeknek megfelel, akkor gondoskodni kell arról, hogy a gépkocsivezető az irányjelző készülék működését, illetőleg helyzetét tükörből, vagy más alkalmas készülékkel (ellenőrzőlámpa kigyulása, a kapcsolókar helyzete) ellenőrizhesse.

(4) Az irányjelző készüléket használata esetén a Kresz. 15. §-ának (1) bekezdésében meghatározott esetekben megfelelően ki kell világítani.

2. §. (1) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és a Kresz. 118. §-ának *d*) pontja alapján kell büntetni annak a gépkocsinak a valóságos és jogos üzembentartóját, aki a gépkocsira az irányjelző készüléket egyáltalán nem, illetve nem az 1. §-ban foglaltaknak megfelelően szerelte fel.

A gépjárművezetői igazolványok kicserélése.

48.000/1939. sz. B. M. rendelet kivonata.

2. §. (1) Gépjárművet csak annak szabad vezetnie, aki e rendelet alapján kiadott gépjárművezetői igazolvánnyal (alábbiakban: új igazolvány) rendelkezik. Ehhez képest a Kresz. 76. §-a alapján kiadott, valamint a visszacsatolt felvidéki területeken lakó egyének tulajdonában levő és a tulajdonos lakóhelye szerint illetékes elsőfokú rendőrhatóság által láttamozott csehszlovák gépjárművezetői igazolványokat 1939. évi december hó 31. napjáig bezáróan — a 4—6. §-ban megállapított módon — új igazolvánnyal kell kicserélni.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezések a m. kir. honvédség és a m. kir. posta tulajdonában levő gépjárművek vezetésére szolgálati úton kiadott gépjárművezetői igazolványokra nem vonatkoznak.

Az új gépjárművezetői igazolvány.

3. §. (1) Az új igazolvány téglalap alakú. Vászonszövetű első fedőlappján kívül «Gépjárművezetői igazolvány» felírás, belül pedig az igazolvány tulajdonosát ábrázoló fénykép van. Az igazolvány nyolc oldala átlukasztott (perforált) arabszámmal van jelölve.

(2) Az igazolványba, valamint a nyilvántartási lapra (Kresz. 79. §) ragasztás céljából — a személyazonosság megállapítására alkalmas — kemény (karton)- lapra nem ragasztott három olyan 6×6 cm nagyságú mellképet kell beterjeszteni, mely a gépjárművezetőt élethűen ábrázolja. Utánrajzolt (retusált), avagy a gépjárművezetőt fedett fővel ábrázoló fénykép erre a célra nem használható.

8. §. (1) A rendőrhatóság csak abban az esetben adhatja ki az új igazolványt, ha

a) a gépjárművezető ellen erkölcsi, közrendészeti szempontból és nemzethűség szempontjából időközben sem merült fel kifogás (Kresz. 74. § (1) és (3) bek.);

b) a régi gépjárművezetői igazolványba vezetett legutóbbi esedékes orvosi ellenőrző vizsgálat szerint a gépjárművezetésre alkalmas (Kresz. 76. § (5) bek.);

c) a határozott időre visszavont régi gépjárművezetői igazolvány visszavonásának időtartama lejárt; végül

d) a gépjárművezetői igazolványt — felebbvitel során — a m. kir. belügyminiszter adta vissza.

(2) A rendőrhatóság az új igazolványt — az (1) bekezdésben említett előfeltételek fennforgása esetén — vétív mellett, avagy postán bérmentesítés nélkül ajánlott levélben kézbesíti.

(3) Aki új igazolványát megkapja [(1) és (2) bek.], köteles a birtokában levő régi igazolványt haladéktalanul, legkésőbb négy nap alatt annak a rendőrhatóságnak visszaszolgáltatni, amely az új igazolványt kiadta.

(4) Aki a 4. § (1) bekezdésében említett idő alatt tesz sikeres gépjárművezetői vizsgát, annak részére az ezidőszerint használatban levő (régimintájú) gépjárművezetői igazolványt kell kiadni abban az esetben, ha a rendőrhatóság új igazolvány-ürlapokkal még nem rendelkezik. Ezeket a gépjárművezetői igazolványokat hivatalból díjmentesen kell kicserélni. Az ily igazolvány tulajdonosa azonban az igazolvány kicserélhetése céljából a 3. § (2) bekezdésében említett újabb három fényképet köteles benyújtani.

9. §. (1) Ha a rendőrhatóság azt állapítja meg, hogy a gépjárművezető a 8. § (1) bekezdésének *a)*—*b)* pontjaiban említett előfeltételek valamelyikével már nem rendelkezik, ebben az esetben a vezetői igazolványt visszavonja (Kresz. 80. § (2) bek.) és az új igazolvány kiadása iránt benyújtott kérést elutasítja. A rendőrhatóság e véghatározata ellen fellebbvitelnek van helye. Végelsőfokon a belügyminiszter határoz.

(2) Az új igazolvány esetleges későbbi kiadására a Kresz. 80. § (8) bekezdésében, illetőleg az e rendelet 8. §-ában foglaltak az irányadók.

(3) Az új igazolvány kiadásának jogerős megtagadása esetén a rendőrhatóságnak a befizetett díjnak visszautalása iránt a belügyminiszterhez kell előterjesztést tennie.

A gépjárművezetőnek más gépjárműkerületbe költözése esetén követendő eljárás.

16. §. (1) Ha a gépjárművezető az igazolványát nyilvántartó rendőrhatóság kerületéből másik rendőrhatóság kerületébe költözött, ebben az esetben mind a régi, mind az új lakóhely szerint illetékes rendőrhatóságnak a lakáscímben beállott változást a Kresz. 76. § (10) bekezdésében megjelölt módon be kell jelentenie.

(2) A régi lakóhely szerint illetékes és a gépjárművezetői igazolványt nyilvántartó rendőrhatóság (Kresz. 79. § (1) bek.) a levelezőlapra beküldött bejelentés alapján a nyilvántartási lapot az új lakóhely szerint illetékes rendőrhatóságnak küldi meg. A nyilvántartási lapon az új lakóhely szerint illetékes rendőrhatóság jegyzi fel a változást.

Belföldi rendszám táblával ellátott közúti gépjárműveknek közúti adóbélyeggel való ellátása.

76.000/VII—a./1933. sz. P. M. rendelet kivonata.

1. §. Közúti adóbélyeggel kell ellátni az összes belföldi rendszám táblával ellátott gépjárműveket, tekintet nélkül arra, hogy a gépjármű adóköteles, vagy adómentes és tekintet nélkül arra, hogy a gépjármű kinek a tulajdonában áll.

3. §. (1) Mentések a közúti adóbélyeg alkalmazása alól:

a) azok a gépjárművek, melyek az érvényben lévő rendelkezések értelmében rendszám táblával nem látandók el;

b) azok a gépjárművek, amelyek rendszám tábláján nemzeti színű pajzsalakú jelzés van;

c) a m. kir. posta tulajdonában lévő azok a gépjárművek, amelyeknek rendszám tábláján négyszög alakú mezőnyben a nemzeti szín sávjai vízszintesen láthatók és a rendszám tábla P betűvel van ellátva.

4. §. (1) A közúti adóbélyeg annak igazolására szolgál, hogy a gépjármű után a közúti adó az adóbélyegen feltüntetett idő tartamára kiegyenlített.

(2) Érvényességük időtartama szerint vannak évi, negyedévi és havi közúti adóbélyegek.

5. §. (1) Évi közúti adóbélyeggel kell ellátni azt a gépjárművet, amely után az adófizetésre kötelezett a gépjármű közúti adóját a naptári év végéig előre, egy összegben befizette.

(2) Negyedévi közúti adóbélyeggel kell ellátni azt a gépjárművet, amely után az adófizetésre kötelezett a gépjármű közúti adóját a fennálló rendelkezéseknek megfelelően, negyedévi részletekben fizeti.

(3) Havi közúti adóbélyeggel kell ellátni azt a gépjárművet, amely után az adófizetésre kötelezett a forgalmi engedélyt csak egy havi időtartamra váltja ki, avagy pedig külön engedély alapján a közúti adót havi részletekben fizeti.

6. §. (1) A közúti adóbélyeg, amely «Közúti adóbélyeg» körfelirattal van ellátva és az érvényességi időtartamot is feltünteti, 10 cm átmérőjű, vízjeles papíron kétféle különböző színű 9 cm átmérőjű alnyomattal és $\frac{1}{2}$ cm széles fehér széllel készül. Az alnyomatok közül az egyik az egész 9 cm átmérőjű területen végig halad, míg a másik alnyomat a rendszám és bélyegző alkalmazására üres mezőket tartalmaz.

(2) Az évi közúti adóbélyeg feltűnően az illető naptári évet (pl. 1933);

a negyedévi közúti adóbélyeg a naptári év számának utolsó két számjegyét és az évnegyed első és harmadik havának lerövidített jelzését (pl. 33. jan.—már., ápr.—jún., júl.—szept., illetőleg okt.—dec.);

a havi közúti adóbélyeg pedig a teljes naptári évet és az illető hónap lerövidített jelzését (pl. 1933. jan., febr., márc., ápr., máj., jún., júl., aug., szept., okt. nov., illetőleg dec.) tünteti fel.

7. §. (1) Az adóbélyeget a gépkocsin a szélvédő üveg belső oldalának alsó — a kormánykerékkel ellenkező — sarkában, a szélvédő üveggel el nem látott gépkocsin pedig az e célból felszerelt üveglapon kell elhelyezni.

(2) A motorkerékpároknál a közúti adóbélyeg külön az e célra készült kör alakú, egyik oldalán üveglemezes tokban nyer elhelyezést. A tokot az első kerék kettős villájának elülső szárán, annak a sárhányó feletti részén a menetirányra merőlegesen — az üveges oldallal előre — kell felerősíteni és pedig az oldalkocsi nélküli motorkerékpároknál a haladási irány szerinti jobboldalon, oldalkocsis motorkerékpároknál pedig az oldalkocsival ellentétes oldalon.

26. §. (1) A pénzügyőri és közbiztonsági közegek kötelesek azt a gépjárművet, amely szabályszerű közúti adóbélyeg nélkül vesz részt a közúti forgalomban, a legközelebbi rendőrőrszobához, vagy pénzügyőri szakaszhoz vagy község házához állítani, ahol a gépjármű rendszám tábláit és igazoló lapját be kell vonni. Egyben a gépjármű vezetőjének

igazolványt kell kiadni abból a célból, hogy a gépjármű vezetője a gépjárművel a telephelyre (garageba) eljuthasson. Az igazolványban a gépjármű telephelyét (garaget) és azt a legrövidebb útvonalat kell feltüntetni, melyen a gépjárművel a telephelyre (garageba) kell haladni.

(2) A bevont rendszámablákat és igazoló-lapot, valamint a tényállásról felvett jegyzőkönyvet, illetve jelentést az illetékes gépjárműkerületi elsőfokú rendőrhatalomhoz kell haladéktalanul beszolgáltatni.

(3) A gépjárművet nem kell előállítani abban az esetben, ha a gépjármű vezetője a gépjármű esedékes közúti adójának a megfizetését szabályszerű adóbélyegutalvánnyal igazolja.

27. §. (1) Bélyeghamisítás vétségét követi el és két évig terjedhető fogházzal, hivatalvesztéssel és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztésével büntetendő az 1932: XXI. t.-c. 3. §-a értelmében az, aki közúti adóbélyeget felhasználás vagy forgalombahozás végett utánoz, vagy meghamisít,

aki közúti adóbélyeget, akár utánzatként, akár nem utánzatként jogtalanul előállít, vagy jogtalanul alkalmaz, továbbá

aki az előbbiek szerint tiltott módon utánzott, meghamisított, előállított vagy alkalmazott közúti adóbélyeget tudva felhasználja, vagy forgalomba hozza.

(2) Bélyeg csalárd használatának vétségét követi el és egy évig terjedhető fogházzal, hivatalvesztéssel és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztésével büntetendő az 1932. évi XXI. t.-c. 4. §-a értelmében az, aki valódi közúti adóbélyegről felhasználás vagy forgalombahozás végett az értéktelenítés jelét — nevezetesen az adóbélyegre ráírt rendszámot, hivatalos körbélyegzést eltávolítja, a korábbi értéktelenítés nyomát újabb értéktelenítés jelével leplezi, vagy az adóbélyeget az értéktelenítés eltávolítására alkalmas anyaggal vonja be, továbbá

aki a tiltott módon megváltoztatott vagy már felhasznált bélyeget újból tudva felhasználja, vagy forgalomba hozza.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben felsorolt cselekmények kísérlete is büntetendő.

(4) az (1) és (2) bekezdésben meghatározott cselekmény az 1932: XXI. t.-c. 5. §-a értelmében büntetett és 5 évig terjedhető börtönnel, hivatalvesztéssel és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztésével büntetendő, ha a tettes ilyen cselekmény miatt már el volt ítélve és a büntetés kiállításától 10 év még nem telt el, vagy ha a tettes a bélyeghamisítással üzletszerűen foglalkozik.

A kóborcigányok hatékonyabb megrendszabályozása.

257.000/1928. sz. B. M. körrendelet kivonata.

2. A kóborló cigányokat, akár munkakerülésből üzik a vándorlást, akár munkakeresés vagy valamely foglalkozás címe alatt teszik azt, kötelesek a közbiztonsági szervek, bárhol találják is őket, azonnal feltartóztatni és fegyveres kísérettel a legközelebbi rendőrhatalomhoz előállítani.

3. Kóborló cigányok és hasonló elbírálás alá eső más elemek csoportjainak az ország határán való belépését vagy egyenkint beszívargását — bárhol kíséreljék is meg azt — feltétlenül meg kell akadályozni.

A határőrizet kijátszásával az ország területére bejutott ily csoportokat, ha a határhoz közel kerülnek kézre, rövid úton fegyveres kísérettel lehetőleg ugyanazon az úton kell az országból eltávolítani, amelyen bejöttek. A határtól távolabb eső helyen feltartóztatott ily csoportok tagjaival szemben, ha magyar állampolgárságuk nincs kellően igazolva, a szükséges egészségügyi és büntetőintézkedések megtétele és végrehajtása után ki kell az ország területéről utasítani és haladéktalanul kitoloncoltatni.

Ha pedig a kóborlás miatt előállított cigányok vagy más személyek itteni illetőségi vagy lakóhelye kétségtelenül megállapítható, a rendőrhatalóság a toloncsabályzat alapján kíséret mellett illetőségi vagy lakóhelyükre való toloncolásukat köteles elrendelni.

6. A rendőrhatalóságoknak és közbiztonsági szerveknek köz- és állategészségügyi szempontból különös gondot kell fordítaniok arra is, hogy a kóborcigányok vagy más kóborló csoportok a vásároknak még csak a közelébe se juthassanak.

Cigányok eltiltása a szokásos kóborlástól.

15.000/1916 sz. B. M. körrendelet kivonata.

1. §. Kóborcigánynak kell tekinteni mindazt a cigányt, aki nem tudja beigazolni, hogy rendes lakóhelye van.

3. §. A kóborcigányok tartózkodási helyéül kijelölt község elől-

járósága vagy a városi hatóság köteles az odakísért kóborcigányok elhelyezéséről, ételmezéséről és ellenőrzéséről — szükség esetén a csendőr-őrs vagy a m. kir. rendőrség megfelelő megerősítésével — gondoskodni. A községi előjáróság a csendőr-őrs megerősítése végett az illetékes hatósághoz fordul. A község előjárósága kóborcigányoknak megtörtént előállításáról (odakíséréséről), a további intézkedések megtétele végett, a járási főszolgabíró haladéktalanul értesíti.

A községi előjáróság (rendőrhatóság) az odakísért kóborcigányoktól igazoló okmányaikat, értéktárgyaikat, fegyvereiket vagy fegyverül használható tárgyaikat, vonóállataikat és járóműveiket — elismervény mellett — elveszi és őrizetbe helyezi.

A kóborcigányok vonóállatait az elhelyezésüktől távolabb eső, elkülönített helyen kell további intézkedésig őrizet alatt tartani. Állataikat, különösen lovaikat sürgősen szigorú állatorvosi vizsgálat alá kell venni.

Lovat, öszvért vagy szamarat kóborcigány csak különösen indokolt esetben és csak az elsőfokú rendőrhatóság engedélyével szerezhet és azokra szóló marhalevelet kóborcigány nevére csak rendőrhatósági engedély alapján szabad kiállítani vagy átírni.

11. §. Köteles a községi előjáróság (városi hatóság) minden olyan nyilvántartott cigánynak (férfinak, nőnek), aki tizenkettedik életévét betöltötte, nevére szóló és személyleírását is tartalmazó cigányigazolványt díjtalanul kiállítani.

Ezt az igazolványt a nyilvántartott cigány köteles gondosan megőrizni és állandóan magánál hordani, ha pedig elvesztené, helyette haladéktalanul másodlatot kérni.

12. §. Magánosok kóborcigányt igazolvány nélkül semminő munkára sem alkalmazhatnak.

Minden nyilvántartott cigányt csak annak a községnek a határában szabad munkára alkalmazni, melynek területére szóló hatállyal igazolványát kiállították. Más község határában a nyilvántartott cigány csak hatósági rendeletre vagy engedély alapján vállalhat munkát és alkalmazható munkára.

Rendőrközegek ellenőrzése céljából a nyilvántartott cigánytól igazolványának felmutatását bármikor követelhetik.

13. §. A községi előjáróság vagy a rendőrhatóság engedélye nélkül a nyilvántartott cigány nem hagyhatja el annak a községnek a belterületét, illetőleg munkateljesítés esetében határát, amelyet tartózkodó helyül kijelöltek és ahol nyilvántartják. Ha ezt mégis megtenné, köteles őt a rendőrhatóság a tartózkodási helyül kijelölt községbe, esetleg toloncúton, megfelelő kísérettel visszavitetni.

Ha a tartózkodási helyül kijelölt község nem volna kipuhatható, őt újra nyilvántartásba kell venni, összeírásí ívén és nyilvántartó lapján azonban feltűnő módon fel kell jegyezni, hogy ismeretlen helyen már egyszer nyilvántartásba volt véve.

Cigányok vándoripari és házalási engedélye.

141.113/1931. sz. K. M. rendelet.

1. Cigányok részére a jövőben vándoripari és házalási engedély csupán annak a vármegyei törvényhatóságnak területére korlátozva adható meg, amely törvényhatóság területén az illetőnek rendes lakóhelye van. Önként értetődik, hogy ha a vándoripari vagy házalási engedélyt kérelmező cigány törvényhatósági jogú városban lakik, a vándoripari vagy házalási engedély, — amennyiben az említett tevékenység a város területén meg van engedve — a város területére s egyben azon vármegyei törvényhatóság területére is vonatkozik, amely vármegyében az illető város fekszik.

2. A vándoripari vagy házalási engedéllyel rendelkező cigányok foglalkozásuk gyakorlása közben csupán egyedül járhatnak, segédet még a házaló cigányok sem tarthatnak, családtagjaikat nem vihetik magukkal és foglalkozásuk gyakorlása céljából járóművet nem használhatnak.

Az adománygyűjtések szabályozása.

6189/1923. sz. B. M. rendelet kivonata.

1. §. Adományokat gyűjteni — a 2. §-ban meghatározott esetek kivételével — csak előzetes hatósági engedély alapján szabad.

A hatósági engedély nemcsak közvetlen készpénzadományok gyűjtéséhez, hanem a gyűjtésnek bármilyen közvetlen módjához (pl. jótékonycélú multságok rendezése, árucikkeknek, műtárgyaknak jótékonycélra forgalomba hozatala vagy kisorsolása, sajtótermékekre való előfizetéseknek közcél támogatása címén nagyobb tömegben gyűjtése stb.) is szükséges.

Sorsjáték útján való gyűjtéshez a hatósági engedélyen kívül a sorsolásra vonatkozó általános rendelkezéseknek megfelelő pénzügyminiszteri engedély is szükséges.

Adománygyűjtési engedélyt csak különlegesen meghatározott célra és a gyűjtésnek különlegesen meghatározott módján lehet adni.

14. §. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és

1. 15 napig terjedhető elzárással, valamint 2000 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki az e rendelet értelmében szükséges hatósági engedély nélkül adományokat gyűjt, vagy az erre kapott engedéllyel a cél vagy az adományozó közönség hátrányára visszaél, vagy a gyűjtés eredményének ellenőrzését megnehezíti vagy megghiúsítja;

2. 2000 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki e rendelet rendelkezéseit egyébként megszegi.

A jogosulatlan gyűjtés eredményének elkobzására és a kártérítés kötelezettségére nézve a fennálló jogszabályok irányadók.

15. §. Magánszemély részéről saját céljára kért könyöradománygyűjtési (koldulási) engedély nem esik e rendelet hatálya alá.

A könyöradománygyűjtésnek, koldulásnak, továbbá a munkaképtelen szegények és munkanélküli inségek támogatásának szabályozása.

172.000/1936. sz. B. M. rendelet kivonata.

I. FEJEZET.

A könyöradománygyűjtés (koldulás) szabályozása.

1. §. Könyöradományt gyűjteni (koldulni) csak előzetes hatósági engedély alapján szabad.

2. §. (1) Budapest székesfőváros, továbbá a vidéki törvényhatósági jogú városok és a megyei városok, végül az egészen vagy részben gyógy- és üdülőhellyé nyilvánított községek területén mindennemű könyöradománygyűjtés (koldulás) tilos. Az említett helyekre könyöradománygyűjtési (koldulási) engedély egyáltalán nem adható.

(2) Az (1) bekezdés alá nem eső helyeken is csak az a nagykorú, erkölcsi és közrendészeti szempontból kifogás alá nem eső magyar állampolgár kaphat könyöradománygyűjtési (koldulási) engedélyt, aki elemi csapás, vagy önhiháján kívül beállott más nagyobb mérvű károsodás következtében segélyezésre szorul.

3. §. (1) A könyöradománygyűjtési (koldulási) engedélyt a főszolgabíró adja.

(2) A könyöradománygyűjtési (koldulási) engedély legfeljebb egy járás területére és legfeljebb három havi időtartamra adható ki. Ha a járás területén gyógy- és üdülőhely van, az engedélyben ezeket a helyeket azzal kell felsorolni, hogy azok területén könyöradományokat gyűjteni nem szabad.

5. §. (1) Hadirokkant részére könyöradománygyűjtési (koldulási) engedély szintén csak e rendelet korlátai között adható.

(2) Más hadigondozott (hadiözvegy, hadiárva és hadigyámolt) részére e rendelet keretén belül adható ugyan könyöradománygyűjtési (koldulási) engedély, az engedélyben azonban az engedélyes hadigondozott minőségét feltüntetni nem szabad. Az engedély kiadása alkalmával figyelmeztetni kell a hadigondozottat, hogy könyöradománygyűjtés (koldulás) közben hadigondozott minőségére nem szabad hivatkoznia és tilos olyan jelvényt vagy ruhát viselnie, mely azt a téves látszatot keltheti, mintha engedélyes könyöradománygyűjtésre (koldulásra) hadigondozott mivolta miatt kényszerülne.

6. §. (1) A könyöradománygyűjtési (koldulási) engedély személyre szól és azt másra átruházni nem szabad.

(2) Ha az engedélyt kérő olyan betegségben vagy testi fogyatkozás-

ban szenved, amely miatt a könyöradománygyűjtést (koldulást) személyesen nem folytathatja, az engedélybe mind az engedélyes, mind a könyöradománygyűjtésre (koldulásra) jogosított hozzátartozója nevét is be kell jegyezni.

(3) A (2) bekezdésben említett esetben a könyöradománygyűjtést (koldulást) az engedélyesnek csak 18. életévét betöltött, erkölcsi és közrendészeti szempontból kifogás alá nem eső, magyar honos hozzátartozója folytathatja.

7. §. (1) Ennek a rendeletnek hatálybalépésével — 1936. évi november hó 1. napján — valamennyi kiadott könyöradománygyűjtési (koldulási) engedély hatályát veszti.

(2) A gyógy- és üdülöhelyek területére is érvényes könyöradománygyűjtési (koldulási) engedélyek e részükben azonban már 1936. évi július hó 20-án hatályukat veszti.

(3) E rendelet kihirdetése után újabb könyöradománygyűjtési (koldulási) engedély — a 2. § (2) és a 3. § (2) bekezdésében említett eset kivételével — csak 1936. évi november hó 1-ig terjedő időtartamra adható. A 2. § (2) bekezdésében említett okból a 3. § (2) bekezdésében megjelölt területre és időtartamra kiadott könyöradománygyűjtési (koldulási) engedély azonban abban az esetben is hatályban marad, ha a háromhavi időtartam 1936. évi november hó 1. napja után telik le.

11. §. (1) E rendelet hatálybalépésének napjától — 1936. évi november hó 1-től — munkaképtelen szegények támogatására adománygyűjtési engedély nem adható. Ha netán valamely egyesület vagy intézmény ilyen célból a multban engedélyt kapott volna, köteles az általa segélyezett adatait, a segélyezés módját, valamint a kiutalt segélyek összegét kimutatásba foglalni s az illetékes közigazgatási hatóságnak havonként megküldeni abból a célból, hogy egyesek részéről a szükségletet meghaladó segély igénybevétele megakadályozható, illetőleg a hatósági támogatásnál a már kapott segély figyelembevehető legyen.

(2) E rendelet hatálya a Kormányzóné Ő Főméltósága részéről évenként indított inségenyhítő mozgalommal kapcsolatos adománygyűjtésre és a templomokban szokásos gyűjtésekre nem terjed ki.

III. FEJEZET.

Büntető rendelkezések.

18. §. Kihágást követ el és pénzbüntetéssel büntetendő az,
a) aki könyöradománygyűjtés (koldulás) közben hadirokkant vagy hadigondozott minőségére hivatkozik, vagy e minőségét feltűntető ruhát, jelvényt stb. visel;

b) aki a személyre szóló könyöradománygyűjtési (koldulási) engedélyt másra átruházza, vagy azt felhasználás végett másnak átadja.

RÁDIÓ.

A fémvezeték nélkül, vagy fémvezetékben nagy váltakozásszámú áramok segítségével működő (rádió-) táviró-, távbeszélő- és villamosjelző berendezésekről, valamint az ilyen berendezésekhez szükséges készülékek és alkotórészek előállításának, forgalombahozatalának szabályozásáról.

9.557/1937. sz. K. M. rendelet.

I. RÉSZ.

Általános rendelkezések.

1. §. Az államnak a távirda, a távbeszélő és egyéb villamos berendezésekről szóló 1888 : XXXI. t.-c. 1. §-ában meghatározott fenntartott joga kiterjed olyan berendezésre is, amely jeleknek, írásnak, híreknek, képeknek és hangoknak villamosság útján fémvezeték nélkül vagy fémvezetéken nagy váltakozásszámú áramok segélyével adására vagy vételére (rádió) szolgál, ennél fogva bárki-másnak arra, hogy a magyar állam területén (ide értve a levegőteret is) ilyen berendezést létesíthesen vagy üzemben tarthasson, a kereskedelemügyi miniszter, illetőleg a részéről kijelölt postai hatóság vagy hivatal előzetes engedélyét kell megszereznie.

Ez a rendelkezés a vízi, légi és más járóművekre, valamint — tekintet nélkül a jelen rendelet életbelépése előtt kiadott engedélyokiratokra — a vasutakra és más közlekedési vállalatokra is vonatkozik.

Szárazföldön (stabil, parti állomáson, nem járóművön, amelyhez az állandóan lehorgonyozott hajó is tartozik) elhelyezett közhasználatú rádióberendezés létesítésére vagy üzemben tartására magánosoknak engedélyt csak a törvényhozás adhat.

Vízi, légi vagy más járóművön elhelyezett rádióberendezés (fedélzeti vagy mozgóállomás) létesítésére vagy üzemben tartására közhasználat esetén is az engedélyt a kereskedelemügyi miniszter adja meg.

Ennek a §-nak első bekezdésében foglalt rendelkezések nem terjednek ki a honvédelmi minisztérium alá tartozó intézmények katonai rádióberendezéseire.

2. §. Az 1. §-ban foglalt rendelkezés az egyes házak belsejében, úgyszintén más köz- vagy magánterület által el nem választott telken, vagy összefüggő birtokon akár kizárólag magánhasználatra, akár más célra tervezett ilyenmű berendezésekre is vonatkozik.

Egyebekben az 1888:XXXI. t.-c. és ennek végrehajtása tárgyában kibocsátott rendeleteknek azon határozmányait, amelyek a jelen rendelettel ellentétben nem állanak, értelemszerűleg a rádióberendezésekre is alkalmazni kell.

3. §. A magyar állam területén közlekedő külföldi járóművek rádióberendezéseinek létesítési vagy üzemeltetési feltételeit nemzetközi szerződések, illetőleg megállapodások szabályozzák.

Ily szerződések hiányában a m. kir. kereskedelemügyi miniszter, az illető állam részéről követett eljárás lehető figyelembevételével, esetről-esetre állapítja meg a létesítés vagy üzemeltetés feltételeit.

Külföldi légi járóművek a magyar állam területén (levegőtérben) ily berendezéseiket csak a belső légi szolgálat, illetőleg csak a légi közlekedési szolgálat lebonyolítása érdekében használhatják.

4. §. Az engedély elnyerésére irányuló kérvényben pontosan meg kell jelölni, és amennyiben a hatóság kívánja, megfelelő rajzok csatolásával is fel kell tüntetni azt, hogy a folyamodó mire kér engedélyt.

Az engedély megadása esetében az engedély feltételeit és a közszempontból esetleg szükséges korlátozásokat a fennálló jogszabályok és a kiadandó engedélyokirat állapítják meg.

Az engedélyokiratok kiállítási díját a 66. § tünteti fel.

5. §. Az engedély, valamint a jelen rendeleten alapuló bármely kedvezmény megadása, megtagadása vagy visszavonása miatt, úgyszintén a jelen rendeleten alapuló bármely korlátozás érvényesítése miatt az állammal, illetőleg a m. kir. postával szemben díjvisszatérítési vagy kártérítési, esetleg egyéb igényt támasztani nem lehet, és az állam, illetőleg a m. kir. posta az említett rendelkezések (határozatok) következményeiért felelősséget nem vállal.

6. §. Az engedély az engedélyokiratban meghatározott időre, legfeljebb azonban 10 évi időtartamra, mindenkor az illető naptári év végéig terjedő hatállyal adható, azonban e határidő lejártá előtt az engedély megújítható, illetőleg meghosszabbítható.

Ha az engedélyes a megújítást olyan berendezéseknél, amelyek egy évnél hosszabb időre engedélyeztettek, az engedélyezett időtartam

utolsó évében legkésőbb október hó elejéig, az egy évig vagy ennél rövidebb időtartamra engedélyezett berendezéseknél pedig 14 nappal az engedély lejártá előtt nem kéri, vagy ha az engedély megújítására irányuló kérelemnek a hatóság (hivatal) helyt nem ad, a berendezést az engedélyidő lejártá napjától számított 8 napon, esetleg az engedélyokiratban meghatározott időtartamon belül köteles az engedélyes minden felszólítás nélkül a saját költségén leszerelni, és a készüléket (lényeges alkotórészeket) vagy a m. kir. posta által lepecsételt zárt dobozban tartani, vagy oly egyénnek vagy jogi személynek átadni, aki a készülék (lényeges alkotórész) átvételére, vagy a berendezés üzemeltetésére jogosult. Az átadást a m. kir. posta kívánságára a felszólítás vételétől számított 8 napon belül hiteltérdelemően igazolni kell.

Az átvételre jogosultnak kell tekinteni a m. kir. postát, továbbá az olyan kereskedőt (iparost, gyárost), akinek rádiókészülék (lényeges alkotórész) forgalombahozatalára engedélye van.

Az átvételre jogosultnak kell tekinteni az olyan engedélyest is, akinek az átadandó rádiókészülékek üzemeltetésére engedélye van.

Az érdekelt a hivatalos pecsét eltávolítását az okok közlésével az engedély megadására illetékes hivataltól vagy hatóságtól kérheti.

Amennyiben az engedélyes a 2—4. bekezdésekben megállapított kötelezettségek valamelyikének a fenti határidőn belül eleget nem tenne, a jelen rendelet büntető határozmányai értelmében kell ellene eljárni, és a berendezést az eljáró hatóság az engedélyes költségére szerelteti le.

Ugyancsak a 2—4. bekezdések rendelkezései értelmében kell eljárni abban az esetben is, ha az engedélyes a berendezés üzemeltetéséről még az engedély időtartama alatt önként lemond, vagy ha az engedélyt a kiállító hatóság (hivatal) visszavonja.

Rendes használatra engedélyezett szórakoztató rádióvevőberendezésről az engedélyes csak a díjkötelezettség lejártá (11. §), illetőleg két hónapi előzetes írásbeli felmondás után mondhat le.

Ha az engedélyokirat érvénye az engedélyes lemondása, az engedély visszavonása vagy egyéb okokból megszűnik, az engedélyokiratot a kiállító hatóságnak (hivatalnak) 8 napon belül vissza kell adni.

7. §. Amennyiben az állam biztonsága, illetőleg egyéb fontos közérdek kívánja, a kereskedelemügyi miniszter a berendezés használatát bármikor határozott vagy határozatlan időre, egészen vagy részben betilthatja, a berendezést rendkívüli körülmények által előidézett esetekben bármely célra ideiglenesen használatba veheti, esetleg annak kezelésével a m. kir. posta vagy bármely hatóság alkalmazottait megbízza.

Az engedély abban az esetben is visszavonható és érvénytelennek nyilvánítható, ha az engedélyes a vonatkozó törvényben, rendeletekben, illetőleg az engedélyokiratban megállapított feltételek bármelyikét meg nem tartja, vagy ha az engedéllyel bármi módon visszaél.

Az e §-ban foglaltak egyébként nem érintik a rendőrhatalomnak, illetőleg a belügyminiszternek mint legfőbb rendőrhatalomnak az 5.047/1919. számú M. E. rendelet (Magy. Rend. Tára 1919. évf. 752. o.) 20. §-ában biztosított jogait.

8. §. A m. kir. posta erre külön meghatalmazással ellátott közegei jogosítva vannak az engedélyezett berendezéseket az általuk célszerűnek talált módon bármikor felülvizsgálni és ellenőrizni. Az engedélyes és alkalmazottai pedig kötelesek az ellenőrző alkalmazottaknak a kívánt felvilágosításokat megadni.

Ha az engedélyes mulasztása vagy hibája következtében külön vizsgálat válnék szükségessé, ennek költségeit az engedélyes köteles viselni.

9. §. A kereskedelemügyi miniszter által közérdekből vagy részéről jogosnak talált magánérdekből elrendelt módosításokat, kiegészítéseket az engedélyes a berendezésen minden kárpótlási igény nélkül az engedély visszavonásának terhe mellett azonnal foganatosítani köteles. Ellenben a már engedélyezett berendezésnek az engedélyes részéről kívánt oly megváltoztatásához vagy kiegészítéséhez, amely a kiadott rendeletek, vagy az engedélyokirat határozmányai értelmében engedélyhez van kötve, a kereskedelemügyi miniszter, illetőleg a részéről kijelölt hatóság vagy hivatal jóváhagyását előzetesen kell megszereni.

10. §. Az engedélyes a berendezést, a 25. §-ban meghatározott esetektől eltekintve, kizárólag csak az engedélyokiratban megjelölt helyen és célokra létesítheti és tarthatja üzemben.

Tilos a berendezéssel a közhasználatú vagy egyéb engedélyezett táviró-, távbeszélő- és rádióberendezések üzemét bármily módon zavarni, esetleg lehetetlenné tenni.

Táviratokat és távbeszélgetéseket a rádióberendezés útján szándékosan, jogtalanul felfogni (felvenni), leírni, azokat másokkal közölni, bármi módon felhasználni, vagy azok felhasználását másoknak megengedni szigorúan tilos, és a büntetőjogi következményeken felül az engedély azonnali visszavonását is maga után vonja.

Az engedélyes a berendezésre gondosan felügyelni köteles és saját személyében felelős az előírásoknak családtagjai, alkalmazottai, vagy mások által történt megsértéséért.

11. §. Az engedélyezett berendezések használatáért, ellenőrzéséért stb. fizetendő díjakat (költségeket) a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg, és azokat bármikor megváltoztathatja vagy módosíthatja.

A díjfizetési kötelezettség annak a hónapnak első napjától kezdődik, amelyben az engedélyokirat kiállított, és a rendes használatra engedélyezett szórakoztató rádióvevőknél, ha az engedélyes a hó 1—8 napjain mond le, a lemondást követő második hónap végéig, a hó többi napjain történő lemondás esetén pedig a lemondási hónapot követő harmadik hónap végéig tart, tekintet nélkül arra, üzemben van-e a berendezés, vagy sem. A rendes használatra engedélyezett berendezéseknél azonban a díjakat legalább hat hónapon át fizetni kell.

Az esedékes díjakat a 66. § tünteti fel.

A díjakat (költségeket) a m. kir. posta felszólítására elsőízben az engedélyokirat, illetőleg a fizetésre való felszólítás kézhezvételekor, később pedig előzetesen az engedélyokiratban megjelölt időben és módon kell a kijelölt postapénztárnál kiegyenlíteni.

A m. kir. posta részére a jelen rendelet alapján járó díjakat (költségeket), amennyiben a fél fizetési kötelezettségének a megszabott határidőben nem tesz eleget, közzadók módjára kell behajtani.

Abban a kérdésben, hogy a díj megállapítása helyes-e, és a behajtásnak vagy megtérítésnek van-e helye, vita esetében az elsőfokú postai hatóság, második, illetőleg utolsó fokon pedig a kereskedelemügyi miniszter határoz. Ilyen ügyben bírói eljárásnak nincs helye.

12. §. Az engedély élők közötti jogügylet útján csak az engedélyt adó hatóság vagy hivatal előzetes engedélyével, illetőleg jóváhagyásával ruházható át másra.

Ha a berendezés tulajdonjoga az 1888 : XXXI. t.-c. 4. §-a első bekezdésében felsorolt címeken, vagy csődönkívüli kényszeregyesség folytán másra megy át, az engedélyt a kereskedelemügyi miniszter azonnal visszavonhatja.

Az átruházási díjat a 66. § állapítja meg.

II. RÉSZ.

Rádióadó-berendezések.

13. §. Közhasználatra szolgáló rádióhírdő adóállomását, illetve állomásokat (broadcasting-adó) csak a m. kir. posta létesíthet és tarthat üzemben ; az adóállomás, illetve állomások használatát a m. kir. posta a minisztertanács hozzájárulásával bérbeadhathatja.

A közhasználatú rádióhírmondó-állomások által terjesztett «mindenkinek» szóló közlést (zene, ének, felolvasás és más hasonló szórakoztató- és oktató-anyagot, a «mindenkinek» jelzésű híreket, továbbá a kísérleti adóállomások (14. §) által adott és személyes levelezés jellegével nem bíró jeleket (jelzéseket) bárki felvehet, aki rádió-vevőberendezés létesítésére engedélyt kapott. Tilos azonban a felvett közléseket engedély nélkül iparszerűen felhasználni vagy terjeszteni.

Ha a m. kir. posta rádió-hírmondó-állomást nem létesít, vagy az állomás üzemét bármely oknál fogva szünetelteti, beszünteti, ebből a vevőállomások engedélyesei, vagy mások az állammal, illetőleg a m. kir. postával szemben semmiféle díjtérítési vagy kártérítési igényt nem támaszthatnak.

14. §. Nem közhasználatra szolgáló rádióberendezések és a hozzátartozó vevőállomások egyelőre csak közérdekből (közszolgálat, közbiztonság, közegészség, árvédelem vagy tűzoltás stb. céljaira), továbbá tudományos és kísérleti célokra engedélyezhetők.

Egyéb célokra szolgáló adóberendezések létesítési és üzemeltetési feltételeit a kiadandó engedélyokirat szabályozza.

Amennyiben a m. kir. belügyminisztérium alá tartozó valamely hatóság ilyen rádió-berendezést kívánna létesíteni vagy üzemeltetni, a berendezés engedélyezése iránti kérelmét a belügyminiszterhez intézi, aki azt a kereskedelemügyi miniszterhez továbbítja.

Tudományos és kísérleti célokra engedélyt kaphatnak :

a) tudományos intézetek és oly iskolák, amelyek tanterve a rádiótechnikát felöleli ;

b) elektrochtechnikai szakegyesületek rádióosztályai ;

c) gyárak (vállalatok) a gyártás körében szükséges kísérleteikre és az előállított készülékek bevizsgálására.

Az a), b) és c) pontok alatt felsorolt adóberendezések kizárólag csak egymás közötti jelek váltására, továbbá a jelváltás eredményének közlésére használhatók.

15. §. A 14. §-ban felsorolt berendezéseket a kereskedelemügyi miniszter engedélyezi. Az engedélyezésre irányuló bélyegköteles kérvényt a kereskedelemügyi miniszterhez címezve a területileg illetékes postaigazgatóságnál, illetőleg a postavezérigazgatóságnál kell beadni.

A kérvényhez csatolni kell az engedélyezni kért berendezés elvi és szerelési kapcsolási rajzát és részletes műszaki leírását 3—3 példányban (rendes ívpapír nagyságban, vagy ilyen nagyságra összehajthatóan), továbbá, ha a berendezés közutat, utcát, teret, vasutat vagy idegén

tulajdont érint, az illetékes hatóság vagy tulajdonos beleegyező nyilatkozatát.

A kapcsolási rajzot és műszaki leírást mind az engedélyt kérő, mind a terv készítője aláírja.

A kérvényben fel kell említeni a berendezés minőségét (távíró, távbeszélő vagy jelzőállomás stb.), a berendezés helyét, továbbá, hogy a kérelmező a berendezést mely célokra kéri, és mely állomásokkal óhajt az adóállomás útján érintkezést fenntartani, a vevőállomásokat mely helyeken és kiknél kívánja bekapcsolni, továbbá, hogy a napnak mely óráiban kíván levelezni. A hullámhosszat és a hívójelet minden állomásra nézve a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

A kérvényben meg kell említeni az adóállomás kezelőjének a nevét, és okmányokkal igazolni kell a szakismereteit.

Fémvezetékekkel irányított rádióadó-berendezéseknél a kérvényben a felállítandó vezeték végpontjait és hosszát is fel kell tüntetni. Az ily berendezéseknél csatolni kell továbbá a huzalvezetés iránynyomát feltüntető részlettervet három példányban, és amennyiben engedélyezett vezetéket kíván a kérelmező felhasználni, az erre vonatkozó engedélyokirat számát és keltét is be kell jelentenie.

A részletterveket, ha a vonal hossza 10 kilométert túlhalad, az államépítészeti hivatallal hitelesíttetni kell.

16. §. A 14. §-ban felsorolt adóberendezések és a hozzájuk tartozó vevőállomások létesítésének és üzemeltetésének feltételeit esetről-esetre kiadandó engedélyokirat állapítja meg a 17—20. §-okban foglalt rendelkezések figyelembevételével.

17. §. Műszaki feltételek :

a) az adóállomás teljesítményét, valamint a hullámhosszát és egyéb feltételeit az engedélyokirat állapítja meg ;

b) csak csillapítatlan rendszerű adókészülék használható. Lámpaadóknál sem az izzító, sem az anód-feszültség előállítására váltóáramú generátorok nem alkalmazhatók ;

c) csak az engedélyokiratban megállapított hullámhosszak használhatók, az engedélyezett hullámhosszak használatát azonban a kereskedelemügyi miniszter bármikor megváltoztathatja.

Fémvezetékekkel irányított rádióadó-berendezéseknél :

a műszaki feltételek esetről-esetre állapítatnak meg, egyebekben pedig ugyanolyan feltételek mellett engedélyeztetnek, mint a közérdekű vagy magánhasználatú vezetékes berendezések.

18. §. Az adóállomás kezelője csak a szükséges szakismeretekkel rendelkező, megbízható, büntetlen előéletű, legalább tizennyolcadik

életét betöltött magyar állampolgár lehet. Amennyiben az adóállomás kezeléséhez szükséges szakismereteket kellően igazolni nem tudja, ezeknek megállapítása céljából a m. kir. posta kívánságára, a posta által kijelölt helyen és bizottság előtt vizsgát tenni köteles.

A kezelő személyében szándékolt változtatást a területileg illetékes postagazgatóságnak előzetesen be kell jelenteni.

Ha a kezelő személye ellen a kereskedelemügyi miniszter kifogást emel, köteles az engedélyes a kezelőt megbízatása alól azonnal felmenteni.

Az engedélyes a kezelőkért teljes mértékben felelős.

19. §. Az engedély megadása esetén az adóberendezés csak akkor helyezhető üzembe, ha azt a m. kir. posta előzőleg felülvizsgálta. Köteles ezért az engedélyes a berendezés elkészültét a m. kir. postavezérigazgatóságnak a felülvizsgálat megejtése végett idejében bejelenteni.

Köteles továbbá az engedélyes az esetleges üzemi zavarokra tekintettel adásközben a megállapított hívójelét, beszélgetések közben nevét (cégét) minden egyfolytában leadott közlemény elején és végén leadni, illetőleg bemondani. Üzemzavarok esetén az engedélyes a m. kir. posta felhívására köteles az adást minden díjvisszatérítésre vagy kártérítésre való igény nélkül azonnal beszüntetni.

20. §. Tudományos és kísérleti célokra (14. §) kivételes, és kellően megokolt esetekben a m. kir. posta kísérleti állomása bizonyos napra, vagy bizonyos nap meghatározott óráira engedélyt adhat az engedélynyomtatványban megállapított hullámhosszaknál hosszabb vagy rövidebb hullámhosszak használatára is. Az erre szóló engedélyt a m. kir. posta kísérleti állomásától távbeszélőn is lehet kérni.

III. RÉSZ.

Rádióvevőberendezések.

21. §. Kizárólag vételre szolgáló rádióberendezések létesítésére vagy üzemeltetésére a hatóságokon, hivatalokon és közintézményeken felül engedélyt kaphatnak: minden magyar állampolgár, továbbá kereskedelmi társaságok, általában jogi személyek (rádiókészülékek előállítóira és forgalombehozóira lásd az 56. és 57. §-t).

Tizennyolc éven aluli kiskorúak vagy gondnokság alatt állók csak törvényes képviselőjük (atyjuk, gyámjuk) beleegyezésével kaphatnak engedélyt.

Külföldi honosok csak a viszonyosság esetén kaphatnak engedélyt.

22. §. Kizárólag a rádióhírdendő állomások által terjesztett közlések, valamint a kísérleti adóállomások által adott jelek vételére szolgáló rádióvevőberendezés (szórakoztató rádióvevő) engedélyezésére irányuló bélyegmentes kérelmet bármely postahivatalnál (ide nem értve a postaügynökségeket) be lehet adni. A kérelemben pontosan meg kell jelölni a folyamodó nevét, honosságát, foglalkozását, továbbá azt, hogy a folyamodó milyen használatra, hol (város, község, kerület, utca, házszám, ajtó stb.), továbbá milyen készülékkel (kristálydetektoros, vagy lámpás... drb lámpával), belső vagy külső antennával kívánja-e vevőberendezését létesíteni és üzemben tartani.

Az engedély elnyerése iránti kérelem az első havi használati díjjal együtt a levélkézbesítőnek is átadható.

A postahivatal kívánságára a kérelmező köteles személyazonosságát igazolni.

23. §. A szórakoztató rádióvevő (22. §) «kiterjesztett» vagy «rendes» használatra engedélyezhető.

A rendes vagy kiterjesztett használatra engedélyezett szórakoztató vevőberendezések használatát a jelen rendeletben, illetőleg a kiadandó engedélynyomtatványban meghatározott eseteken kívül másoknak díjért, vagy bármely más címen megengedni, vagy azokat más célokra használni tilos.

Kiterjesztett használat a vevőberendezés útján felvett közléseknek (13. §) belépődíj (különdíj) szedése mellett állandó, vagy egyes (alkalmi) esetekben (előadásokon) történő bemutatása, illetőleg tudomásra bocsátása.

Minden más használatot «rendes» használatnak kell tekinteni.

Az állandó kiterjesztett használatra, valamint a rendes használatra jogosító engedélyt az engedélyes lakása szerint illetékes kézbesítő postahivatal, ahol több postahivatal van, az 1. számú postahivatal, Budapesten pedig a kérelmező lakása szerint illetékes levélpostakézbesítő postahivatal adja meg.

Egyes (alkalmi) esetekben tartandó kiterjesztett használatra (előadásra) külön engedélyt kell kérni. Az engedélyt az a postahivatal (ahol több postahivatal van, az 1. számú postahivatal) adja meg, amelynek kézbesítő kerületében a kérelmező az előadást meg akarja tartani. Budapest székesfőváros területén engedélyt az illetékes levélpostakézbesítő hivatal adja meg.

Állandó és egyes esetekre szóló kiterjesztett használatra a postahivatalok csak az illetékes rendőrhatalóság engedélyének előzetes felmutatása mellett adhatnak engedélyt.

Az egyes alkalmi esetekre adott engedély alapján az engedélyokiratban megjelölt helyen és napon nemcsak egy, hanem több előadás is tartható.

24. §. A vevőberendezéshez szükséges készülékek és alkotórészek beszerzéséről, és az állomásnak a fennálló jogszabályok, illetőleg az engedélyokirat feltételei szerint való berendezésről és fenntartásáról az engedélyes maga köteles gondoskodni.

A m. kir. posta a berendezés szabályszerűségét ellenőrizheti, és az esetleges szabálytalanságok megszüntetésére — amennyiben visszaélés nem forog fenn — az engedélyest kötelezi.

25. §. Egy engedélyokirat csak egy vevőberendezés létesítésére és üzemeltetésére jogosít, az engedélyes azonban egy engedélyokirat alapján saját használatára több vevőkészüléket, vagy lényeges alkotórészt is beszerezhet, és készülékeit az engedélyokiratban megjelölt helyen rendes használatra felváltva üzemben tarthatja.

Az engedélyes a rendes használatra engedélyezett vevőberendezését kirándulásra, nyaralásra belépődíj nélküli bemutatásra magával viheti, üzemben tarthatja, de köteles az engedélyokiratát is magával vinni és ellenőrzés esetén felmutatni. Ily esetben, az engedélyes az engedélyokiratban megjelölt helyen vevőberendezést üzemben nem tarthat. Ha azonban több helyen is kíván létesíteni és üzemeltetni vevőberendezést, erre külön, illetőleg annyi engedélyt kell kérnie, ahány helyen vevőberendezést üzemben tart.

A lakásváltozást, illetőleg a berendezés áthelyezését az engedélyes mind a régi, mind az új lakhelyen a díjak beszedésére kijelölt postahivatalnál előzetesen bejelenteni köteles.

26. §. A rendes használatra engedélyezett vevőberendezés engedélyese saját készülékét leágazással ugyanazon házban, de másnak a lakásában felszerelt, vételre alkalmas berendezéssel (hangos beszélővel, hallgatóval stb.) kapcsolatba hozhatja, ha az idegen lakás tulajdonosa (bérelője) vevőberendezés létesítésére és üzemeltetésére előzőleg engedélyt kapott.

Ezeket az idegen lakásban felszerelt vevőkészülékeket mindenben önálló vevőállomásoknak kell tekinteni.

27. §. A 23. §-ban felsorolt használatától eltérő célokra, vagy nemcsak a rádióhírdő és a kísérleti állomások által terjesztett közlések, illetőleg jelek (13. §) felvételére, hanem egyéb célokra is szolgáló rádió-vevőberendezések létesítése és üzemeltetése iránti bélyegköteles kérelmeket a kereskedelemügyi miniszterhez kell beadni.

A kérelemben részletesen fel kell említeni, hogy a folyamodó a vevő-

berendezést mily célra kéri, illetőleg mily közleményeket akar azon felvenni.

Az ily berendezések létesítési és üzemeltetési feltételeit a kereskedelemügyi miniszter esetről-esetre a kiadandó engedélyokiratban állapítja meg.

IV. RÉSZ.

Vevő vagy adó rádióantennák létesítése.

28. §. Az antenna a rádió (adó- vagy vevő) berendezés tartozéka. Ezért antennája csak annak lehet, kinek rádióberendezés létesítésére vagy üzemeltetésére engedélye van. Ugyanaz az antenna az antenna tulajdonosának hozzájárulása esetén két vagy több engedélyes használatára is szolgálhat.

29. §. A rádióberendezések antennái az elhelyezés szerint belső vagy külső antennák lehetnek.

Belső antennák azok, amelyek valamely épület belsejében (lakás, üzlethelyiség, raktár stb.), külső antennák pedig azok, amelyeknek huzalai egészen vagy részben valamely épület külső részein, be nem épített ingatlanon, vagy általában az ingatlanok felett a levegőtérben helyeztetnek el.

A padlástérben (padlás belsejében) épített antennát (padlásantenna) belső antennának kell tekinteni; az ily antennákra azonban a 32. és 46. §-ok rendelkezései szintén kiterjednek.

30. §. Belső vagy külső antenna építésére (kihorgonyzására, leágazására, bekapcsolására, légürben elvezetésére stb.) csak azok az ingatlanok vehetők igénybe, amelyeknek a rádióberendezés engedélyese a tulajdonosa vagy a birtokosa, vagy amelyekre az engedélyesnek mint főbérelőnek, bérleti joga egészen vagy részben kiterjed.

Egyéb ingatlan csak az ingatlan tulajdonosának (birtokosának) előzetes írásbeli beleegyezésével, és az általa megállapított feltételek mellett szabad antenna építésére igénybe venni.

Az olyan főbérlet esetében, amelynél fogva valaki (főbérelő) több lakásból álló házat, vagy a házban több lakást hasznosítás végett bérel abból a célból, hogy azt másoknak bérbeadja, a főbérelő által bérelt helyiségek bérelői a főbérelővel azonos elbírálás alá esnek.

Albérlők a jelen rendeletben megállapított feltételek mellett csak a főbérelő hozzájárulásával, és a főbérelő felelőssége mellett építhetnek külső antennát, kivéve ha az ingatlan tulajdonosa (birtokosa) vagy meghatalmazottja a főbérelő hozzájárulásától eltekint.

A jelen §-ban foglalt rendelkezés alól kivételnek :

a) a kereskedelemügyi miniszter által közérdekű vagy postaszolgálati érdekből engedélyezett rádióberendezések antennái, ezek építésének céljaira az 1890. évi július 18-án kiadott 23.445. K. M. sz. rendelet (Magy. Rend. Tára 1890. évf. 1.210 o.) 95—109. §-aiban megállapított feltételek mellett a kereskedelemügyi miniszter engedélyével idegen tulajdonban álló ingatlanok is igénybe vehetők ;

b) történelmi műemlékek, amelyeken külső antennákat csak a vallás- és közoktatásügyi miniszter előzetes hozzájárulásával lehet építeni.

Az *a)* és *b)* pont alatti antennákat a m. kir. posta is megépítheti, fenntarthatja vagy lebonthatja.

31. §. Az ingatlan tulajdonosa (birtokosa, 30. § 1. bekezdés) az antenna építését, fenntartását stb. ellenszolgáltatás nélkül köteles tűrni, azonban az antenna helyét oly módon kell megállapítani, hogy az ingatlan állagát ne veszélyeztesse, és használatát ne akadályozza. A tulajdonos (birtokos) az építéssel vagy a fenntartással okozott kárának a megtérítését, valamint abbanhagyás esetében az előbbi állapot helyreállítását, ha erről az engedéllyel megegyezni nem tud, a törvény rendes útján követelheti.

32. §. Belső antennát — a padlásantennát kivéve — a fennálló jogszabályok sérelme nélkül a rádióberendezés engedélyese az általa birt vagy bérelt helyiségben tetszés szerint létesíthet, illetőleg építhet. Ily antennák céljaira megfelelő biztosító alkalmazása mellett a világítási berendezéseknek az engedélyes helyiségében felszerelt belső vezetékai is felhasználhatók.

Bérlésekben padlásantennát csak az ingatlan tulajdonosának (birtokosának) vagy meghatalmazottjának előzetes írásbeli hozzájárulásával és az általa megállapított feltételek mellett szabad építeni.

33. §. Külső antennák iparszerű építésével (karbantartásával, lebontásával stb.) csak az foglalkozhatik, akinek villamosáramú berendezéseknek, ezek részeinek, valamint villamos mérőeszközöknek felszerelésére, vezeték létesítésére, kapcsolására, javítására, illetőleg ezen munkák valamelyikének elvégzésére jogosító iparigazolványa vagy iparengedélye van.

Az engedélyes a jelen rendelet határozatainak megfelelő külső antennáját maga is megépítheti, fenntarthatja vagy lebonthatja. Az ingatlan tulajdonosának (birtokosának) vagy meghatalmazottjának írásbeli kívánságára azonban köteles az engedélyes a munkálatot iparjogosít-

vánnyal rendelkező iparossal (1. bek.) végeztetni, kivéve, ha helyben ily iparjogosítvánnyal rendelkező iparos nincs, vagy az engedélyes maga rendelkezik ily iparjogosítvánnyal.

34. §. Külső antennája ugyanazon ingatlanon minden engedélyesnek csak egy lehet. Oly engedélyesek azonban, akiknek segédrezgést keltő (oscillator) lámpával dolgozó (superregeneratív fleweling, superheterodyn, tropadyn, ultradyn stb. hasonló név alatt szereplő) vevőkészülékük van, ezekhez a készülékekhez — kivéve a padlásantennát — csak belső antennát használhatnak.

35. §. A külső antennák építésénél a nyilvános utak, terek, vasutak keresztezését lehetőleg mellőzni kell. Ha a keresztezést nem lehet elkerülni, a keresztezésre nézve az építés előtt a jelen rendelet 30. §-ának második bekezdése értelmében az út, tér vagy vasút tulajdonosának engedélyét meg kell szerezni.

Ha az antenna közutat (utcát, teret) vagy vasutat feszítene át, és az átfeszítésbe az illetékes közigazgatási hatóság (vasút) beleegyezik, az antenna huzalait az úttest szintjétől számítva legalább 5 és félméter magasságban kell kifeszíteni, feltéve, hogy az illetékes közigazgatási hatóság (vasút) ennél magasabb átfeszítést nem kíván.

36. §. A jelen rendelet 30. §-ának első bekezdésében körülírt ingatlan igénybevétele esetében a külső antenna építésének megkezdése előtt a rádióberendezés engedélyese köteles ebbeli szándékát az ingatlan tulajdonosának (birtokosának) vagy meghatalmazottjának szóval vagy kívánságra írásban bejelenteni.

A bejelentésben azt is meg kell említeni, hogy az engedélyes az antennát (kihorgonyzást, leágazását, bevezetését stb.) hol helyezi el, maga kívánja-e megépíteni, vagy pedig annak megépítésével a 33. §-ban meghatározott iparjogosítvánnyal rendelkező iparosok (vállalatok) közül kit (kiket) kíván megbízni.

Az írásbeli bejelentést átvételi elismervény ellenében kell átadni, vagy postán tértivevényes ajánlott levélben elküldeni.

37. §. Ha az ingatlan tulajdonosának (birtokosának) vagy meghatalmazottjának a külső antenna építése ellen nincs kifogása (38. §), erről az engedélyest a bejelentés kézhezvételétől (36. §) számított 8 napon belül írásban értesíteni köteles (36. § harmadik bekezdés), és az engedélyes az antennát a 33. § értelmében megépítheti, illetőleg megépítheti, de a munkálatok megkezdésének idejét a tulajdonosnak (birtokosnak) vagy meghatalmazottnak szintén köteles bejelenteni.

A tulajdonos (birtokos) és az engedélyes között a helyreállítás kérdésében netán felmerülő viták eldöntése bírói útra tartozik. Az engedé-

lyes elmarasztalása esetén a kereskedelemügyi miniszter az engedélyt visszavonhatja.

38. §. Ha az ingatlan tulajdonosa (birtokosa) vagy meghatalmazottja a külső antenna megépítését alapos indokokból kifogásolja, a bejelentés (36. §) vételétől számított 8 napon belül köteles az engedélyest erről a kifogások alapjául szolgáló indokok közlésével írásban értesíteni (36. § utolsó bekezdés). Az engedélyes a kifogás(okat) döntés végett a kereskedelemügyi miniszter elé terjesztheti.

Kifogás esetében az antennát a kereskedelemügyi miniszter döntése előtt nem szabad megépíteni.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a szükséghez képest a felek meghallgatása, esetleg bármelyik fél kérelmére vagy hivatalból elrendelt helyszíni szemle tartása után az antenna helye, és általában az antenna megépítése tekintetében, valamint abban a kérdésben, hogy a közgeinek kiküldésével, vagy egyébként felmerülő költségeket ki köteles megtéríteni, bírói út kizárásával végérvényesen dönt. A költségek behajtása a jelen rendelet 11. §-ának 5. bekezdése szerint történik.

A kereskedelemügyi miniszter a helyszíni szemle költségére előleg letételét is elrendelheti; ennek elmulasztása esetében a szemle megtartásának mellőzésével dönt.

A kereskedelemügyi miniszter a bírói út kizárásával és az előbbi két bekezdés értelmében dönt az antenna építése, fenntartása, áthelyezése és lebontása stb. tekintetében a tulajdonos (birtokos) vagy meghatalmazottja és az engedélyes, valamint az egyes engedélyesek között az antennáik kérdésében felmerülő egyéb műszaki természetű viták esetében is.

39. §. Ha az ingatlan tulajdonosa (birtokosa) vagy meghatalmazottja a jelen rendelet 36. §-ában megszabott bejelentés vételétől számított 8 napon belül nem értesíti írásban az engedélyest az elhatározásáról, vagy arról, hogy a 38. § értelmében az építést kifogásolja, az antenna építését többé nem ellenezheti és az engedélyes az antennát a 33. § rendelkezése szerint megépítheti, vagy saját maga is megépítheti. Ha a megépítést a tulajdonos (birtokos) vagy meghatalmazott megakadályozza, az engedélyes annak igazolása mellett, hogy a 36. § rendelkezéseinek eleget tett, a kereskedelemügyi miniszterhez fordul, aki ez ügyben az ingatlantulajdonos (birtokos) vagy meghatalmazott meghallgatása nélkül bírói út kizárásával (38. §) végérvényesen határoz, és határozatában az engedélyest rendőri karhatalom igénybevételére is feljogosítja.

40. §. Az épület lebontása, nagyobbmértvű átalakítása, felemelése, vagy új épület létesítése esetében az engedélyes az ingatlan tulajdonosá-

nak (birtokosának) vagy meghatalmazottjának írásbeli fejszólítására (36. § utolsó bekezdés) a felszólítás vételétől számított 8 napon belül az antennáját saját költségén lebontani, esetleg a tulajdonos (birtokos) vagy meghatalmazott kívánságára a saját költségén áthelyeztetni köteles. Ha az engedélyes a felhívásnak a fentebb megállapított határidőn belül nem tesz eleget, a munkálatot a tulajdonos (birtokos) vagy meghatalmazott az engedélyes költségére és veszélyére végezteti el. A költségek megtérítését a tulajdonos (birtokos) a törvény rendes útján követelheti.

Ha az engedélyes elköltözik és antennáját nem szereli le, ugyancsak az előbbi bekezdésben foglalt rendelkezések szerint kell eljárni.

41. §. Az engedélyes az antennát állandóan jókarban tartani, az esetleges hiányokat azonnal megszüntetni köteles, és kizárólag felelős az antenna építéséből, fenntartásából, lebontásából stb.-ből származó balesetekért károkért.

Ha a külső antenna fenntartása emberi életre vagy vagyponra fenyegető veszéllyel jár, tekintet nélkül a netán folyamatban lévő kihágási eljárásra, a rendőrhatóság az antennák záros határidőn belül való átépítését, áthelyezését, esetleg annak azonnali leszerelését is elrendelheti. Ha az engedélyes a kitűzött határidőn belül a felhívásnak eleget nem tesz, a rendőrhatóság az antennát az engedélyes költségére és veszélyére távolíttatja el.

42. §. Külső antennákat általában úgy kell építeni, hogy azok a már meglévő antennák működését ne zavarják, továbbá hogy az esetleg később létesítendő antennák építését lehetőleg ne akadályozzák.

Keresztezés esetében a két antenna keresztezésének szöge 90° és 60° között legyen.

Ha az új antennának az előző bekezdések értelmében való elhelyezése a korábban megépített antennák miatt nem lehetséges, vagy ha az egyik antenna működése a másikat zavarja, a jelen rendelet 38., illetőleg 9. §-a értelmében kell eljárni.

43. §. Külső antennákat műszaki tekintetben az alábbi 1—8. pontok, illetőleg 44—50. §-ok rendelkezései szerint kell megépíteni:

1. Az antennáknak a kéményekhez való szabad járást, és az esetleges háztartozási munkálatok elvégzését akadályozniok nem szabad.

2. Az antennához felhasznált huzalokat nem szabad több darabból összetoldani. Tömörhuzalok 1.5 mm átmérőn alul, sodrott huzalok pedig a 2 mm^2 összkersztmetszeten alul nem alkalmazhatók és ez utóbbiaknál az egyes szálak átmérője 0.25 mm-nél kisebb nem lehet.

3. Többvezetékes antenna huzalait keresztartókra kell felerősí-

teni. A keresztartók vasból vagy keményfából készíthetők és hosszuk legfeljebb 2 méter lehet.

4. Az antenna-huzalok kikötésére kéményt, vagy az épületnek egyéb kiemelkedő részeit csak akkor szabad igénybevenni, ha azok a várható legnagyobb terhelésnek megfelelő szilárdsággal bírnak. Ily kiemelkedő részek hiányában a kikötés céljaira az épület falához vagy tetőhöz erősített, vagy az épülettől különálló támszerkezeteket kell alkalmazni.

5. Mind a támszerkezetek, mind ezek kihorgonyzási pontjainak megerősítésére kellő gondot kell fordítani és a támszerkezeteket úgy kell felszerelni, hogy azok a legnagyobb terhelés esetén is megtartsák eredeti helyzetüket.

6. A támszerkezeteknek, kihorgonyzási pontoknak a tetőből való kilépési helyein a nedvesség behatolásának megakadályozása végett megfelelő védőtokot kell alkalmazni.

7. Fából készült támszerkezetek alkalmazását kerülni kell. Amennyiben azok mégis alkalmazásra kerülnek, anyaguk csakis vörösfenyő- vagy keményfa lehet.

8. Az antenna-leágazás a lehetőség szerint rövid legyen és azt az antenna huzalaihoz úgy kell megerősíteni, hogy ezáltal ez utóbbi szilárdsága ne szenvedjen ; forrasztani csak a húzáshoz igénybe nem vett huzal-darabokon, de ott is csak forrasztó pákával szabad. Sodrott vezetékekből készült antennát forrasztani nem szabad.

44. §. 1. Az antenna kifeszítéseknél a kikötőpontok egymástól való távolsága az 50 métert nem haladhatja meg.

2. Közterületektől, vagy közhasználatú gyenge- vagy erősáramú vezetékekből távolosó helyeken épített antennáknál a legnagyobb fesz-távolság 100 méterig terjedhet.

45. §. Az antennául felhasznált huzalok összhossza — az adó- vagy vevőkészülékekhez vezető lebukást és földvezetékét, vagy a földvezetékét helyettesítő ellensúly hosszát is beszámítva — 200 méternél több nem lehet.

Az illetékes kerületi műszaki felügyelőség kisebb városokban, községekben kivételes esetekben a megengedettnél hosszabb antenna fél-állítására is adhat engedélyt, ha ezt a viszonyok indokolják, illetőleg, ha ez a vétel javítása érdekében feltétlenül szükséges.

46. §. Az antennaleágazás végére közvetlenül az épület fedett helyiségébe való belépés előtt vagy után egy darab villámhárítót és legalább 5 ampères földelő kapcsolót kell alkalmazni. Szívócsúcsokkal ellátott földelő kapcsoló alkalmazása esetén a különvillámhárító fel-

szerezése mellőzhető. A földelő kapcsolót, ha az antenna használaton kívül van, állandóan a földre kell kapcsolni.

Földelésül a vízvezeték csőhálózata, földbe levezetett esőcsatorna, esetleg a gőzfűtés csövei is felhasználhatók, ha a gőzfűtés csövei a víz-vezetékkel fémes összeköttetésben állnak. Amennyiben ily földelési eszközök nem állnának rendelkezésre, külön földvezetékét kell építeni. Földvezeték keresztmetszetének elektromos vezetőképesség szempontjából 1.5 mm^2 keresztmetszetű vörösréz-huzallal kell egyenértékűnek lenni.

A földelés készítésére a talajnak állandóan talajvizet tartalmazó, vagy nedves rétegéig kell leásni, és ott vagy egy 0.5 m^2 felületű vörösréz-lemezt, vagy pedig csigavonalban mintegy 5 méter 10 mm^2 keresztmetszetű vörösréz-huzalt kell lefektetni. Ha a földvezetéknek a földben elhelyezett vezetékét forrasztani kell, a forrasztás csakis sav alkalmazása nélkül történhet.

Az épület fedett helyiségeiben felszerelt földelő vezetékét lehetőleg rövid úton, éles kanyarulatok nélkül, gyulékony anyagoktól távol kell vezetni ; alkalmazható csupasz vezeték is.

A jelen § rendelkezéseit a padlásantennákra is alkalmazni kell.

47. §. Azokat az antennákat, amelyek nyilvános utakat, tereket, vasútakat, erősáramú vagy közhasználatú berendezéseket kereszteznek, az alábbiak szerint kell megépíteni :

1. Az antenna-légvezetékek építéséhez keményre húzott vörösréz- vagy keménybronz-huzalokat kell használni, amelyek szakító szilárdságának négyzetmilliméterenkint legalább 40 kg-nak kell lennie. Az építéshez vékonyabb huzalokból készített sodrott vezetékek csak akkor használhatók, ha az egyes szálak átmérője 0.25 mm -nél nagyobb. Városokban azonban az ilyen sodrott vezetékek alkalmazását a füstgázok maróhatása miatt lehetőleg kerülni kell.

Tömörhuzalok 1.5 mm átmérőn alul, sodrott huzalok 2 mm^2 összkéretmetszeten alul nem alkalmazhatók.

Az antennát úgy kell megépíteni, hogy a huzalokban fellépő legnagyobb húzóigénybevétel az anyag szakító szilárdságának egynegyed-részt ne haladja meg (négyeszeres biztonság : 40 kg négyzetmilliméterenkinti szakítószilárdság esetén tehát a legnagyobb húzóigénybevétel 10 kg lehet négyzetmilliméterenkint).

2. Az antenna huzalát támpontok között nem szabad darabokból összetoldani.

3. Ha az antenna nem oszlopon feszített ki, a felerősítéshez kovácsolt vasból készült kellő szilárdságú csöveket, travers- vagy szögvasakat kell használni.

4. Kihorgonyzásra kellő szilárdságú horgonyozott vashuzalkötelet kell alkalmazni.

5. A többvezetékes antenna felerősítésére használt keresztartók vasból vagy impregnált keményfából készülhetnek, hosszuk legfeljebb két méter lehet.

6. Az antennahuzalok szigetelésére diószigetelőket kell használni. A szigetelők törési biztonsága a felhasznált huzal szakítási szilárdságának legalább is tízszerese legyen.

7. A diószigetelőnek egymáshoz vagy végeikre alkalmazandó szivdarabokhoz való összekötésére olyan anyagú és átmérőjű bronz vagy horganyozott vashuzalt kell alkalmazni, amelyeknek szakítási szilárdsága legalább is kétszerese a használt antennahuzalnak.

48. §. 1. Nagyfeszültségű (250 volton felüli) vezetékek keresztezése tilos.

Nagyfeszültségű vezetékek közelében az antennát úgy kell építeni, hogy érintkezés még vezetékszakadás esetén se jöhessen létre. A két-nemű vezeték között mért vízszintes távolság 10 m-nél kisebb nem lehet.

49. §. 250 voltnál alacsonyabb feszültségű vezetékkel való találkozás esetén, ha antennaszakadáskor fémes érintkezés is lehetséges, az antenna tulajdonosának költségén a következő biztonsági intézkedéseket kell alkalmazni :

1. Azon a feszültségű távolságon belül, ahol az érintkezés veszélye felléphet, vagy az erősáramú vezetékeket szigetelőtől szigetelőig terjedő jól földelt védőhuzalokkal vagy védőhálóval kell ellátni, vagy az egyik berendezés vezetékeit a keresztezés helyén, az időjárás viszontagságainak ellenálló, elsőrendű minőségű szigeteléssel ellátott huzalokból kell készíteni. Az alkalmazott szigetelő rétegnek 1000 volt átütési feszültséget kell kibírnia. A szigetelésnek szigetelőtől szigetelőig kell terjednie.

2. Az erősáramú villamos berendezésen esetleg szükségessé váló munkát kizárólag e berendezés tulajdonosának személyzete hajthatja végre.

3. Az antenna építése csak a fenti biztosítási munkálatok befejezése után kezdhető meg.

50. §. Gyengeáramú vezetékkel való találkozás esetén párhuzamos vezetést kerülni kell. Ha a helyzet miatt ez nem volna elkerülhető, a két-nemű vezetékek között öt m vízszintesben mért távolságot kell betartani.

2. Keresztezés esetén a két-nemű berendezés legközelebb álló huzalai között legalább egy m függélyesben mért távolságnak kell lenni. A keresztezés lehetőleg 90° alatt, de 60° -nál semmiesetre sem kisebb szög alatt történjék.

51. §. Ha az antenna által a közhasználatú, vagy vasútüzleti vezetékek üzeme zavartatnék, vagy azok esetleges bővítése megakadályoztatnék, az engedélyes köteles az antennát minden díj vagy kártérítési igény nélkül záros határidőn belül a saját költségére átépíteni, áthelyezni, esetleg el is távolítani.

2. Erős- vagy gyengeáramú vezetékek tetőtartóihoz vagy oszlopaihoz (támszerkezeteihez) csak akkor köthető ki az antenna, ha a tulajdonos erre előzetes írásbeli engedélyt adott. Ily berendezések vezetékai — a 32. §-ban említett kivételtől eltekintve — antenna céljaira nem használhatók.

52. §. Abban az esetben, ha valamely helyen az antenna felállítása a közhasználatú táviró- és távbeszélővezetékek miatt lehetetlen, az érdekelt kérelmére a kerületi műszaki felügyelőség, illetőleg közvetlenül a postavezérigazgatóság IX. ü. o. alá tartozó helyeken ez utóbbi megengedheti a közhasználatú vezetékek támszerkezeteinek igénybevételét is, de csak akkor, ha ez a közhasználatú vezetékek használatát vagy esetleges további bővítését nem akadályozza, vagy hátrányosan nem befolyásolja.

Az engedély bármikor visszavonható.

Az igénybevételért esedékes díjakat a 66. § tünteti fel.

53. §. A jelen rendelet rendelkezései nem terjednek ki a közhasználatú rádióberendezések antennáira, amelyeknek építésére, az idegen ingatlan (épület) kisajátítására, igénybevételére stb. az 1888: XXXI. törvénycikk és az ennek végrehajtása tárgyában kiadott rendeletek rendelkezéseit kell alkalmazni.

V. RÉSZ.

A rádiókészülékek és alkotórészek előállítása, külföldről behozatala, kivitele, forgalombahozatala, megszerzése, birtoklása és bírlalása.

54. §. 1. A jelen rendelet 1. §-ában felsorolt berendezésekhez szükséges, vagy ily célra alkalmas készülékeket és ezek lényeges alkotórészeit csak előzetes engedély alapján szabad előállítani, javítani, megszerezni, birtokolni, bírlalni, átruházni, forgalomba hozni, vagy — amennyiben a jelen rendelet ez alól kivételt nem tesz (55. §) — külföldről behozni.

A készülék előállítása alatt a kész alkotórészekből való összeállítást is érteni kell.

2. Lényeges alkotórésznek kell tekinteni ezidőszerint : a rádió-

célokra szolgáló alacsony váltakozásszámú erősítőkhöz használt transzformátort, változtatható kondenzátort, hullámok felvételére alkalmas bármilyen tekercset, katódlámpát, hallgatót kagylónként 1000 ohmos, vagy ezen felüli ellenállással, a magas- és alacsonyfrekvenciájú erősítőt, és a hangosan beszélőt.

3. Nem szükséges előállítási engedély (56. §) vevőkészüléknek és vevőkészülék lényeges alkotórészeinek kizáróan saját használatára és a jelen rendelet határozmányainak megfelelő módon való előállításához, ha az előállítónak az előállítandó rádióvevőkészülék, illetőleg berendezés létesítésére és üzemeltetésére engedélye van.

Ily rádióvevőkészüléket vagy lényeges alkotórészt az engedélyes mások részére pénzért, vagy bármily ellenszolgáltatásért semmiféle jogcímen át nem adhat.

55. §. 1. Akinek rádióvevőkészülék előállítására, forgalombahozatalára vagy üzemeltetésére engedélye van, az idevonatkozó egyéb jogszabályok érvénybentartása mellett a kereskedelemügyi miniszter külön engedélye nélkül is jogosult engedélye alapján a külföldről rádióvevőkészülékeket és ezek lényeges alkotórészeit behozni.

2. A rádiókészülékek (lényeges alkotórészek) csak a kereskedelemügyi miniszter külön engedélye alapján hozhatók be. A behozatal engedélyezésére irányuló bélyegköteles beadványokban fel kell tüntetni, hogy a kérelmező honnan, mely országból, milyen bruttó súlyban és értékben, milyen és hány készüléket, illetőleg lényeges alkotórészt és mily célból kíván behozni. A beadványban fel kell továbbá említeni azt is, hogy a kérelmezőnek a rádióadó-készülékek és alkotórészek előállítására, forgalombahozatalára vagy üzemeltetésére van-e engedélye, s ha igen, mi az engedély száma, a kiállítás ideje és a kiállító hivatala.

3. A belföldön előállított rádióadó-készülékek (lényeges alkotórészek) előállításának és úgy külföldön, mint belföldön előállított adó-készülékek (lényeges alkotórészek) forgalombahozatalának feltételeit a kereskedelemügyi miniszter esetről-esetre a kiadandó engedélyokiratban állapítja meg (63. §).

56. §. Rádióvevőkészülékeknek és ezek lényeges alkotórészeinek iparszerű előállítására, javítására csak olyan iparos (gyáros) kaphat engedélyt, aki szabályszerű iparigazolvány vagy iparengedély alapján villamosáramú berendezéseknek, azok részeinek, valamint villamos mérőeszközöknek létesítésével, javításával, illetőleg ezeknek a munkáknak valamelyikével foglalkozik, avagy a látszerész- vagy műszerészipart gyakorolja. Az iparos (gyáros) a kapott engedély alapján az általa előállított készülékeket és készülékalkatrészeket forgalomba is hozhatja.

Ha azonban vevőberendezést is akar üzemben tartani, erre a jelen rendeletben (III. Rész) megállapított feltételek mellett külön engedélyt kell kérnie.

57. §. A rádióvevőkészülékkel és ezek lényeges alkotórészeivel kereskedésre, ideértve ezeknek az iparostól (gyárostól) megszerzését is, engedélyt csak oly személy kaphat, akinek elektrotechnikai, műszaki, optikai vagy ezekkel rokon cikkek árusítására szóló iparjogositványa van. A kereskedő a forgalombahozói engedélye alapján készülékek (lényeges alkotórészek) előállításával vagy javításával nem foglalkozhat, ily munkákat csak az 56. §-ban meghatározott engedéllyel bírókkal végeztethet.

Ha a kereskedő vevőberendezést is akar üzemben tartani, ennek üzemeltetésére a jelen rendeletben (III. Rész) megállapított feltételek mellett külön engedélyt kell kérnie.

58. §. Kivételre (külföldön leendő értékesítésre) szánt vevőkészülékek és készülékalkotórészek előállítása nem esik műszaki természetű korlátozó rendelkezések alá, de előállításukkal csak oly egyén foglalkozhatik, akinek rádiókészülékek és alkotórészek előállításához engedélye van (56. §).

Belföldi használatra csak olyan vevőkészülékek állíthatók elő és hozhatók forgalomba, amelyek sugárzásmentes, illetőleg olyan kapcsolással bírnak, hogy a készülék helyes kezelése mellett az antennára zavaró rezgés nem juthat ki. A készülék előállítója, illetőleg forgalombahozója köteles a lámpás készülékekhez oly írásbeli használati utasítást mellékelni, amely a kezelőknek útmutatást ad arra, hogyan kell a készüléket kezelni, azzal keresni és a visszacsatolást oly módon elvégezni, hogy tartós sugárzás ne léphessen fel. A használati utasításban a jelen rendelet 10. §-ának második bekezdésében, továbbá 68. §-ának első bekezdésében és 1. pontjában foglalt rendelkezéseket is idézni kell.

59. §. A belföldi használatra előállított minden egyes készüléken fel kell tüntetni a készüléket előállító teljes vagy rövidített nevét, illetőleg cégét és a folytatólagos gyártási folyószámot. Ezekben az adatokban kívül, amelyeket úgy kell alkalmazni, hogy azokat könnyen eltávolítani ne lehessen, a készülékeket az előállító az érvényben levő rendelkezésbe nem ütköző más megjelöléssel is elláthatja.

A készülék forgalombahozója a készüléken saját nevét (cégét) feltüntetheti.

60. §. A készülékek és alkotórészek előállítására szóló engedély megadásáért (56. §) köteles az iparos (gyáros) a 66. §-ban megállapított engedélyezési díjakat az engedélyokiratban megjelölt módon megfizetni.

61. §. A m. kir. posta ezzel megbízott szakközegei azokban a helyiségekben, amelyekben rádiókészülékeket és lényeges alkotórészeket

állítanak elő, raktáron tartanak vagy forgalomba hoznak, bármikor megjelenhetnek annak ellenőrzése céljából, hogy a tulajdonos a jelen rendelet rendelkezéseit megtartja-e.

A megbízott szakközeg írásban nyert megbízatás esetében kém-próbaszerű felülvizsgálás céljából egy készüléket (alkotórészt) kiválaszthat és azt, valamint a 63. §-ban említett raktárkönyvet elismervény ellenében magával viheti. A készüléket és a vizsgálat foganatosítása után a raktárkönyvet, amennyiben szabálytalanság nem nyer megállapítást, nyomban vissza kell juttatni.

62. §. A kereskedő az engedély (57. §) megadásáért a 66. §-ban megállapított díjakat az engedélyokiratban megjelölt módon a m. kir. postának megfizetni tartozik.

63. §. 1. A rádióvevőkészülékek és a jelen rendelet 54. §-ában felsorolt lényeges alkotórészek csak azok részére szolgáltatathatók ki, akik a részükre kiállított engedélyokirat felmutatásával esetről-esetre igazolják, hogy a kívánt készülék, illetőleg lényeges alkotórészek megszerzésére jogosultak.

2. Rádiókészülékek és ezek lényeges alkotórészei pedig csak azok részére szolgáltatathatók ki, akik ily készülékek előállítására, forgalombahozatalára vagy üzembentartására jogosító engedéllyel bírnak és személyazonosságukat igazolják. Ily készülékek (lényeges alkotórészek) előállítói és forgalombahozói kötelesek az általuk előállított, illetőleg forgalombahozott adókészülékekről (lényeges alkotórészekről), tekintet nélkül arra, hogy azok belföldi használatra vagy kivitelre szolgálnak-e, oly pontos nyilvántartást vezetni, amelyből megállapítható, hogy mikor mennyi készüléket (lényeges alkotórészt) állítottak elő vagy szereztek be, és kinek (név és pontos lakcím) adtak el. Amennyiben az eladás kivitel céljából történt (3. bekezdés), ezt a körülményt a vevő neve mellett fel kell tüntetni. A nyilvántartást két éven át meg kell őrizni.

3. Kivitel céljaira rádiókészülékek és lényeges alkotórészek minden korlátozás nélkül kiszolgáltathatók, de a kivitel céljából vásárló általa aláírt írásbeli nyilatkozatot köteles az árusítónak adni arról, hogy a vásárolt készülékeket és alkotórészeket kinek, illetőleg kiknek címén (név, község, utca, házsám, ország) és mennyi időn belül fogja elküldeni. Ezeket a nyilatkozatokat az árusító két éven át megőrizni köteles.

64. §. A belföldi használatra szánt minden egyes vevőkészüléket annak felülvizsgálása céljából, hogy az a jelen rendelet követelményeinek megfelel, az előállító vagy forgalombahozó (gyáros, iparos, kereskedő vagy magánegyen) a m. kir. posta kísérleti állomásának (Budapest, Gyáli-út 22.) bemutathatja.

A felülvizsgálat iránti kérelemmel egyidűleg a kísérleti állomás címére a jelen rendeletet 66. §-ában a kapcsolási rajzok megvizsgálásáért megállapított díjat postautalványon, továbbá a készülékek négy kapcsolási (1—1 elvi és 1—1 szerelési) rajzát is be kell küldeni és a kérelemben meg kell említeni, hogy a folyamodó hány készüléket és hol kíván felülvizgáltatni.

A kísérleti állomás a beküldött kapcsolási rajzokat megvizsgálja, és a vizsgálat eredményéhez képest a kapcsolási rajzok egy példányának visszaküldése mellett a kérelmezőt értesíti, hogy a készülékek felülvizsgálatát mely napon és mily összegű felülvizsgálati díj ellenében eszközli.

A felülvizsgálati díjat a kísérleti állomás által megállapított határnapig, de még a felülvizsgálat megkezdése előtt kell a kísérleti állomás címére postautalványon feladni.

A felülvizsgálat jelöl a kísérleti állomás a megfelelőnek talált készüléket M. K. P. bélyegzővel bélyegzi le. A lebélyegzés és felülvizsgálat által azonban a m. kir. posta semminemű felelősséget nem vállal a készülékek jóságáért, azok kifogástalan használhatóságáért, valamint valamely szabadalom esetleges megsértéséért.

65. §. A kereskedelemügyi miniszter az előállításra vagy forgalombahozatalra vonatkozó feltételeket minden kártérítési igény nélkül bármikor módosíthatja. Amennyiben e változások vagy módosítások a készülékek technikai berendezését érintenék, azok keresztülvitelére megfelelő átmeneti idő biztosíttatik.

Ugyancsak jogában áll a kereskedelemügyi miniszternek az előállításra vagy forgalombahozatalra adott engedélyt az előírt feltételek meg nem tartása esetében, vagy közérdekből is, minden díjtérítési vagy kártérítési igény nélkül bármikor visszavonni.

VI. RÉSZ.

Engedélyezési és egyéb díjak.

66. §. A jelen rendeletben felsorolt berendezések engedélyezési és egyéb díjai 1927. évi május hó 1-től kezdődőleg a következők:

A) Évenként fizetendő díjak :

I. Fémvezeték nélküli adóberendezés után:

1. közérdekű célokra :	Pengő
a) minden egyes adóállomás után.....	40
b) minden egyes vevőállomás után.....	10

c) az 1. a) és b) pontokban említett díjakon felül fizetni Pengő
kell még az engedélyokiratban esetről-esetre meg-
állapított jövedéki kárpótlás díját;.....

2. tudományos és kísérleti célokra :

a) tudományos intézetek, iskolák és elektrotechnikai
szakegyesületek rádió-osztályai részére

a) minden egyes adóállomás után 10.—

b) minden egyes vevőállomás után 10.—

b) gyárak (vállalatok) részére a gyártással összefüggő
kísérleti célokra :

a) minden egyes adóállomás után 60.—

b) minden egyes vevőállomás után 10.—

II. Fémvezetékkel irányított közérdekű vagy magánhasználatú
adóberendezések után:

A vezetékes közérdekű vagy magánhasználatú berendezés
után megállapított mindenkori díjak fizetendőek.

B) Havonként fizetendő díjak :

I. A rádióhírdíró-állomások által terjesztett közlések vételére
szolgáló vevőberendezések után:

1. Rendes használatért 2.40

2. Állandó kiterjesztett használatért :

a) Budapesten és Újpesten..... 24.—

b) Vidéken 7.20

II. Rádióvevő készülékek előállítására adott engedélyért:

a) Budapesten és Újpesten 16.—

b) Vidéken 10.—

III. Rádióvevő készülék forgalombahozására adott engedélyért:

a) Budapesten és Újpesten 8.—

b) Vidéken 5.—

C) Egyszersmindenkori fizetendő díjak :

A közhasználatú berendezések támszerkezetének igénybe-
vételéért 10.—
valamint a felerősítésből származó összes költségek.

D) Esetenként fizetendő díjak :

1. A használaton kívül helyezett készülék lepecsételési díja 2.—

2. Az adóberendezések engedélyokiratainak kiállítási, meg-
újítási és átruházási, az előállítói és forgalombahozói enge-
dély kiállítási vagy bármely engedélyokirat másodlatá-
nak kiállítási díja 2.—

3. Egyes alkalmi nyilvános előadásokért minden előadási
napért :

a) Budapesten 10.—

b) Vidéken 3.—

4. A kapcsolási rajzok felülvizsgálati díja 10.—

5. Vizsgadíj címén 40.—

67. §. Az engedélyezett vevőberendezések után megállapított min-
denkori használati díjakból az alábbi díjmérséklések engedélyezhetők :

a) teljes díjmentesség :

a 100 %-os hadirokkantak és vakoknak, továbbá a rádió felügyele-
tével, ellenőrzésével megbízott postai alkalmazottaknak ;

b) 50 %-os díjmérséklés :

azoknak a kórházaknak, otthonoknak stb., amelyek az a) pont alá
eső hadirokkantak, vakok ápolásával foglalkoznak, továbbá a többi kór-
házaknak, de csak azok után az állomások után, amelyek a betegek
szórakoztatására szolgálnak, az elektrotechnikai szakegyesületek rádió-
osztályainak, végül azoknak a nyilvánossági joggal felruházott iskolák-
nak, amelyek a vevőberendezést kizárólag oktatási és kísérleti célokra
használják.

A hadirokkantak és vakok csak igazolványaik felmutatása mellett
részesíthetők díjmentességben.

A kiterjesztett használatra engedélyezett vevőberendezések után
díjmentességnek vagy díjmérséklésnek egyáltalán nincs helye, illetőleg
az ily használatra engedélyezett berendezések után még a jelen §-ban fel-
soroltak sem kaphatnak díjmentességet vagy díjkedvezményt.

VII. RÉSZ.

Büntető- és vegyes rendelkezések.

68. §. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1—10. pontok eseteiben elzárással, a 11. pont esetén pedig pénzbüntetéssel büntetendő:

1. aki engedélyezés alá tartozó berendezést (állomást) engedély nélkül, vagy az engedély határozománya ellenére létesít, üzemben tart (használ), vagy másnak rendelkezésére bocsát;

2. aki engedélyezett berendezést (állomást) meg nem engedett módon önkényesen megváltoztat, engedély nélkül átruház, vagy megszerz, vagy ilyen átruházást közvetít;

3. aki állami, szolgálati vagy magántáviratot vagy távbeszélgetést rádióberendezés útján jogtalanul szándékosan felfog (felvesz), leír, másval közöl, felhasznál vagy annak felhasználását másoknak megengedi;

4. aki a «mindenkinek» szóló közléseket jogtalanul, iparszerűen terjeszti vagy felhasználja;

5. aki a 8., 24. és 61. §-ban említett felülvizsgálatot, ellenőrzést bármily módon megakadályozza vagy lehetetlenné teszi;

6. aki rádiókészüléket vagy lényeges alkotórészt engedély nélkül, vagy a jelen rendelet határozománya ellenére előállít, javít, megszerz, birtokol, bírlal, vagy az azoknak bel- vagy külföldi forgalombahozatalára vonatkozó rendelkezéseket megszegi;

7. aki vízi, légi vagy más járóművön rádiókészüléket, vagy alkotórészt engedély nélkül, vagy az engedély határozományai ellenére magával visz, szállít, használ, vagy másnak használatára átengedi, továbbá aki a 3. § utolsó bekezdésében foglalt rendelkezéseket megszegi;

8. aki a rádiókészülékek és alkotórészek előállítására, nyilvántartására, megjelölésére vonatkozó szabályokat megszegi;

9. aki az ingatlan igénybevétele, az antenna építésére, használatára, jókarbantartására, áthelyezésére, eltávolítására vonatkozó szabályokat megszegi;

10. aki a jelen rendeletben foglalt rendelkezéseket bármily más módon megszegi vagy kijátssza;

11. aki az 58. §-ban előírt használati utasítást a készülék kiszolgáltatása alkalmával nem mellékei.

A jelen szakaszban meghatározott kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntetőbíróságoknak, a m. kir.

rendőrség működése területén pedig a m. kir. rendőrségnek hatáskörébe tartozik. Harmadik fokon a kereskedelemügyi miniszter jár el.

69. §. A jelen rendelet 68. §-ának 1—10. pontjai alá eső kihágások esetében a büntető ítéletben azt is el lehet rendezni, hogy az ítélet kivonata a m. kir. posta rádióhírmondó útján díjmentesen közzététessék. Rádióberendezések engedély nélküli létesítése, készülékek és lényeges alkotórészek engedély nélküli előállítása vagy forgalombahozatala esetében azonban az ítélet kivonatának a rádióhírmondó útján való közzétételét el kell rendelni.

Az ítélet jogerőre emelkedése után az ítéletet végrehajtó hatóság a közzététel iránt haladéktalanul intézkedni, illetőleg az ítélet kivonatát közzététel végett a m. kir. postavezérigazgatóságnak (Budapest, I., Krisztina-körút 12.) megküldeni köteles.

70. §. A 68. § rendelkezései alá eső kihágások eseteiben az eljáró hatóságnak az eljárás megindultával a berendezést (készüléket, alkotórészeket stb.) a Rbsz. 83. §-a értelmében le kell foglalnia, és megőrzésükről hatósági őrizetvétel útján vagy más alkalmas módon kell gondoskodnia.

Az első bekezdésben foglalt rendelkezéstől csak akkor lehet eltekinteni, ha a terheltnek a berendezés (készülék, lényeges alkotórésze) üzembentartására, előállítására vagy forgalombahozatalára engedélye van.

A lefoglalt (őrizetbe vett) berendezés (készüléket, alkotórészt stb.), tekintet nélkül a Btk. 61. §-ában megszabott feltételekre, el kell kobozni, és azt a m. kir. postavezérigazgatóság tulajdonába kell bocsátani.

71. §. Az elsőfokú határozatot a feljelentés megtételének idejétől számított 15 napon belül meg kell hozni.

A tárgyalásra az illetékes postaigazgatóságot mint szakképviselőt mindig meg kell hívni. A szakképviselő meg nem jelenése a tárgyalás megtartását nem akadályozza, de ily esetben a hozott ítéletet (végzést) a vonatkozó összes ügyiratokkal együtt a szakképviselőnek meg kell küldeni, aki a kézhezvételtől számított 15 napon belül nyilatkozni köteles, vajjon megnyugszik-e az ítéletben vagy fellebbez ellene?

A rendőri büntető eljárás folyamán hozott jogerős ítélet hiteles másolatát az illetékes postaigazgatóságnak meg kell küldeni.

72. §. Az elsőfokú rendőrhatóságok kötelesek őrködni a felett, hogy a területükön Rr.-be ütköző cselekményeket el ne kövessenek, és kötelesek oda hatni, hogy az elkövetett kihágásokat felfedezzék, és a rendőri büntetőbíróságoknak azonnal feljelentsék.

Az elsőfokú rendőrhatóságokat ezen tevékenységükben a m. kir. posta alkalmazottai támogatni kötelesek.

Ha valaki ellen a Rr.-be ütköző kihágás miatt feljelentést tesznek, vagy ily kihágás alapos gyanúja merül fel, köteles a rendőri büntető-bíróság a gyanúsítottnál a helyszíni szemlét a 65.000/1909. B. M. számú rendelet (Rbsz.) szabályainak megfelelően a fél előzetes értesítése és késedelem nélkül megtartani.

A helyszíni eljárásba a posta alkalmazottait is be lehet vonni.

73. §. A jelen rendelet rendelkezéseit a Btk. 2. §-ának korlátai között a folyamatban levő kihágási ügyekben alkalmazni kell.

74. §. A jelen rendelet rendelkezései azokra az engedélyezésekre is kiterjednek, akik részére a rádióvevőberendezés létesítésére és üzemben-tartására az engedélyt a 32.250/1925. K. M. számú rendelet alapján állították ki. Ily engedélyesek részére új engedélyokiratot kiállítani nem kell.

SAJTÓTERMÉKEK TERJESZTÉSE.

A sajtótermékek házaló és utcai terjesztése.

1153/1920. sz. M. E. rendelet.

4. §. Sajtótermékeknek házalás útján vagy utcán való terjesztésével kizárólag csak azok foglalkozhatnak, akik az illetékes rendőrhatóságtól erre igazolványt kaptak.

6. §. Az igazolványnak tartalmaznia kell az árusító nevét, korát és lakását, az igazolvány nyilvántartási számát, azoknak a sajtótermékeknek felsorolását, melyeknek terjesztésére az elárusító vállalkozott és annak a területnek a megjelölését, amelyen az elárusító az igazolványban felsorolt sajtótermékeket terjesztheti.

A fővárosi m. kir. rendőrség működési területén és a tízezer lakosnál népesebb városokban és nagyközségekben az igazolvány hátlapjára az elárusítónak a rendőrhatóság hivatalos pecsétjével ellátott arcképe is ráerősítendő.

8. §. A sajtótermékeknek házaló vagy utcai terjesztője köteles igazolványát állandóan magánál hordani és azt bármely közbiztonsági közeg kívánságára felmutatni.

Azt, aki újságárusító igazolványát felmutatni nem tudja, a közbiztonsági közeg a sajtótermékek további terjesztésétől haladéktalanul eltiltja; a nála levő sajtótermékeket őrizetbe venni és a tetteést, ha ismeretlen, vagy személyazonosságát igazolni nem tudja, a rendőrhatóság elé állítani köteles.

Hasonló eljárás követendő azokkal szemben is, akik — bár elárusítói igazolvány birtokosai — oly sajtótermékek terjesztésével is foglalkoznak, amelyeknek házaló vagy utcai árusítását a hatóság nem engedélyezte, illetőleg amelyeknek terjesztésére az igazolvány őket fel nem jogosítja.

Az ellenőrző közbiztonsági közegek azt az elárusítót, akinek — bár szabályszerűen kiállított igazolványa van ugyan — de nem a részére engedélyezett és az igazolványban feltüntetett utcaterületen foglalkozik sajtótermékek terjesztésével, a további árusítástól szintén eltiltani és a nála talált sajtótermékeket lefoglalni kötelesek.

11. §. Házaló vagy utcai terjesztésre szánt minden sajtótermék első (külső) lapján az illető példány árának szembetűnő módon és nyomtatásban fel kell tüntetve lenni.

A hírlapok és folyóiratok házaló és utcai terjesztése reggeli hat

órától, vasárnapokon délután 7 óráig, más napokon pedig a mindenkori hivatalos záróráig van megengedve. A különkiadású, nemkülönben a pályaudvarokon terjesztett időszaki sajtótermékekre ez a korlátozás nem vonatkozik.

Utcákon és tereken sajtótermékek elhelyezésére szánt asztaloknak, állványoknak, tábláknak oly módon való felállítását, mely az utcai forgalmat akadályozza, a közbiztonsági közegek megakadályozni kötelesek.

12. §. Az elárusítónak tilos a sajtótermékek címén és árán kívül egyebet, pl. az egyes közlemények címét és tartalmát kikiáltani vagy a sajtóterméket tolakodó módon kínálni.

A rendőrhatalóság engedélye nélkül tilos az elárusítónak sajtótermék terjesztése közben gyermeket, főleg csecsemőt, magával vinni és maga mellett tartani. Életük 12-ik évét betöltött fiatakorúak azonban vak, béna, vagy nagyon elgyengült elárusítókat kísérőként vezethetnek.

Sajtótermékeknek házalás útján, vagy utcán terjesztésére hatósági igazolvány és karszalag kiadása.

115 950/1939. sz. B. M. rendelet.

Sajtótermékeknek házalás útján vagy utcán terjesztésére jogosító igazolvány.

1. §. Sajtótermékeknek házalás útján vagy utcán terjesztésére jogosító tevékenység folytatására igazolványt kell használni.

Sajtótermékeknek házalás útján vagy utcán terjesztésére jogosult személyeknek karszalaggal a thj. városokban is ellátása.

2. §. (1) Az 1. §-ban említett tevékenység folytatására jogosult személyeket arcképes igazolványon felül az igazolvány nyilvántartási számát feltüntető karszalaggal a törvényhatósági jogú városokban is el kell látni.

(2) Az elsőfokú rendőrhatalóság a karszalag viselését megyei városban és nagyközségben is kötelezővé teheti abban az esetben, ha ez a hatályosabb ellenőrzés szempontjából szükséges.

Karszalag és nyilvántartási számot feltüntető táblácska.

3. §. (1) A m. kir. rendőrség budapesti főkapitánya, valamint a törvényhatósági jogú város m. kir. rendőrkapitányságának vezetője hatóság területén az igazolvánnyal együtt sárgaszínű karszalagot, és a

sajtótermékelárusító igazolvány nyilvántartási számát feltüntető ovális alakú táblácskát ad ki.

(2) Az (1) bekezdésben említett táblácskát a karszalagra az igazolvány tulajdonosa köteles szilárdan ráerősíteni.

Az igazolvány kiadása, visszavonása.

5. §. (1) Az igazolvány kiadása és visszavonása tekintetében a R.-ben foglalt idevonatkozó rendelkezések az irányadók.

(2) Az igazolványban névszerint a napi-, hetilapokat és a folyóiratokat kell felsorolni, míg egyéb sajtótermékeknek csak az azok házalás útján vagy utcán terjesztését engedélyező hatóság nevét, és engedélye számát kell feltüntetni.

(3) Az igazolvány személyre szóló rendőrhatalósági jogosítvány. Ezt, valamint a karszalagot és az igazolvány nyilvántartási számát feltüntető táblácskát másnak átadni nem szabad.

(4) Visszaadott vagy visszavont igazolványt és táblácskát újból csak annak szabad kiadni, aki azokat visszaadta, illetőleg akitől azokat visszavonták.

Az igazolványban névszerint fel nem sorolt sajtótermékek terjesztési engedélye másolatának a terjesztőnél tartása.

6. §. Sajtótermékelárusítói igazolvánnyal rendelkező személy az igazolványban névszerint fel nem sorolt sajtótermékeknek házalás útján vagy utcán terjesztésére jogosító engedély másolatát az ily sajtótermékek terjesztése alkalmával magánál tartani és azt a rendőrhatalósági közegnek — kívánságára — felmutatni köteles.

A karszalag viselése.

7. §. A karszalagot általában a bal karon, ha pedig ennek akadálya lenne, akkor oly módon kell viselni, hogy a karszalagra erősített táblácskán lévő valamennyi arab szám állandóan jól látható és jól olvasható legyen. A számokat eltakarni vagy] olvashatóságukat bármi módon megnehezíteni tilos.

Az igazolvány, a karszalag és a táblácska visszaadása.

9. §. Ha az igazolvány tulajdonosa sajtótermékek utcai vagy házaló terjesztésével már nem kíván foglalkozni, az igazolványt a karszalaggal és nyilvántartási számot feltüntető táblácskával együtt köteles beszolgáltatni annak a rendőrhatalóságnak, amely azokat kiadta.

Büntető rendelkezések.

11. §. (1) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és pénzbüntetéssel kell büntetni azt, aki rendőrhatósági igazolvány és az igazolványnak sárga színű karszalagra erősített nyilvántartási számát feltüntető táblácska nélkül az utcán vagy házalva sajtóterméket terjeszt.

(2) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és pénzbüntetéssel kell büntetni azt,

a) aki a nevére kiállított igazolványt, karszalagot és az igazolvány nyilvántartási számát feltüntető táblácskát másnak átadja,

b) az igazolvánnyal rendelkező személyt, aki az igazolványában névszerint fel nem sorolt sajtótermékeknek házalás útján vagy utcán terjesztését engedélyező hatóság engedélye másolatát az említett sajtótermék utcán vagy házalás útján terjesztése alkalmával nem tartja magánál, és azt a hatósági közegnek — kívánságára — fel nem mutatja,

c) az igazolvánnyal rendelkező személyt, aki a karszalagot és az arra erősített táblácskát nem a 7. §-ban meghatározott helyen és módon viseli, illetőleg a számokat eltakarja, vagy olvashatóságukat bármi módon megnehezíti,

d) aki az igazolványt, a karszalagot és a táblácskát a 9. §-ban meghatározott esetben vissza nem szolgáltatja annak a rendőrhatóságnak, amely azokat kiadta.

A ponyvairodalom elleni védekezés*60.062/1928. sz. B. M. körrendelet.*

1. A törvényhatóságok első tisztviselői a sajtótermékek utcai, házaló és vásárokon való terjesztésének engedélyezésénél mindenkor a legnagyobb óvatossággal és körültekintéssel járjanak el. Engedélyt csak oly sajtótermékekre adjanak, melyeknek terjesztését vallási, erkölcsi, művelődési vagy nemzeti szempontok teszik kívánatosná. Visszaélések elkerülése végett elvileg ilyen engedélyek csak a terjesztésre hivatott, megbízható egyesületek vagy vállalatok részére adhatók, egyeseknek pedig csak abban a kivételes esetben, ha a teljes megbízhatóság mellett egyéb méltánylandó körülmény is fennforog (pl. hadiözvegy, hadirokant). A bármikor visszavonható engedély érvényességi időtartama rövid legyen (legfeljebb egy év). Az engedélyben, illetőleg az ahhoz fűzött jegyzékben a terjeszthető sajtótermékek felsorolandók, hogy az engedélyes azt más sajtótermék árusítására fel ne használhassa. Az eddig

kiadott és hatályban lévő terjesztési engedélyeket pedig a fenti szempontokra figyelemmel hivatalból felül kell bírálni és amennyiben akár az engedélyezett sajtótermékek, akár az engedélyes személye kifogás alá esnek, az engedélyek visszavonandók.

2. Szigorú kötelességévé teszem továbbá a rendőrhatóságnak, hogy a sajtótermékek utcait erjesztését az eddiginél fokozottabb ellenőrzés alá vegyék és ennek megfelelően a közegeiket is részletes, szigorú utasításokkal lássák el. Az engedély nélküli terjesztők ellen pedig, a sajtótermékek lefoglalása mellett, a kihágási eljárást haladéktalanul indítsák meg.

A ponyvairodalom elleni védekezésről, valamint a sajtótermékek utcai és házaló terjesztésének engedélyezésénél követendő eljárásról és ellenőrzésről.

127.491/1927. sz. B. M. rendelet.

Az országos és hetivásárokon, valamint házalás útján sok silány ponyvairodalmi sajtótermék kerül részben minden engedély nélkül, részben pedig hatósági engedély alapján is forgalomba. Különösen a falusi nép egyik legfőbb, sőt sok helyütt egyedüli szellemi tápláléka: a különböző naptárkiadványok között igen sok a selejtes és fércmunka, amely a néplélekre és főként az ifjúságra mértelyező hatást gyakorol.

Amidőn a Címet újlag és nyomatékosan felhívom egyrészt a sajtótermékek utcai, házaló és vásárokon való terjesztésének engedélyezésénél mindenkor a legnagyobb óvatossággal és körültekintéssel való eljárásra, másrészt pedig a sajtótermékek engedély nélkül történő utcai és házaló terjesztésének legerélyesebb megakadályozására, egyúttal elrendelem, hogy az utcai árusítás, házalás útján vagy vásárokon terjeszteni kívánt sajtótermékeknek nemzeti, erkölcsi, szociális és általában kulturális szempontból való szakszerű vizsgálata végett a törvényhatósági népművelési bizottság közreműködését vegye igénybe, és az engedélykérelmek elbírálásánál a népművelési bizottság véleményének lehető figyelembevételével járjon el.

Szigorú kötelességévé teszem a rendőrhatóságoknak, hogy a sajtótermékek, különösen pedig a ponyva jellegű naptárak utcai, főleg pedig házalás útján és vásárokon való terjesztését fokozottabb szigorúsággal, szükség esetén egy-egy razzia útján ellenőrizzék, és az engedély nélküli terjesztők ellen a sajtótermékek lefoglalása mellett a kihágási eljárást indítsák meg.

A táncmesterképzés és a nyilvános tánc tanítás szabályozásáról.

229.230/1925. sz. B. M. körrendelet.

(Helyesbítve és kiegészítve a 191.219/1931. B. M. sz. rendelet szerint.)

I.

A nyilvános tánc tanításra jogosító képesítés és ennek megszerzése.

1. §. Nyilvános tánc tanítással csak az foglalkozhatik, illetőleg táncintézetet csak az tarthat fenn, akinek megfelelő képesítése (oklevele) és ennek alapján kiadott rendőrhatalósági engedélye van.

Megfelelően képesítettnek azt a tánc mestert kell tekinteni, aki azt is igazolja, hogy

a) a m. kir. belügyminiszter részéről kicserélt, vagy

b) a Magyar Országos Táncmester és Mozdulatművészkepző Tanfolyam részéről kiállított oklevele van.

Ezt a rendelkezést az oktatósegédekre is alkalmazni kell.

2. §. Jövőre nyilvános tánc tanításra jogosító képesítést, illetve táncmesteri oklevelet csak az kaphat, aki a belügyminiszter által felállított táncmesterképző tanfolyamot elvégezte, és a képesítő vizsgát sikerrel letette.

3. §. A tanfolyamra csak az a magyar állampolgár vehető fel:

a) aki a középiskola hat osztályának vagy ezzel egyenlő képesítésű iskolának, illetve a színművészeti akadémiának sikeres elvégzését igazolja, vagy akinek tornatanítói, óvónői képesítése van:

b) aki jó erkölcsű, büntetlen előéletű és

c) hazafias magatartása kifogás alá nem esik.

A tanfolyamra való felvétel kérdésében a felvételi bizottság határoz, és végső fokon a belügyminiszter dönt.

Külföldi csak belügyminiszteri engedéllyel vehető fel a tanfolyamra.

4. §. A belügyminiszter főfelügyelete alatt álló tanfolyam szervezeti szabályzatát és a felvételi bizottság összeállítását külön rendelet fogja megállapítani.

5. §. A belügyminiszter kivételesen, rendkívüli méltánylást érdemlő esetekben a tanfolyam elvégzése és a 3. § a) pontjában előírt iskolai végzettség igazolása alól felmentést adhat, illetőleg az egyéb személyi feltételek fennforgása esetén a jelöltnek közvetlenül képesítő vizsgára beosztását rendelheti el.

Azok a táncmesterjelöltek, akik az 1. § c) pontjában említett valamelyik vizsgán nem képesítették, az 1925. évben egyizben tartandó javítóvizsgára bocsátásukat kérhetik.

Az ily irányú kérvényt a születési anyakönyvi kivonattal és rendőrhatalósági erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelve legkésőbb 1925. évi június hó 15-ig közvetlenül a belügyminiszterhez kell benyújtani, aki a vizsgára bocsátás kérdésében dönt.

A kérvényben azt is meg kell jelölni, hogy a folyamodót melyik vizsgán nem képesítették.

A javítóvizsga helyét és idejét, továbbá a vizsgadíjat külön rendelet állapítja meg; úgyszintén külön rendelet fog intézkedni a vizgabizottság tagjainak kinevezése iránt is.

II.

A nyilvános tánc tanításra jogosító rendőrhatalósági engedély kiadása.

6. §. Minden tánc tanítást nyilvánosnak kell tekinteni, amely nem a szülők lakásán és azok felügyelete mellett történik.

7. §. Nyilvános tánc tanítás csak a rendőrhatalóság (főszolgabíró, rendőrkapitány stb.) előzetes írásbeli engedélye alapján folytatható.

8. §. Engedély csak annak a magyar állampolgárnak adható, aki:

a) nagykorúságát megelőzően igazolja;

b) hatálytalan.

c) feddhetetlen előéletű és jó erkölcsű;

d) akinek hazafias magatartása kifogás alá nem esik.

A nyilvános tánc tanításra jogosító rendőrhatalósági engedély kiadása nem tagadható meg attól a tánc mestertől, aki az idézett szakaszban, valamint a 15. § első bekezdésében megállapított feltételekkel rendelkezik.

9. §. Az engedély kiadása iránt előterjesztett kérvényhez csatolni kell annak a helyiségnek a vázrajzát, ahol a táncmester tanítani akar. A tanfolyam időrendi beosztását, valamint a tanfolyam és a külön oktatási díjakat is be kell jelenteni.

Minden tánciskolában az általános tanfolyamon kívül egyes táncok

tanítására részleges tanfolyamokat is lehet rendezni. Az általános és részleges tanfolyamokon csak olyanok vehetnek részt, akik az illető tanfolyam egész tartamára beiratkoztak.

Ezek a tanfolyamok a 16. §-ban megállapított korlátok között a napnak bármely szakában megtarthatók.

Az említett tanfolyamokon kívül egyesek részére külön leckeórákat is lehet adni.

A táncmester a nyilvános táncitanításra jogosító rendőrhatósági engedélye érvényességének időtartama alatt akkor is jogosult közös gyakorló leckeórákat (össztáncokat) tartani, ha általános és részleges tanfolyamaira növendékek nem jelentkeznek. Köteles azonban a közös gyakorló leckeórák pontos idejét az illetékes elsőfokú rendőrhatóságnál bejelenteni.

A nyilvános tánciskolákban tartani szokott közös gyakorló leckeórákon (össztáncokon) azok is résztvehetnek, akik a tánciskolának nem növendékei.

A közös gyakorló leckeórákat (össztáncokat) városokban vasár- és ünnepnapokon kívül minden hét két köznapján is szabad tartani és pedig éjjel 12 óráig, községekben azonban a közös gyakorló leckeórákat (össztáncokat), ahol azokat a jövőben is csak vasár- és ünnepnapokon és minden hét egy hétköznapján szabad tartani, éjjel 11 órakor be kell fejezni.

A közös gyakorló leckeórákon (össztáncokon) mind a városokban, mind a községekben a 15. életévüket betöltött nők is kíséret nélkül vehetnek ugyan részt, a leányok azonban a közös gyakorló leckeórákról (össztáncokról) csak szülőik, vagy felügyeletre alkalmas hozzátartozójuk kíséretében távozhatnak el.

E közös gyakorlóórákon csak a 18. életévüket betöltött férfiak vehetnek részt.

Azokon a napokon, melyeken a táncmester közös gyakorló leckeórákat (össztáncokat) tart, az általános és részleges tanfolyamot a gyakorló leckeóra (össztánc) megkezdése előtt egy órával köteles befejezni.

Minden táncmester köteles azonban tánciskolájában a magyar (nemzeti) táncokat (csárdás, körmagyar, palotás, stb.) legalább is a külföldi táncokkal egyenlő óraszámban tanítani.

A rendőrhatóság erről a körülményről a táncitanítási tanfolyam alatt a tánciskola ellenőrzése alkalmával meggyőződni köteles.

Olyan táncok tanítása, melyeknek irányzata nyilvánvalóan a jóízlésbe ütközik, nem engedélyezhető.

10. §. Nyilvános táncitanítási engedélyt csak azokra a helyiségekre lehet kiadni, amelyek közegészségügyi, közrendészeti és erkölcsrendészeti szempontból kifogás alá nem esnek.

E körülményekről a rendőrhatóság hatósági orvos közbenjöttével az engedély kiadása előtt helyszíni szemle alapján meggyőződni tartozik.

Szállodákban és más hasonló helyeken nyilvános táncitanfolyam csak abban a kivételes esetben tartható, ha más alkalmas helyiség nem áll rendelkezésre, és a rendőrhatóság a helyiséget az e § első bekezdésében foglalt követelmények figyelembevételével erre a célra megfelelőnek és könnyen ellenőrizhetőnek találja.

11. §. Az engedély személyéhez kötött, meghatározott helyiségre szóló jogosítvány, amely másra át nem ruházható, és más, mint az engedélyes által nem gyakorolható.

A nyilvános táncitanításra jogosító rendőrhatósági engedélyt ugyanannak az engedélyesnek ugyanarra a helyiségre visszavonásig kell kiadni. Az elsőfokú rendőrhatóságok által kiadott táncitanítási engedélyekről vezetett nyilvántartás pontossága érdekében azonban ily esetekben köteles a táncmester a rendőrhatóságnak évenként írásban bejelenteni, hogy a nyilvános táncitanítást ugyanabban a helyiségben kívánja folytatni.

Ha a táncmester iskolájában oktatósegédet akar alkalmazni, ezt köteles a rendőrhatóságnak előzetesen bejelenteni.

Segédként csak az alkalmazható, akinek szabályszerű oklevele van, (1. § 2. bek.) és a 8. § a), c), d) pontjaiban felsorolt személyi feltételekkel rendelkezik.

Ha a táncmester rövidebb időtartamú (alkalmi) nyilvános táncitanfolyamot oly községben kíván tartani, mely nem rendőrhatósági székhely, a kérés elbírálására illetékes elsőfokú rendőrhatóság e rendelet 10. §-ában foglalt követelmények fennforgásának megállapítása céljából a helyszíni szemlét hivatalból köteles megtartani, vagy a követelmények fennforgásáról a községi elöljáróságtól kell jelentést kérnie.

12. §. Az engedélyokmányoknak az e rendelet 1. függelékeként közölt minta szerint tartalmaznia kell az engedélyes családi és utónevét, születési helyét és évét, vallását, lakóhelyét, a képesítést (oklevelet) kiállító volt egyesület (bizottság) nevét, a képesítés (oklevél) számát, valamint annak a helyiségnek pontos megjelölését, amelyre az engedély kiadatik.

13. §. A kiadott engedélyekről az elsőfokú rendőrhatóságnak a 12. §-ban felsorolt személyi és tárgyi adatokat magában foglaló és e rendelet II. függelékében közölt mintának megfelelő nyilvántartást kell vezetnie

14. §. Ha a táncmester a helyiségen bárminő változtatást, átalaki-

tást akar végeztetni, köteles ezt az illetékes elsőfokú rendőrhatóságnak bejelenteni, amely helyszíni szemle alapján határoz abban a tekintetben, hogy az átalakítás következtében abban a helyiségben folytatható-e nyilvános táncitanítás.

15. §. Külföldiek, még ha belföldön szereztek is e rendeletnek megfelelő képesítést, csak a belügyminiszter határozott időre szóló és bármikor visszavonható engedélye alapján foglalkozhatnak nyilvános táncitanítással.

A belügyminiszter az engedély megadása előtt a képesítés szabályszerűsége felől meggyőződést szerezhet, s az illetőt szaktudása tekintetében esetleg szakközégek előtt is megvizsgálathatja.

Magyar állampolgár külföldön szerzett táncmesteri oklevél belföldön csak külön szakvizsga letétele után foglalkozhatik nyilvános táncitanítással. A vizsgára bocsátás kérdésében a belügyminiszter dönt.

16. §. A tánciskolában a gyermekeket és felnőtteket külön csoportban kell oktatni.

A felnőttek csoportjába csak a 18. életévüket betöltött férfiak és a 16. életévüket betöltött nők vehetők fel.¹

A gyermekek oktatása este 8 óráig, a felnőtteké városokban éjjel 12 óráig, községekben 11 óráig tarthat.

A tanulóifjúság részére a tanintézetekben rendezett táncanfolyam idejét, amely azonban az előző bekezdésben megjelölt időpontot túl nem tarthat, az iskolaigazgatóság meghallgatásával kell megállapítani.

17. §. Nyilvános táncitanítás csak iskolaszerűen folytatható.

18. §. Az oktatási órákon csak a tanulók szülői vagy hozzátartozói lehetnek jelen.

19. §. A tánciskolákban a rendőrhatóság által engedélyezett oktatási díjak jegyzékét, amelyet az elsőfokú rendőrhatóság vezetője (Budapestben a m. kir. rendőrség főkapitánya) aláírásával és pecséttel látott el, valamint a dohányzási tilalomra vonatkozó figyelmeztetést fel tűnő helyen ki kell függeszteni.

20. §. A tánciskolában — frissítőül szolgáló ivóvíz, gyümölcsnedvek (málnaszörp, limonádé) és nyers gyümölcsök kivételével — semmi féle étel- és italműt árusítani vagy kiszolgáltatni nem szabad. A felsorolt frissítőkön kívül cukorkák is árusíthatók.

21. §. Zenekiséretül a táncitanítás iskolaszerűségével összeegyez-

¹ L. még a 302. oldalon a 112.600/1937. B. M. rendeletet is.

tethető valamely hangszer (zongora stb.), vagy vonószekerek alkalmazható.

Ha a tánciskolában a zenekiséretet vonószekerek szolgáltatja, annak négy tagból is szabad állnia, illetőleg a vonószekerekben cimbalmot is szabad használni. A zenekar tagjainak száma azonban négynél több ily esetben sem lehet. Természetesen a zenekiséretnek ebben az esetben is a táncitanítás iskolaszerűségével összeegyeztethetőnek kell lennie.

22. §. A táncitanítást befejező szokásos záróvizsgálathoz az elsőfokú rendőrhatóságtól (Budapestben a m. kir. rendőrség főkapitányságától) külön rendőrhatósági engedélyt kell kérni; ily vizsgák alkalmára a 16., 18—21. §-okban elrendelt tilalmak felfüggeszthetők.

III.

A nyilvános tánciskolák és a táncolás módjának ellenőrzése.

23. §. Az elsőfokú rendőrhatóság (Budapestben a m. kir. rendőrség főkapitánya) a tánciskolákat minél gyakrabban, de havonként legalább egyszer köteles ellenőrizni.

Az ellenőrzésnek, amelyet lehetőleg a Magyar Táncitanítók Országos Szövetsége kiküldöttjének közbenjöttével kell fogantatni, főként arra kell kiterjednie, hogy a tanítás iskolaszerűen történik-e, a tanfolyamot valóban abban a helyiségben tartja-e a táncmester, amelyre az engedélyt kapta; a táncokat a jóízű és közérkölciség követelményeinek megfelelően gyakorolják-e.

Ha a rendőrhatóságok az ellenőrzés alkalmával bármiféle szabálytalanságról győződnek meg, vagy azt tapasztalják, hogy jóízűbe ütköző táncokat tanítanak, vagy a táncokat nem a közérkölciség és jóízű követelményeinek megfelelően táncolják, e szabálytalanságok megszüntetésére a táncmestert az engedély elvonásának terhe alatt figyelmeztetni kötelesek.

Amennyiben a szabálytalanságok többszöri figyelmeztetés ellenére is megismétlődnek, vagy ha az észlelt szabálytalanság súlyosabb természetű, az elsőfokú rendőrhatóság köteles az engedélyt visszavonni.

24. §. A belügyminiszter fenntartja magának azt a jogot, hogy a tánciskolákat időnként kiküldöttjével is ellenőriztesse.

25. §. (Hatályon kívül helyezve.)

26. §. Nyilvános bálakon, táncestélyeken stb. is csak úgy szabad táncolni, hogy a tánc a közérkölciséget vagy a jóízűt ne sértse. Az

elsőfokú rendőrhatóság, illetve annak kiküldöttje köteles figyelemmel kíséreni, hogy a táncestélyeken, bálokon, tánccal egybekötött műsoros estélyeken, mulatóhelyeken stb. a táncokat a közérkölciség és a jóízlés követelményeinek megfelelően táncolják-e. Ha az említett szempontokból kifogás merülne fel, arra a rendező (mulatóhely-tulajdonos) figyelmét a szükségesnek látszó intézkedés megtétele végett fel kell hívni. Amennyiben pedig a figyelmeztetés eredményre nem vezetne, avagy csak egyízben is nyilvános botrányokozás esete fordulna elő, a rendőrhatóság kiküldöttje köteles a mulatság, illetve az előadás folytatását is megtiltani. A rendőrhatóságnak ez a rendelkezése nem állja útját annak, hogy az elkövetett cselekmény miatt a büntető eljárás folyamatba tévessék.

V.

A zenei (ritmikus) tornatanfolyamok engedélyezése.

28. §. A bármely elnevezés alatt rendezett zenei (ritmikus) tornatanfolyamok tartása általánosságban nem esik ugyan az e rendeletben szabályozott tánctanítás fogalma alá, azonban ezek a tanfolyamok is csak személyhez kötött és másra át nem ruházható rendőrhatósági engedély alapján folytathatók.

A rendőrhatóság ily engedélyt — a rendelet 8. § *c)*—*d)* pontjai és 10. §-ában foglalt szempontok figyelembevételével — az Országos Testnevelési Tanácsnak a folyamodó képesítésére és rátermettségére vonatkozó véleményének kikérése után adhat ki.

Amennyiben az Országos Testnevelési Tanács az engedély megadását nem javasolja, a rendőrhatóság az engedélyt csakis a belügyminiszter kedvező döntése alapján adhatja ki.

Egyébként az engedély időtartama és visszavonása tekintetében e rendelet 11. §-ának második és 23. §-ának negyedik bekezdésében foglalt rendelkezések az irányadók.

VII.

Büntető rendelkezések.

31. §. Aki e rendeletben foglalt rendőri rendelkezéseket vagy tilalmakat megszegi vagy kijátssza, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással és 80 P-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A táncmesterképzés és a nyilvános tánctanítás szabályozásáról szóló rendeletek egyes rendelkezéseinek módosításáról és kiegészítéséről.

1912/1931. sz. B. M. körrendelet.

(Helyesbítve a 198.098/1934. sz. B. M. rendelet szerint.)

A táncmesterképzés és a nyilvános tánctanítás szabályozásáról szóló rendeletek egyes rendelkezéseinek módosítása és kiegészítéseképpen a következőket rendelem:

1. §. Ha a táncmester valamely városban (községben) nyilvános tánctanfolyamot szándékozik tartani, ott a tanfolyamot a rendőrhatósági engedély kiadása előtt is hirdetheti ugyan, az oktatási díjakat azonban csak a rendőrhatósági engedély kiadása után szabad felvennie.

4. §. Kihágást követ el és a 229.230/1925. B. M. sz. rendelet 31. §-a alapján 15 napig terjedhető elzárással kell büntetni azt a táncmestert,

a) aki az oktatási díjakat a nyilvános tánctanfolyam tartására jogosító rendőrhatósági engedély kiadása előtt veszi fel (1. §);

b) aki évenként írásban nem jelenti be az illetékes rendőrhatóságnak, hogy a nyilvános tánctanítást ugyanabban a helyiségben kívánja folytatni (2. § (4) p.);

c) aki a gyermekek oktatását este 8 órán túl, a felnőttek oktatását pedig városokban éjjel 12 órán, községekben éjjel 11 órán túl is folytatja (2. § (5) p.);

d) aki tánciskolájában négyél több tagból álló zenekart alkalmaz (2. § (7) p.);

e) aki nyilvános tánctanításra jogosító rendőrhatósági engedély nélkül közös gyakorló leckeórákat (össztáncot) tart (3. § (1) pont);

f) aki közös gyakorló leckeórákat (össztáncokat) a 3. § (3) pontjában megállapított napokon kívül is tart, és azt az ott meghatározott időpontban nem fejezi be;

g) aki azokon a napokon, amelyeken közös gyakorló leckeórákat (össztáncokat) tart, az általános és részleges tanfolyamot a közös gyakorló leckeóra (össztánc) megkezdése előtt egy órával nem fejezi be (3. § (5) p.).

5. §. E rendelet 4. §-ában ütköző kihágások felett a közigazgatási hatóság mint rendőri büntető bíróság, a m. kir. rendőrség működési területén a m. kir. rendőrség, harmadfokon a belügyminiszter bíraskodik.

A nyilvános táncitanításra, valamint a közös gyakorló leckeórára (ú. n. ösztáncra) vonatkozó egyes rendelkezések módosítása.

112.600/1937. sz. B. M. rendelet.

1. §. (1) Tánciskolában tartandó tanfolyamra — Budapest székesfőváros és a többi törvényhatósági jogú város kivételével — a felnőttek csoportjába csak 16. életévüket betöltött férfiak és 15. életévüket betöltött nők vehetők fel.

(2) Budapest székesfővárosban és a többi törvényhatósági jogú városban táncanfolyamra a felnőttek csoportjába felvehető nők és férfiak életkora tekintetében továbbra is a 229.230/1925. B. M. számú rendelet 16. §-ának második bekezdésében foglalt rendelkezések az irányadók.

2. §. Közös gyakorló leckeórákon (ú. n. ösztáncokon) — a használandó hangszerekre tekintet nélkül — négy tagú zenekar szerepeltethető.

$$\begin{array}{r} = 40 \\ - 4 \\ \hline 1 \\ \hline 8.6 = 1 \\ 2 \end{array}$$

TARTALOMJEGYZÉK.

	Oldal
Erdő- és természetvédelem.	
1935 : IV. t.-c. az erdőkről és a természetvédelemről	1
Az erdők meghatározása és nyilvántartása	1
Az erdőgazdálkodás általános szabályai	2
Az erdők védelme	3
Természetvédelem	4
Az erdőrendészeti áthágások	6
Az erdei kihágások meghatározása	7
Az erdei kihágások büntetése	10
Eljárás erdei kihágások eseteiben	10
A vízjog.	
1885 : XXIII. t.-c. a vízjogról	12
Általános határozatok	12
A hatósági rendelkezés alatt álló vizekről	12
Vízi szolgálomak	12
Vízrendőri intézkedések	13
Büntető határozatok	13
1913 : XVIII. t.-c.	14
Fegyver- és lőszertartás.	
9862/1920. M. E. A lőfegyverek, lőszer és a robbantóanyagok tartása, árusítása és vásárlása	15
Vadászat.	
1883 : XX. t.-c. a vadászatról	18
A vadászati jogról	18
A vadászati tilalmakról	18
A hivatalból való vadászatról	19
Vadászati kihágások	19
145.900/1940. VIII. B. 3. F. M. Vadászati tilalmi idők	20
5007/1924. P. M. Vadászjegyek és fegyverigazolványok kiadása és illetéke	22
A vadászjegy	22
A vadászjegy illetéke	22
A vadászati év	23
Illetékmentes vadászjegyek	23
Vadászati jog vadászjegy nélkül	23
A fegyverigazolvány illetéke	24

Ellenőrzés	25
Kihágások	25
Adócsalás	26
A büntethetőség	26
23.542/1895. B. M. Ragadozó és kártékony állatok mérgezése	27

Halászat.

1888 : XIX. t.-c. a halászatról	29
A halászati jog	29
A halászat gyakorlása	29
1925 : XLIII. t.-c. a halászatról szóló 1888 : XIX. t.-c. módosításáról és kiegészítéséről	30
9500/1926. F. M. A halászatról szóló törvények végrehajtása	34
36.050/1934. V. B. sz. \F. M. Harminc napra érvényes «Idényhalászejeg» kiállítása	37
73.749/1934. P. M. Halászejegyek illetéke és 2 pengős kincstári bélyegű halászejegyűrlapok forgalombahozása	37
201.098/1934. B. M. Méreten aluli halak áruba bocsátásának a piacokon ellenőrzése	38

Mezőgazdaság.

1894 : XII. t.-c. a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről	39
A legeltetésről	39
A kártékony állatok és növények irtásáról és a hasznos állatok oltalmazásáról	39
Kihágások és büntetések	40
2150/1904. B. M. Cséplőgépeknél mentőszekrény alkalmazása	44
24.655/1901. F. M. A mezőgazdaságra hasznos állatok oltalmazása	44
I. Emlősök	44
II. Madarak	45
36.429/1884. és 55.470/1907. B. M. A szolgálatukból eltávozott cselédeknek gazdájukhoz való visszavezetése	52

Állategészségügy.

1928 : XIX. t.-c. az állategészségügyről	54
<i>Fertőző állatbetegségek fellépésének megelőzésére vonatkozó rendelkezések.</i>	
Marhalevél	54
Állatszállítás egyéb járműveken s lábonhajtás	54
Húsvizsgálat. Vágóhidak	54
Dögterek, gyepmesteri telepek, állati hullafeldolgozó és állati hulla-égető készülékek	55
<i>Fertőző állatbetegségek elfojtására vonatkozó rendelkezések.</i>	
Általános elfojtó rendszabályok	55
100.000/1932. F. M. Az állategészségügyről szóló 1928 : XIX. t.-c. végrehajtása	57
Marhalevélkötelezettség	57

Kivételek a marhalevélkötelezettség alól	58
A marhalevél kiállítása	58
A közúti állatforgalom ellenőrzése	60
A köztávóhid és a köztávóhely kötelező használata	61
A hús hordása és járművön való szállítása	62
A friss hús árusítása	62
A hullák elásása	63
Ebtartási szabályok	63
A lovasított csendőrsők, a m. kir. rendőrség és a határőrség lovainak vizsgálata	64
Az állatbirtokosok, állatorvosok, húsvizsgálók, állatok vágásával foglalkozók, herélők, miskárolók és gyepmesterek bejelentés-kötelezettsége	65
A bejelentés kötelezettségével kapcsolatos fogalmak meghatározása	65
Helyizárlat	65
Ebzárlat	67
Büntető rendelkezések	67
1927 : XXV. t.-c. az apaállatok kötelező vizsgálata	102

Tűzrendészet.

180.000/1936. B. M. A tűzrendészet újabb szabályozása	104
A tűzrendészet célja	104
A tűzrendészeti hatóságok	104
A tűzoltóság feladatköre	104
Tűzveszélyes anyagok és azok kezelése	105
Tűzveszély keletkezésének elkerülése	106
Tűzrendészeti intézkedések fáklyásmenet és tűzijátékok engedélyezésénél	106
Dohányzási tilalom	107
Padlás tűzvédelme	107
Kémények seprése és égetése	107
A tüzelőanyag elhelyezése	109
Szabadban tüzelés, nyílt tűz használata	110
Tűzbiztos világító eszközök	110
Világításra szolgáló anyagok kezelése	111
Nyilvános előadásra szolgáló helyiség (épület)	111
Be- és kijáratok	111
Sátorcirkusz	111
Szálás mezőgazdasági terményeknek belső területre hordása, ott cséplése, tartása	112
Lábonálló vagy learatott terményben mozdonyszikra által okozható tűzkár megelőzése	114
Közösszerű létesítése, a terményeknek a határban lévő ingatlanon elhelyezése	115
Tűzbiztonsági intézkedések a behordás és cséplés tartama alatt	117
A magánhasználatú kút (medence, hordó) vizének tűzoltásra rendelkezésre bocsátása	119

	Oldal
Háznál tartandó tűzoltóeszközök	119
Éjjeliőri szolgálat.....	119
A tűzoltóságnak a tűz színhelyéről távozása	119
A tűzvizsgálat megtartása	119
A m. kir. csendőrség és a tűzoltóság adatszolgáltatása	120
Az adatszolgáltatásra köteles szerveknek űrlapokkal-ellátása.....	120
Közegészségügy.	
1876 : XIV. t.-c. a közegészségügy rendezéséről	122
1936 : I. t.-c. az orvosi rendtartásról	122
185.237/1939. B. M. és 78.830/1939. K. K. M. A rákszem kereskedelmi forgalmának eltiltása	123
82.846/1923. N. M. M. Vérbocsátással űzött visszaélések megszüntetése	123
41.701/1940. K. K. M. Lúgkő, lúgkőoldat, lúgkőpótló készítmények kereskedelmi forgalma	124
Közkerülésiség.	
160.100/1926. B. M. A prostitúció szabályozása	130
I. A kéjnékről	130
II. A bordélyházakról	133
III. A találkahelyekről	133
IV. Szállodákról, fürdőkről	135
V. Kávéházakról és vendéglőkről	136
VI. A kéjnék orvosi vizsgálatáról és a találkahelyek orvosi ellenőrzéséről	136
VII. A kéjnételepekről	136
VIII. A titkos kéjnékről	137
IX. A titkos találkahelyekről	137
X. Hirdetési tilalom	137
XI. Hatóságok	138
XII. Büntető rendelkezések	138
151.000/VII. 1927. B. M. A közkerülésiség védelméről	138
Italmérés.	
94.453/1921. B. M. Az állami italmérési jövedékről szóló 1921 : IV. t.-c. végrehajtása	141
155.102/1930. K. M. A fogadóknak (szállodákban, penzióknak), vendéglőkben, kávéházakban, kávéházakban, tejivócsarnokokban, kocsmákban és cukrászdákban a nők alkalmazásának korlátozása.....	142
502/1922. N. M. M. Az italmérésnél és italárúsításnál követendő egészségügyi rendszabályok	145
1927 : XXXIII. t.-c. az ifjúság védelméről, szeszesitalok kiszolgáltatása és szórakozóhelyek látogatása terén	148
122.400/1930. B. M. A kocsmái hitelre vonatkozó törvényes rendelkezések végrehajtása	149
37.944/1929. K. M. Rádióon közvetített istentiszteletek felvételének tilalma a kocsmákban	149

	Oldal
Ipar.	
1922 : XII. t.-c. Ipartörvény	150
1923 : XV. t.-c. és 1929 : V. t.-c. a sütőipari munkának szabályozásáról	150
59.667/1924. K. M. A sütőipari munkának szabályozásáról szóló 1923 : XV. t.-c. végrehajtása	151
23.089/1937. Ip. M. A nyerstésza összeszedésének eltiltása.....	157
68.468/1924. K. M. A háziipar keretét meghaladó kenyérsütésnek iparigazolványhoz kötéséről	157
134.191/1931. XI. K. M. A háziiparszerű kenyérsütés.....	159
1928 : V. t.-c. Az iparban, valamint némely más vállalatban foglalkoztatott gyermekek, fiatalok és nők védelméről	160
71.103/1925. K. M. A vándoriparok gyakorlása.....	162
1891 : XIII. t.-c. Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről	164
65.600/1939. Ip. M. Vas- és acélipari anyaggyártás szakbizottságának felállítása	164
73.900/1939. P. M. A kizárólagos dohányárudák vasárnapi munkaszünete	165
Házalás.	
1852. évi házalási nyílt parancs	166
Külföldiek ellenőrzése.	
1903 : V. t.-c. Külföldieknek a magyar korona országai területén való lakhatása.....	167
100.000/1930. B. M. Külföldieknek az ország területén lakhatásáról szóló 1903 : V. t.-c., illetőleg az ennek módosításáról szóló 1930 : XXVIII. t.-c. végrehajtása	167
Külföldiek beutazása	168
Utazási okmányok.....	168
Külföldiek bejelentése.....	170
Külföldiek bejelentése szállodákban és vendégfogadóknak.....	171
Ideiglenes tartózkodás	171
Állandó ittlakás	172
Időnkénti jelentkezésre kötelezés	173
Munkavállalás	174
Büntető rendelkezések	174
100/1940. eln. B. M. A személyes bejelentési kötelezettség kiterjesztése és az ezzel kapcsolatos nyilvántartás.....	170
6100/1930. P. M. Magyar-jugoszláv határszéli forgalom szabályozása... A határszéli forgalom ellenőrzése.....	184
A Határszéli útiigazolvány	184
A Határszéli útiigazolvány kiállító hatóságai	185
A Határszéli útiigazolvány igénylésének módja	185
A Birtokos útiigazolvány.....	186
A Birtokos útiigazolvány kiállító hatóságai	187
Az Alkalmi útilap	187
Alkalmi útilap kiállítására jogosult hatóságok és szervek	187
Az Alkalmi útilap jogosítványai	188
A Határszéli útiigazolvány kiállítására	189

	Oldal
Láttamozás	189
A bevonási eljárás	189
Az elkobzás esetei	190
Elveszett útiokmányok pótlása	191
A határátlépés	192
A határátlépés időbeli korlátozása	192
Az átellenben való tartózkodás szabályozása	193
Természetes átmenő pontok	193
Természetes utak	193
A mesgyebirtokosok gazdasági forgalma	194
Engedély-jegy (igazolvány)	194
A határközi összejövetelek	195
132.400/1930. P. M. Határszéli útiokmányok egyöntetű kiállítása, kezelése és kiadása	195
Alkalmi útilap	195
Határszéli útiigazolvány	197
Birtokos útiigazolvány	197

Közúti közlekedés.

1890 : I. t.-c. a közutakról és vámokról	202
250.000/1929. B. M. A közúti közlekedési rend és közrend egységes szabályzata	207
Az utak használata	207
A haladás iránya	208
A közlekedési eszközök vezetői	208
A sebesség	208
A kitérés	209
Kormányzó Úr Ó Főméltósága autójának ismertető jelzése	209
Az előzés	210
Útkeresztezés és útelágazás	211
Hangjelzések és hangjelzőkészülékek	211
A vezetők jelzései	212
A hatósági közegek jelzései	212
Fékek	213
A megállás	213
A járóművek elhagyása	214
A világítás	214
A járóművek és azok terhelésének terjedelme	215
A járóművek akadálytalan haladásának biztosítása	216
Elromlott járóműnek a forgalomból eltávolítása	216
A gyalogosok haladása	217
Áthaladás az úttesten	217
Járdaszigetek igénybevétele	218
Járárművekre fel- és azokról leszállás	218
Gyermekkocsik és kézi betegkocsik	218
A lovaglás	219
Állatok vezetése és hajtása	219

	Oldal
A közlekedésrendészeti szabályokhoz és a hatósági közegek intézkedéseikhez való szigorú alkalmazkodás	219
A járdán a gyalogosok akadálytalan közlekedésének biztosítása ..	220
Árusítás az úttesten	220
A veszélyes helyeket jelző táblák	221
Sorompók világítása	221
A jelzőtáblák rongálásának tilalma	221
Versenyek engedélyezése	221
Köztisztasági és egészségügyi követelmények	222
Az első segélynyújtás	222
A gépjármű fogalma	223
A gépjármű felszerelése	224
Pótkocsik vontatása	225
A próbarendszám-tábla	225
A rendszámok kiadása	225
Igazolólap	225
A gépjárművezetők	226
A vezetés tanulása	226
A vezetői igazolvány kiadása	226
Közhasználatú gépjárművek vezetésére jogosító igazolvány	227
A gépjárművek sebessége	227
A világítás	228
A jelzések és jelzőkészülékek	229
Gépjármű és ijedező állatok találkozása	229
Zászlócskák használata	229
A gépjármű elhagyása	229
Közegészségügyi követelmények	229
A pótkocsik fékezése	230
A nemzetközi forgalmi engedély, nemzetközi vezetői igazolvány és államjelzőtábla	230
A nemzetközi okmányokkal külföldről érkező gépjárművek és vezetőik	232
A nemzetközi egyezményhez nem csatlakozott országokból érkező gépjárművek és azok vezetői	233
A határszéli forgalom	233
Mezőgazdasági, ipari és egyéb gépek	233
A közhasználatú járómű forgalma	234
A társaskocsikra vonatkozó közrendészeti és egyéb követelmények ..	234
A járóművek terhelése és a kerekek abroncsozása	235
A járóművek megjelölése	235
A befogott állatok száma	236
A kocsizott állatok kötése	236
Az állatok védelme	237
Több kocsis vontatása	237
Az állati erővel vont járóművek hajtása és az állatok vezetése	237
Az ostorpatogtatás eltiltása	237
A sebesség	237

	Oldal
A világítás	238
A tanfolyamok engedélyezése, a tanítás és ellenőrzés	238
Büntető rendelkezések	239
116.000/1938. B. M. A közúti forgalomban résztvevő kerékpároknak rendszámmal, igazoló-lappal ellátása és kerékpárral a közúti forgalomban részvétel	241
A kerékpár közúti forgalmának feltételei	241
A kerékpár igazolólapja	242
A kerékpár rendszámablaja	242
A kerékpár-igazolólap és rendszámábla kiadása	243
A kerékpáron a rendszámábla elhelyezése	243
Elvesztett, megsérült, használhatatlanná vált kerékpár-igazolólap és rendszámábla pótlása	243
A kerékpár üzembentartójának kötelességei s a rendőrhatalóság tenni valói a kerékpár adataiban, továbbá az üzembentartó személyében beállott változás, illetőleg a kerékpárnak más rendőrhatalóság területére végleges átvitele esetén	244
A kerékpárosnak a közúti forgalomban részvétele	245
Kerékpárőrző-helyek létesítése	247
Külföldi kerékpáros a belföldi közúti forgalomban	247
A kerékpárnak cégjelzéssel és gyártási számmal ellátása	248
Kerékpár-alkotórészeknek piacon árusítása	248
Kerékpár elzálogosítása	248
Büntető rendelkezések	248
56.100/1939. B. M. Gépkocsin irányjelző-készülék kötelező felszerelése	249
48.000/1939. B. M. A gépjárművezetői igazolványok kicserélése	250
76.000/VII—a. 1933. P. M. Belföldi rendszámáblával ellátott közúti gépjárműveknek közúti adóbélyeggel való ellátása	252

Cigányügy.

257.000/1928. B. M. A kóborcigányok hatékonyabb megrendszabályozása	255
15.000/1916. B. M. Cigányok eltiltása a szokásos kóborlástól	255
141.113/1931. K. M. Cigányok vándoripari és házalási engedélye	257

Adománygyűjtés.

6189/1923. B. M. Az adománygyűjtések szabályozása	258
172.000/1936. B. M. A könyöradománygyűjtésnek, koldulásnak, továbbá a munkaképtelen szegények és munkanélküli inségesek támogatásának szabályozása	259

Rádió.

9557/1927. K. M. A fémvezeték nélkül, vagy fémvezetékben nagy váltakozás számú áramok segítségével működő (rádió-), táviró-, távbeszélő- és villamosjelző berendezésekről, valamint az ilyen berendezésekhez szükséges készülékek és alkotórészek előállításának, forgalombahozatalának szabályozásáról	261
Általános rendelkezések	261

	Oldal
Rádióadó-berendezések	265
Rádióvevő-berendezések	268
Vevő- vagy adó-rádióantennák létesítése	271
A rádiókészülékek és alkotórészek előállítása, külföldről behozatala, kivitele, forgalombahozatala, megszerzése, birtoklása és bírlalása	279
Engedélyezési és egyéb díjak	283
Büntető- és vegyes rendelkezések	286

Sajtótermékek terjesztése.

1153/1920. M. E. A sajtótermékek házaló és utcai terjesztése	289
115.950/1939. B. M. Sajtótermékeknek házalás útján, vagy utcán terjesztésére hatósági igazolvány és karszalag kiadása	290
60.062/1928. B. M. A ponyvairodalom elleni védekezés	292
127.491/1927. B. M. A ponyvairodalom elleni védekezésről, valamint a sajtótermékek utcai és házaló terjesztésének engedélyezésénél követendő eljárásról és ellenőrzésről	293

Nyilvános táncitanítás.

229.230/1925. B. M. A táncmesterképzés és a nyilvános táncitanítás szabályozásáról	294
A nyilvános táncitanításra jogosító képesítés és ennek megszerzése	294
A nyilvános táncitanításra jogosító rendőrhatalósági engedély kiadása	295
A nyilvános tánciskolák és táncolás módjának ellenőrzése	299
A zenei (ritmikus) tornatanfolyamok engedélyezése	300
Büntető rendelkezések	300
191.219/1931. B. M. A táncmesterképzés és a nyilvános táncitanítás szabályozásáról szóló rendeletek egyes rendelkezéseinek módosításáról és kiegészítéséről	301
112.600/1937. B. M. A nyilvános táncitanításra, valamint a közös gyakorló leckeórára (ú. n. össztáncra) vonatkozó egyes rendelkezések módosítása	302

0945580650.

Föld le fedves földor Ba-
pátam e kömnyet s efts ~~de~~
italso lepon egy uer öröm

Kömnyet

(Mijvelet, 1942. IX) 28.

Katyi